

2018

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Dokument został opracowany przez
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Sztumie

SPIS TREŚCI

1. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ	3
2. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA.....	12
2.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR.....	36
3. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ	43
4. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA.....	55
5. KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	70
5.1. ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	74
5.2. ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	74
6. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.....	76
7. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ.....	82
8. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA.....	88
WNIOSKI KOŃCOWE I REKOMENDACJE	95

WPROWADZENIE

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, zgodnie z art. 16 a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.) przygotowuje Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej.

Niniejszy dokument zawiera informację na temat sytuacji demograficznej i społecznej mieszkańców Miasta i Gminy Sztum oraz systemu wsparcia osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie. Ponadto przedstawiony materiał zawiera analizę zasobów instytucjonalnych oraz kadrowych. W Ocenie przedstawiono również dane na temat środków finansowych przeznaczanych na wydatki w pomocy społecznej z budżetu Miasta i Gminy Sztum, informację o aktywności projektowo – konkursowej gminy oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi. Powyższe wskazuje kierunki zmian zachodzących w obrębie pomocy społecznej oraz stanowi podstawę do planowania działań na rok następny.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018 rok została opracowana w oparciu o dane będące w posiadaniu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, a także pozyskane z Referatów Miasta i Gminy w Sztumie, Powiatowego Urzędu Pracy w Sztumie z/s w Dzierzgoniu oraz instytucji ściśle współpracujących z MGOPS w Sztumie. Przy sporządzaniu dokumentu wykorzystano również dane pozyskane z systemów informatycznych dotyczących świadczeń realizowanych przez tutejszy Ośrodek.

Dokument został sporządzony w oparciu o nowy wzór formularza do sporządzenia oceny zasobów pomocy społecznej za 2018 rok, który został opracowany w ramach projektu pn. „Narzędzie agregowania i monitorowania danych w obszarze włączenia społecznego” realizowanego przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz Instytut Pracy i Spraw Społecznych w ramach Działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna PO WER.

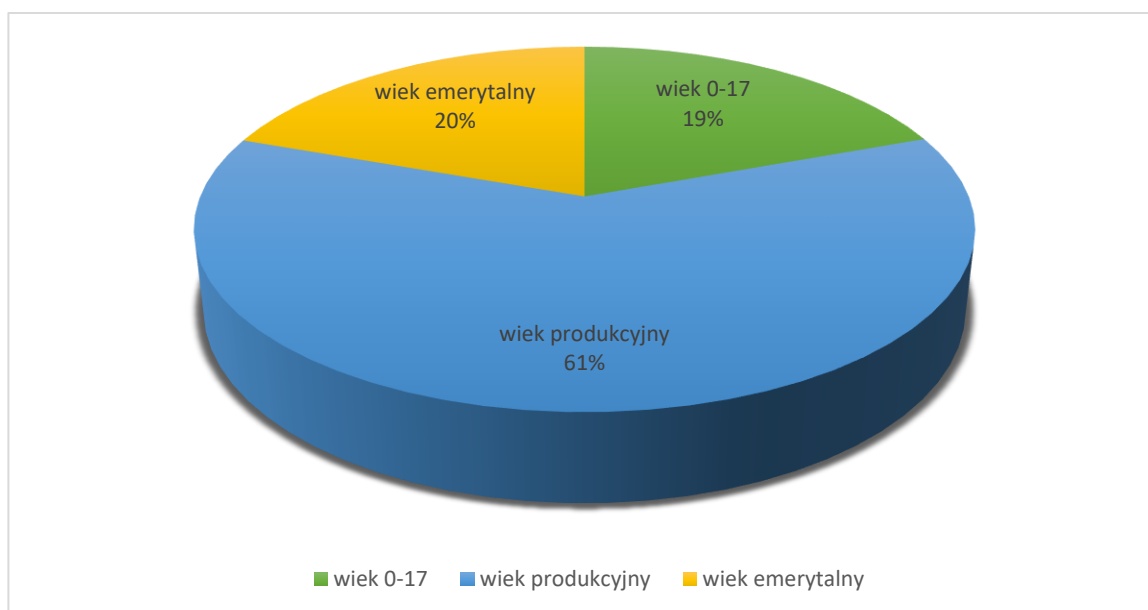
1. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ

MIESZKAŃCY MIASTA I GMINY SZTUM

Miasto i Gmina Sztum leży w północnej części Polski, w województwie pomorskim, w powiecie sztumskim. Zajmuje obszar stanowiący 176,47 km², który usytuowany jest pomiędzy dwoma jeziorami: Zajezierskim i Barlewickim. W skład Miasta i Gminy Sztum wchodzi 18 sołectw, tj. Parowy, Uśnice, Barlewice, Gronajny, Sztumska Wieś, Gościszewo, Koślinka, Zajezerze, Pietrzwałd, Biała Góra, Czernin, Piekło, Kępina, Nowa Wieś, Postolin, Sztumskie Pole, Koniecwałd oraz ulica Domańskiego.

Zgodnie z danymi Referatu Organizacyjnego- Ewidencja Ludności w 2018 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum zameldowanych było 17 519 osób, tj. o 167 osób mniej w stosunku do roku poprzedniego, co potwierdza tendencję spadkową. Struktura ludności według płci jednoznacznie wskazuje na liczebną przewagę kobiet w strukturze demograficznej Miasta i Gminy Sztum. W 2018 roku kobiety stanowiły 51% populacji, zaś udział mężczyzn wyniósł odpowiednio 49%. Jednakże należy podkreślić, iż mężczyźni w wieku zarówno przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym stanowili większą populację w stosunku do populacji kobiet. Natomiast liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym stanowiła ogółem 3 424 osób, z czego liczba mężczyzn wynosiła 1 125 osób, zaś liczba kobiet stanowiła dwukrotność powyższego, tj. 2 299 osób. Analizowane dane demograficzne jednoznacznie wskazują, iż kobiety zamieszkujące obszar Miasta i Gminy Sztum żyją dłużej.

Wykres. 1 Odsetek mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w 2018 roku z uwzględnieniem przedziałów wiekowych.

Źródło: opracowanie własne.

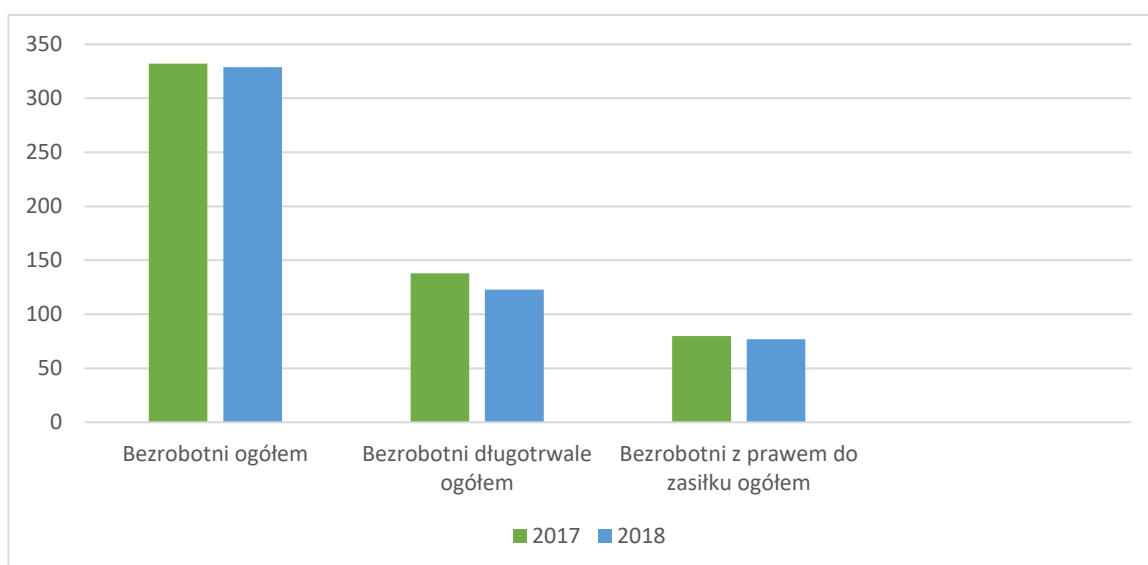
Ponadto z analizy struktury ludności wynika, że w 2018 roku mieszkańcy do 17 roku życia stanowili 19 % osób. Największa grupa osób – 61 % (plasuje się na zbliżonym poziomie w stosunku do roku 2017- 62%), to osoby w wieku produkcyjnym (tj. kobiety w wieku 18-59 i mężczyźni w wieku 18-64 lata). Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym (tj. kobiety w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyźni w wieku 65 lat i więcej) stanowili 20% ogółu mieszkańców Miasta i Gminy Sztum, tj. nastąpił wzrost liczby ww. osób w stosunku do 2017 roku, gdzie stanowił 18,62 % . Powyższe potwierdza ogólnopolskie zmiany demograficzne, które wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństwa.

Jednocześnie zgodnie z danymi Urzędu Stanu Cywilnego w Sztumie w 2018 roku liczba urodzeń (462 osoby) przewyższa liczbę zgonów (394 osoby). Należy jednak pokreślić, iż liczba urodzeń uległa zmniejszeniu względem 2017 roku, w którym narodziło się 483 dzieci. Natomiast liczba zgonów uległa spadkowi o 5%, gdyż w 2017 roku odnotowano 415 zgonów.

RYNEK PRACY

Według stanu na koniec 2018 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum liczba osób bezrobotnych wynosiła 329 osób, co wskazuje tendencję spadkową względem 2017 roku (332 osoby). W roku oceny 37 % wszystkich pozostających bez pracy to osoby długotrwale bezrobotne. Osoby z prawem do zasiłku stanowiły zaledwie 23 % ogółu populacji bezrobotnych. Natomiast stopa bezrobocia od początku 2018 roku spadała, natomiast po okresie letnim zaczęła wzrastać i na koniec roku wyniosła 9,8 %. Dane liczbowe wskazują na spadek stopy bezrobocia na terenie powiatu sztumskiego względem roku ubiegłego (2017 rok- 10,8 %).

Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych, długotrwale bezrobotnych oraz z prawem do zasiłku w latach 2017-2018 na terenie Miasta i Gminy Sztum.

Źródło: opracowanie własne.

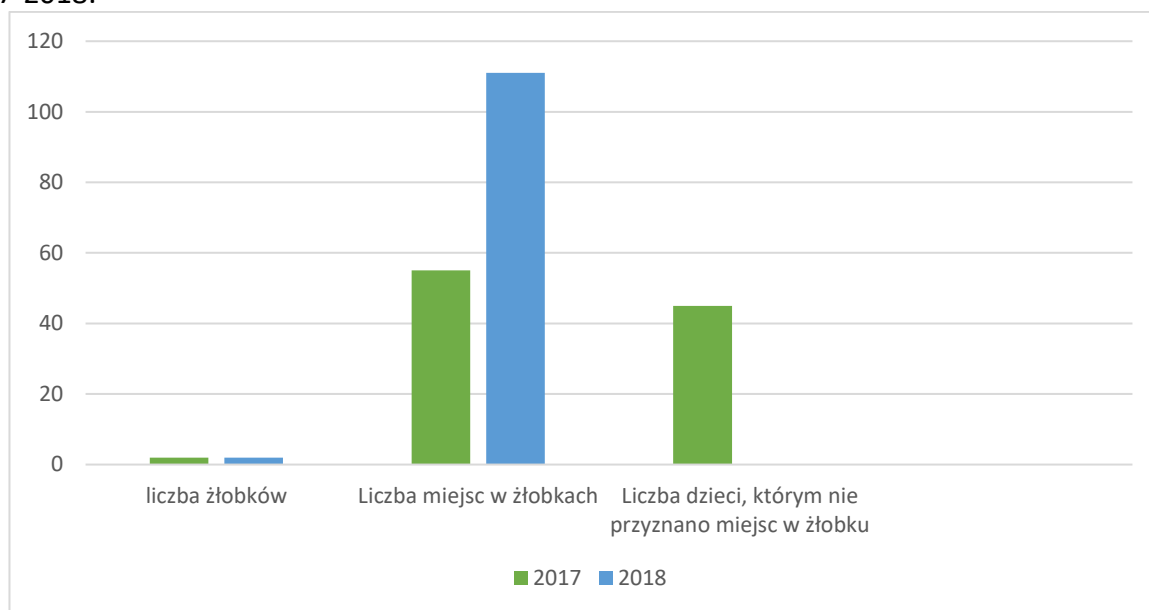
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

W 2018 roku w zasobach Miasta i Gminy Sztum znajdowało się 485 mieszkań komunalnych. W stosunku do poprzedniego roku liczba ta zmalała o 14. Jednakże liczba osób chętnych wciąż wzrasta. W roku 2018 mieszkańcy złożyli łącznie 29 wniosków na mieszkania komunalne. Liczba ta jest o 18 większa niż w roku poprzednim.

W zasobie mieszkań komunalnych znajdują się 33 mieszkania socjalne (7% ogółu mieszkań komunalnych). Oznacza to, iż zasób tego typu budownictwa w roku Oceny zmalał w stosunku do roku poprzedniego o 2 lokale. W związku z powyższym potrzeby mieszkaniowe wciąż są niezaspokojone, gdyż na mieszkania socjalne oczekuje nadal 16 osób. Jednakże należy podkreślić, iż liczba osób oczekujących znacznie zmalała względem lat poprzednich, tj. w stosunku do 2017 roku nastąpił spadek o 27 %. Dane prognozy na 2019 rok wskazują utrzymanie liczby mieszkań komunalnych oraz liczby mieszkań socjalnych w zasobach gmin na tym samym poziomie. Jednocześnie w najbliższych latach nie ulegnie zmianie również zainteresowanie potencjalnych najemców mieszkań komunalnych. Infrastruktura społeczna w zakresie zasobów komunalnych została przedstawiona w poniższym zestawieniu tabelarycznym.

Kolejną istotną kwestią społeczną jest zabezpieczenie opieki nad dziećmi do lat 3 oraz w wieku przedszkolnym, które skorelowane jest z zaspokojeniem potrzeb społecznych i zawodowych mieszkańców. Zgodnie z danymi Miejsko-Gminnego Zespołu Oświaty w Sztumie w 2018 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum funkcjonowały 2 żłobki (w tym żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach). Liczba tego typu placówek oraz posiadanych miejsc utrzymuje się na tym samym poziomie względem poprzednich lat. W porównaniu do 2017 roku liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w żłobkach w 2018 roku zmalała, gdyż miejsce w żłobku zapewniono wszystkim wnioskodawcom. Pomimo, iż prognozy dotyczące rozwoju infrastruktury nie wskazują tendencji wzrostowych, zwiększeniu ulegnie liczba miejsc w tego typu placówkach. Na przestrzeni lat 2018-2019 wzrosła dwukrotnie liczba miejsc w żłobkach, co pozwoliło w pełni zaspokoić potrzeby opieki nad dziećmi do lat 3.

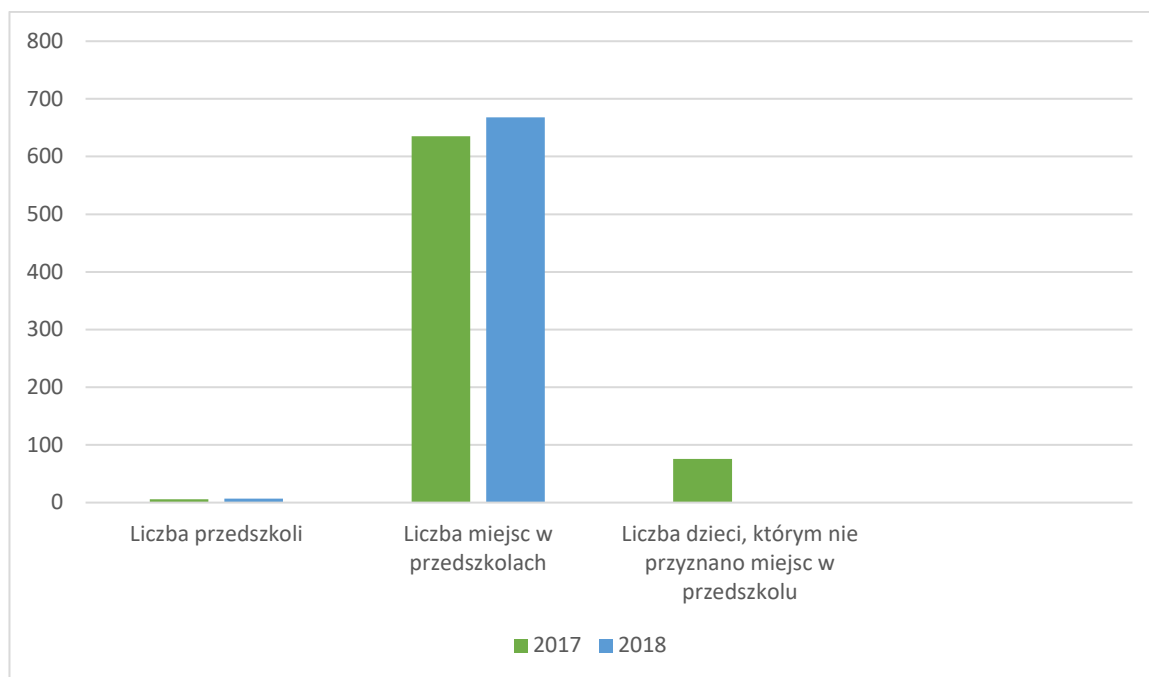
Wykres 3. Zabezpieczenie opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie Miasta i Gminy Sztum w latach 2017-2018.

Źródło: opracowanie własne.

Natomiast zapewnienie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym przedstawia się jeszcze bardziej optymistycznie. W 2018 roku funkcjonowało 7 przedszkoli, co w stosunku do lat poprzednich daje wzrost ich liczby o 1. W roku Oceny przedszkola dysponowały 668 miejscami (o 33 miejsca więcej niż w roku 2017). Wzrost liczby przedszkoli spowodował zmniejszenie się liczby dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu. Natomiast w 2018 roku miejsce w przedszkolu zapewniono wszystkim wnioskodawcom. Dane prognozujące wskazują, że w kolejnych latach liczba miejsc w przedszkolach będzie nadal wzrastać, co jednocześnie pozwoli zaspokoić potrzeby wszystkich zainteresowanych.

Wykres 4. Zabezpieczenie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym na terenie Miasta i Gminy Sztum w latach 2017-2018.

Źródło: opracowanie własne.

Dodatkowo w zasobie Miasta i Gminy Sztum działa 1 klub dla seniorów, który powstał w 2017 roku. Sytuacja demograficzna wskazuje tendencję wzrostową mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, lecz zgodnie z prognozami liczba miejsc spotkań dla seniorów pozostanie na tym samym poziomie.

Szczegółowe informacje dotyczące sytuacji demograficznej i społecznej zostały przedstawione poniżej w formie graficznej i tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	PROGNOZA ¹⁾ 2019
0		1	2	3
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	499	485	485
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	11	29	29
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	35	33	33

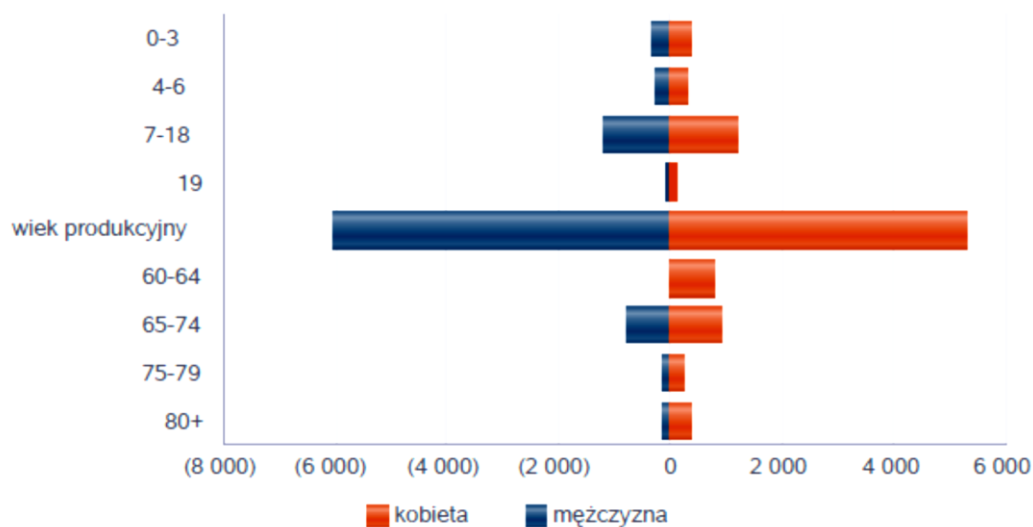
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	22	16	16
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	1	0	0
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	0	1	1
Liczba hospicjów	7	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	x	x	X

1) Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny „Rok oceny”.

Źródło: opracowanie własne.

I. Piramida wieku.

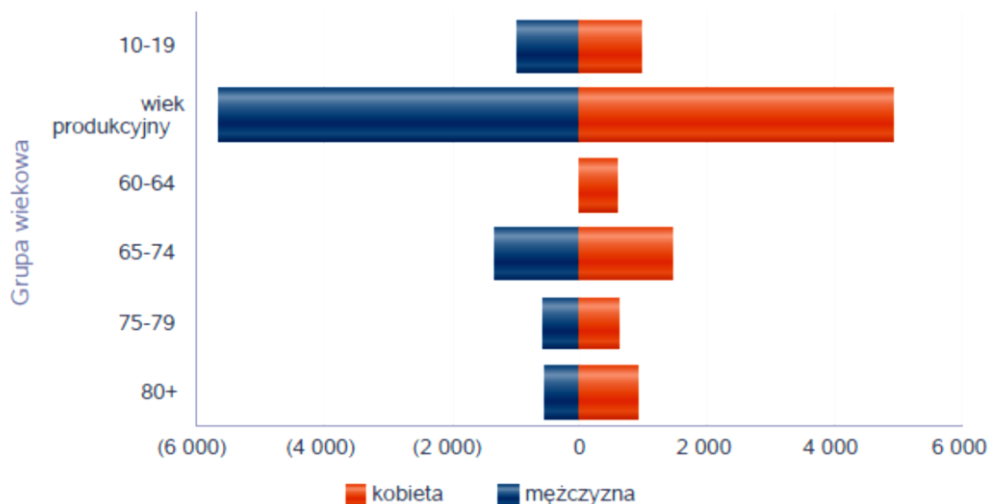
Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

II. Prognoza ludności w perspektywie 10 lat.

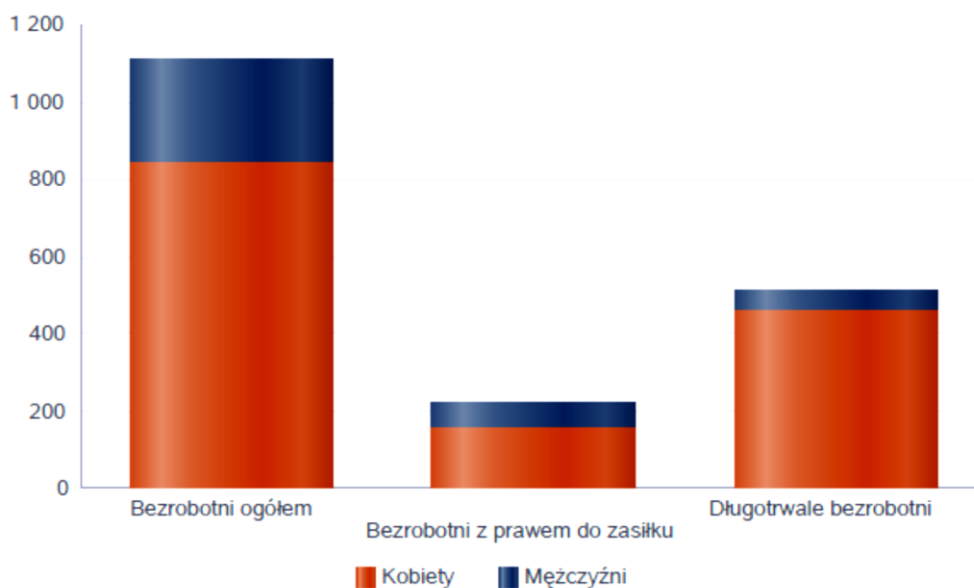
Prognozowana liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

III. Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2018 r. w powiecie sztumskim.

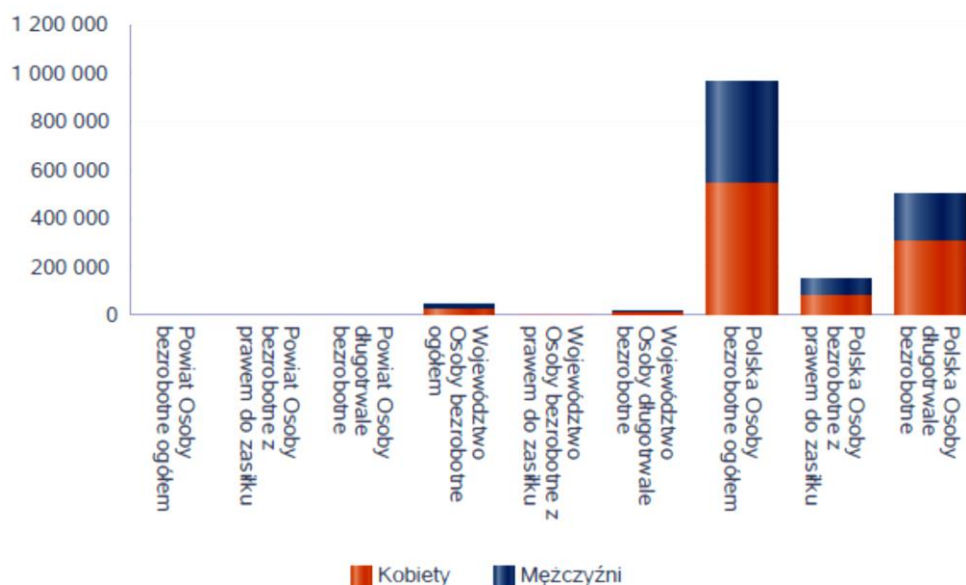
Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	1 113	272	841
Bezrobotni z prawem do zasiłku	222	66	156
Długotrwale bezrobotni	514	59	455

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

- IV. Liczba osób bezrobotnych, liczba bezrobotnych długotrwale oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, ogółem i w podziale na płeć. Wizualizacja prezentuje powiat sztumski na tle województwa oraz powiat sztumski na tle kraju.

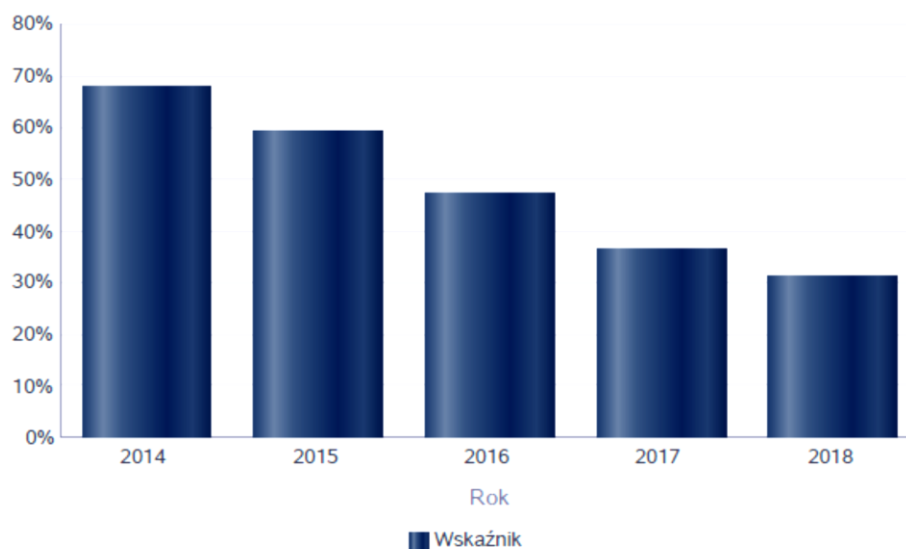
Status	Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	841	272	29 111	16 971	540 799	424 847
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	156	66	5 509	2 981	89 081	63 800
Osoby długotrwale bezrobotne	455	59	14 121	5 927	303 067	202 472

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

- V. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

Rok	Wskaźnik
2014	68%
2015	59%
2016	47%
2017	36%
2018	31%

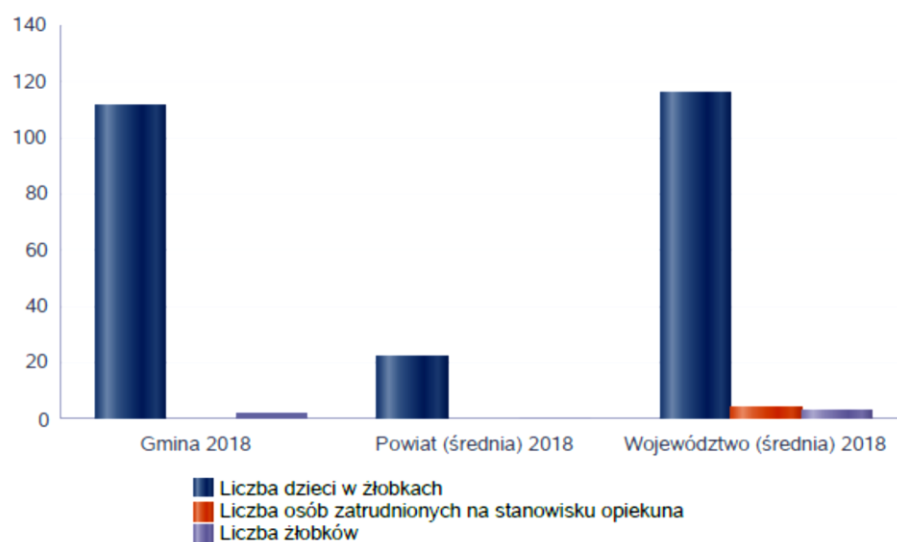

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

VI. Liczba placówek i miejsc dla dzieci w roku w 2018 r.

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbowa
Gmina	Liczba dzieci w żłobkach	111,00
	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	0,00
	Liczba żłobków	2,00
Powiat (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	22,20
	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	0,00
	Liczba żłobków	0,40
Województwo (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	115,99
	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	4,13
	Liczba żłobków	3,50

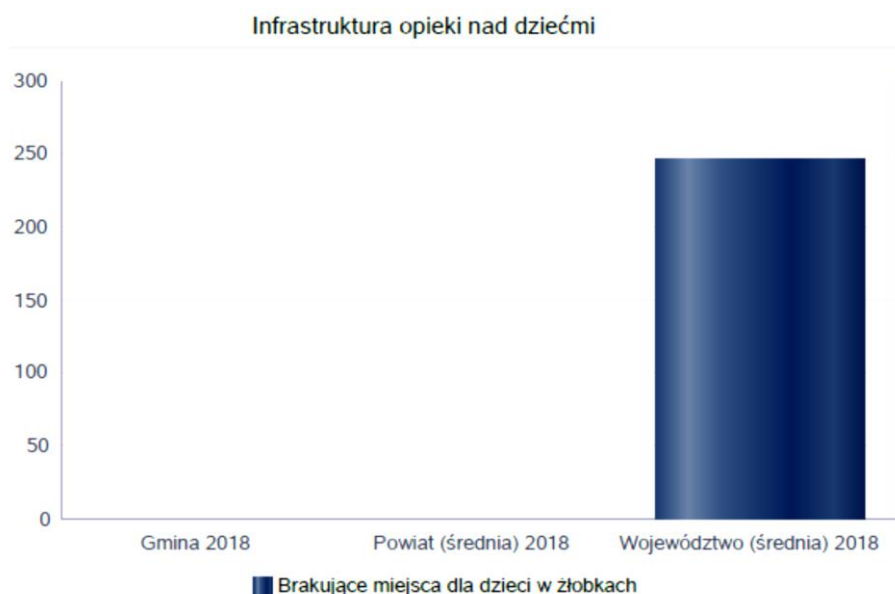
Infrastruktura opieki nad dziećmi

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

VII. Liczba placówek i miejsc dla dzieci w roku 2018.

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbowa
Gmina	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	0,00
Powiat (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	0,00
Województwo (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	246,11

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

2. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. 2018 poz. 1508 ze zm.) określa pomoc społeczną jako jedną z instytucji polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, kierując się brzmieniem ww. ustawy, udzielił w 2018 roku pomocy i wsparcia 1079 osobom, co stanowi 6% ogółu populacji Miasta i Gminy Sztum. W stosunku do lat poprzednich nastąpił spadek liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia o 16% względem 2017 roku.

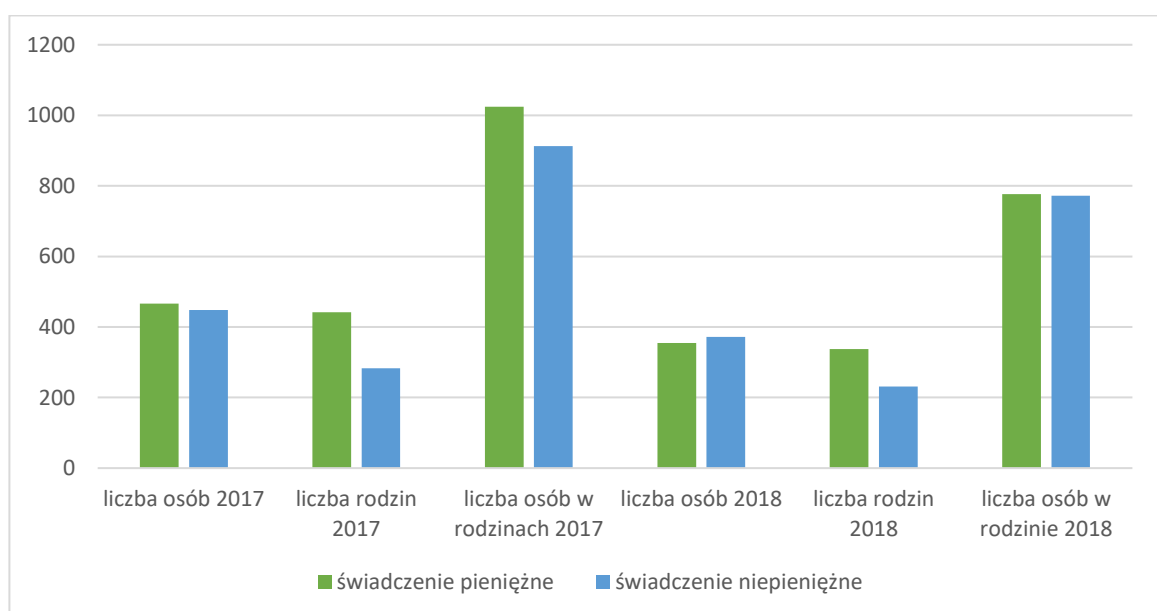
Przyznawane świadczenia z zakresu pomocy społecznej mają na celu wspierać osoby i rodziny w zaspokojeniu podstawowych potrzeb i umożliwiać im życie w godnych warunkach. Powyższe wsparcie udzielane jest przede wszystkim w formie przyznawanych świadczeń. W 2018 roku świadczenia zostały przyznane łącznie 694 osobom (stanowi to 64 % ogółu osób, którym udzielono

pomocy i wsparcia). Aż 63% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. W okresie Oceny pomoc i wsparcie w formie świadczeń uzyskało 431 rodzin, zaś liczba osób w tych rodzinach wyniosła 1057. Dane statystyczne wskazują, że liczba świadczeniobiorców ogółem w roku Oceny spadła o 20 % w stosunku do roku poprzedniego. Ponadto prognozy wskazują, iż liczba osób, które zgłoszą się do jednostek pomocy społecznej po świadczenia w następnym roku, nadal będzie wykazywała tendencję spadkową.

Ponad połowę osób, którym przyznano świadczenia, stanowią kobiety (352 osoby), z czego 65 % kobiet korzysta ze świadczeń długotrwale. Struktura demograficzna osób korzystających z pomocy i wsparcia wskazuje kobiety w wieku produkcyjnym jako dominującą grupę świadczeniobiorców (56% ogółu populacji osób korzystających). W 2017 roku powyższa grupa również była dominującą wśród świadczeniobiorców i stanowiła 36% ogółu kobiet, którym przyznano świadczenia.

Pomoc społeczna jest jedną z instytucji polityki społecznej, w ramach której udzielane są świadczenia o charakterze zarówno pieniężnym, jak i niepieniężnym. W 2018 roku świadczenia pieniężne zostały przyznane decyzją administracyjną 355 osobom (337 rodzinom, 777 osobom w rodzinie), co stanowi 48 % ogółu świadczeniobiorców. Natomiast pomoc o charakterze niepieniężnych przyznana została 372 osobom (231 rodzinom), co stanowi 54% ogółu świadczeniobiorców. Powyższe wskazuje na większe zainteresowanie świadczeniobiorców pomocą w formie niepieniężnej. Jednakże w stosunku do 2017 roku liczba osób, którym przyznano świadczenia w formie pieniężnej i niepieniężnej uległa zmniejszeniu odpowiednio o 24% oraz 17%. Przedmiotowy spadek liczby przyznanych świadczeń skorelowany jest ze zmniejszeniem ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej.

Wykres 5. Osoby z terenu Miasta i Gminy Sztum, którym przyznano świadczenia pieniężne i niepieniężne w latach 2017-2018.

Źródło: opracowanie własne.

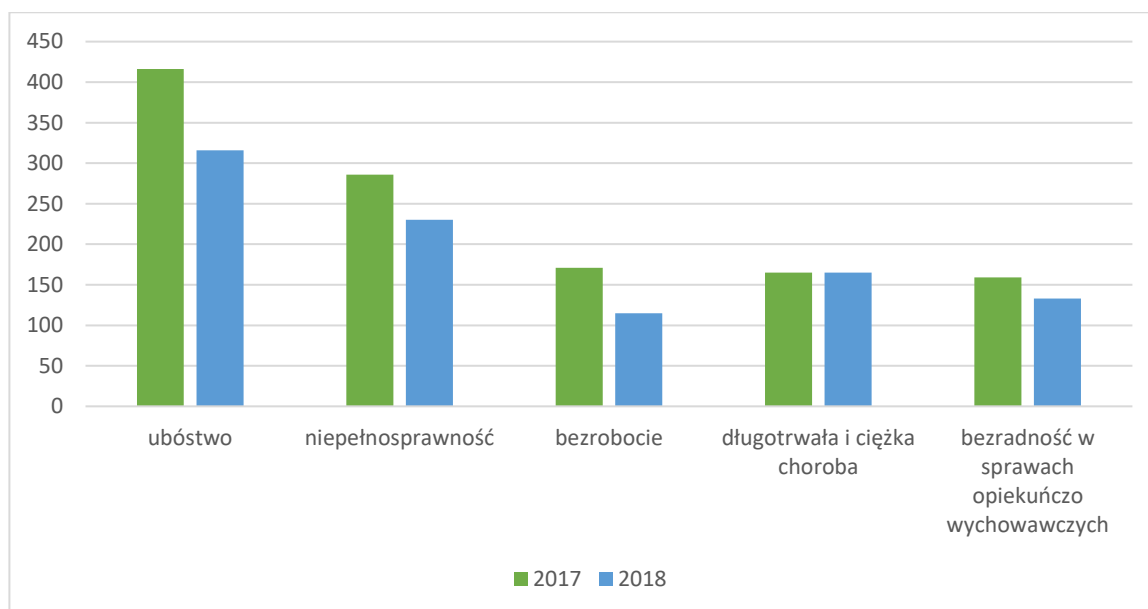
Pomoc społeczna udzielana jest osobom, które spełniają kryteria zapisane w Ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Pierwszym warunkiem jest trudna sytuacja materialna, drugim – trudna sytuacja życiowa. Należy pamiętać, że powyższe kryteria muszą być spełnione jednocześnie, tzn. niskie dochody łączy się z innym powodami przyznawania świadczeń. Do kryteriów potwierdzających trudną sytuację życiową należą: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudność w integracji cudzoziemców, trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, a także klęski żywiołowe lub ekologiczne. Natomiast drugim kryterium jest kryterium dochodowe, który w 2018 uległo zwiększeniu. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. 2018 poz. 1358) od 1 października 2018 roku kryterium dochodowe w przypadku osoby samotnie gospodarującej wynosi 701,00 zł (wzrost o 67,00 zł względem kryterium obowiązującym do 30.09.2018 r.- 634,00 zł), zaś w przypadku osoby w rodzinie wynosi 528,00 zł (wzrost o 14,00 zł względem kryterium obowiązującym do 30.09.2018 r.- 514,00 zł).

Do najczęstszych powodów udzielania pomocy i wsparcia zarówno w 2018 roku, jak i w 2017 roku należało ubóstwo. W 2018 roku z powodu ubóstwa z pomocy społecznej skorzystało 316 rodzin, co stanowi 59 % ogółu rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia. Kolejną z przesłanek udzielania pomocy w roku Oceny była niepełnosprawność, która w 2017 roku również plasowała się na drugim miejscu. W 2018 roku z powodu niepełnosprawności udzielono wsparcia 230 rodzinom (43% ogółu rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia). Wśród trzech głównych przyczyn, które były przesłankami do udzielenia pomocy w 2018 roku była również długotrwała i ciężka choroba (tożsama wartość w 2017 i 2018 roku - 165 rodzin), która stanowiła 31 % ogółu rodzin, którym udzielono wsparcia. Natomiast w 2017 roku bezrobocie było wskazywane jako trzecie w klasyfikacji przyczyn udzielania pomocy (171 rodzin), które w 2018 roku plasuje się dopiero na piątym miejscu w rankingu przyczyn udzielania pomocy oraz wsparcia i wynosi 115 rodzin. Nie bez znaczenia pozostaje również czwarta z najczęstszych przesłanek udzielania pomocy i wsparcia w 2018 roku, która plasuje się na miejscu wyższym, aniżeli bezrobocie, tj. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (w 2017 roku znajdowała się na piątym miejscu wśród przesłanek do udzielenia pomocy i wsparcia). Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych z pomocy skorzystało 133 rodzin (25% ogółu rodzin, którym udzielono wsparcia). Jako kolejne dysfunkcje warunkujące udzielaną w 2018 roku pomoc są: alkoholizm (54 rodziny), potrzeba ochrony

macierzyństwa (26 rodzin), bezdomność (25 rodzin), przemoc w rodzinie (7 rodzin), trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego (5 rodzin), narkomania (4 rodziny), zdarzenie losowe (4 rodziny), sieroctwo (1 rodzina).

Powyższe dane jednoznacznie wskazują na zmieniający się kierunek działań w zakresie pomocy i wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Pomimo, iż jako najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy wskazywane są ubóstwo i niepełnosprawność, to kolejną (zajmującą miejsce bezrobocia) staje się długotrwała i ciężka choroba. Nie bez znaczenia, w opisanej zmianie przyczyn zwracania się o pomoc świadczeniobiorców, są zmiany demograficzne w zakresie odbiorców przedmiotowego wsparcia i ukierunkowanie na wsparcie osób starszych oraz niepełnosprawnych. Natomiast w zakresie wsparcia rodzin częstszą przyczyną udzielanej pomocy jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, aniżeli brak zatrudnienia.

Wykres 6. Powody udzielania pomocy i wsparcia rodzinom z tereny Miasta i Gminy Sztum w latach 2017-2018.

Źródło: opracowanie własne.

W ramach wsparcia w formie świadczeń z pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum wchodzi również usługi opiekuńcze. Usługi opiekuńcze świadczone są osobom, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób. W 2018 roku usługi opiekuńcze zapewniono 48 osobom, a ich koszt wyniósł 239 400,41 zł. Liczba odbiorców wsparcia pozostała na tożsamym poziomie w porównaniu do roku ubiegłego, lecz wydatki na przedmiotowe usługi wzrosły o 21 688,41 zł (wzrost o 10%). Ponadto w 2018 roku wdrożono nową formę wsparcia dla osób o szczególnych potrzebach, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze. Powyższe możliwe było dzięki pozyskanym środkom unijnym w ramach projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ- rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze

środków Unii Europejskiej. Niniejszy projekt został opisany w części dot. aktywności projektowo-konkursowej. W roku Oceny wsparcie w formie specjalistycznych usług opiekuńczych otrzymało 5 osób, zaś koszt wynagrodzenia specjalistów wyniósł 14 995,51 zł. Dodatkowym wsparciem dla osób o szczególnych potrzebach wynikających z posiadanego schorzenia lub niepełnosprawności są świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi w 2018 roku świadczone były dla 10 osób (w 2017 roku- 12 osób), natomiast ich koszt wzrósł względem ubiegłego roku i wyniósł 125 450,00 zł.

W zakresie zadań zleconych gminie w ramach pomocy społecznej w 2018 roku wypłacane było również wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną (częściowo lub całkowicie) przyznane przez sąd. Wynagrodzenie wypłacane jest zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż znajduje się w katalogu pieniężnych świadczeń z pomocy społecznej. W roku oceny ww. wynagrodzenie wypłacone zostało 3 osobom w łącznej kwocie 5 760,00 zł. W porównaniu do roku 2017 wysokość wypłaconego wynagrodzenia zmalała o 1 863,44 zł, lecz liczba opiekunów pozostała na tym samym poziomie.

Przed przyznaniem świadczeń osobie/rodzinie pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy. W roku Oceny w celu przyznania świadczeń przeprowadzonych zostało 453 wywiady (w 448 rodzinach). Wszystkie wywiady środowiskowe przeprowadzone zostały w formie elektronicznej przy użyciu Terminali Mobilnych. Pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2018 roku korzystali z 8 terminali.

W Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej ilościowej analizie podlegają również usługi pomocy społecznej takie jak praca socjalna. W 2018 roku pomoc w postaci pracy socjalnej została udzielona 539 rodzinom z terenu Miasta i Gminy Sztum. Natomiast w formie wyłącznie pracy socjalnej wsparciem objęto 106 rodzin, co stanowi 20% ogółu. Nieodzownym elementem udzielanego wsparcia jest kontrakt socjalny zawierany w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób korzystających z pomocy społecznej. W 2018 roku zawarto 178 kontraktów socjalnych w zakresie rozwiązania trudnej sytuacji życiowej ze 178 osobami. W porównaniu do 2017 roku zawarto o 30 kontraktów mniej.

Szczegółowe informacje dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej zostały przedstawione poniżej w formie graficznej i tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) i różnią się w niektórych zestawieniach od rzeczywistych wartości. Różnica ta wynika, z innego sposobu wyliczania sprawozdania określonego w objaśnieniach Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	1281	1079	979
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	872	694	691
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	559	437	437
Wiek 0-17	4	256	285	285
Wiek produkcyjny *	5	262	345	338
Wiek poprodukcyjny **	6	41	65	68
Liczba rodzin	7	534	431	428
Liczba osób w rodzinach	8	1275	1057	957
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	467	352	352
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	299	228	228
Wiek 0-17	11	111	133	133
Wiek 18-59	12	168	180	180
Wiek 60 lat i więcej	13	20	39	39
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	585	453	450
Liczba rodzin	15	575	448	445
Liczba osób w rodzinach	16	1315	1046	1037
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	208	178	178

Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	214	178	178
--	----	-----	-----	-----

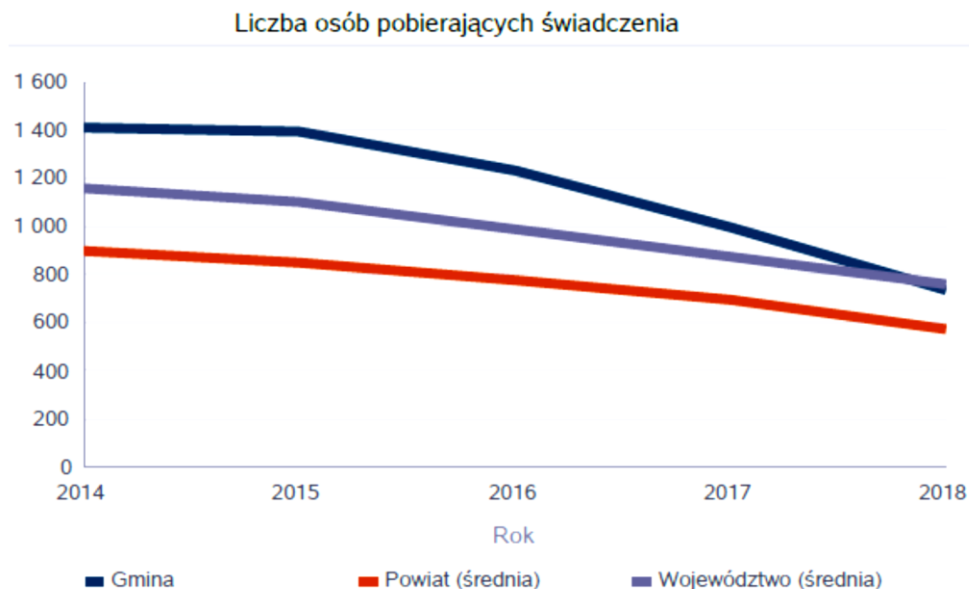
* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

Źródło: opracowanie własne.

I. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej - ogółem.

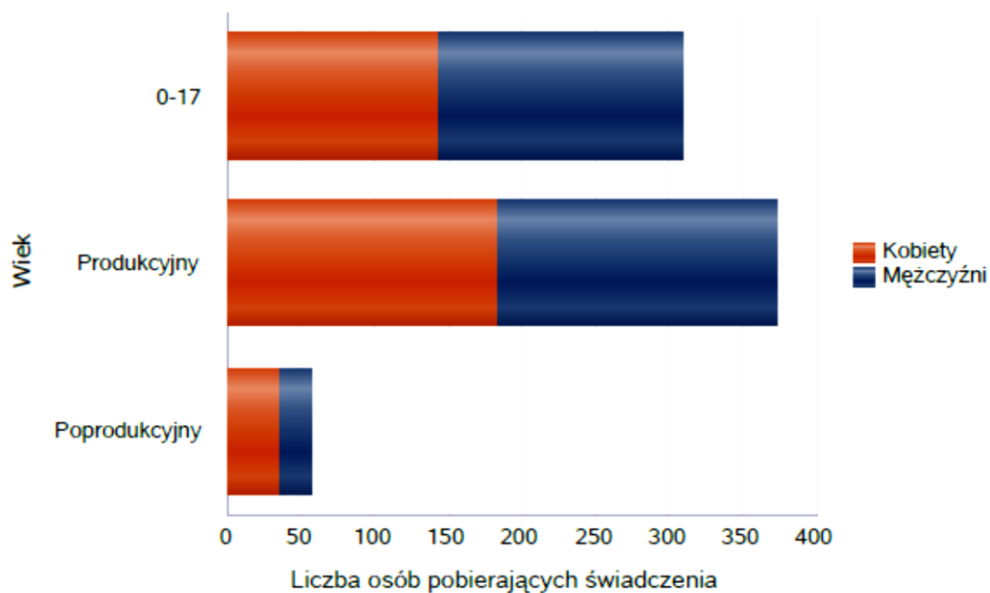
Miejsce zamieszkania	Liczba osób pobierających świadczenia				
	2014	2015	2016	2017	2018
Gmina	1 411	1 394	1 231	992	736
Powiat (średnia)	895	851	776	694	572
Województwo (średnia)	1 157	1 099	986	876	762

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

II. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń w 2018 roku.

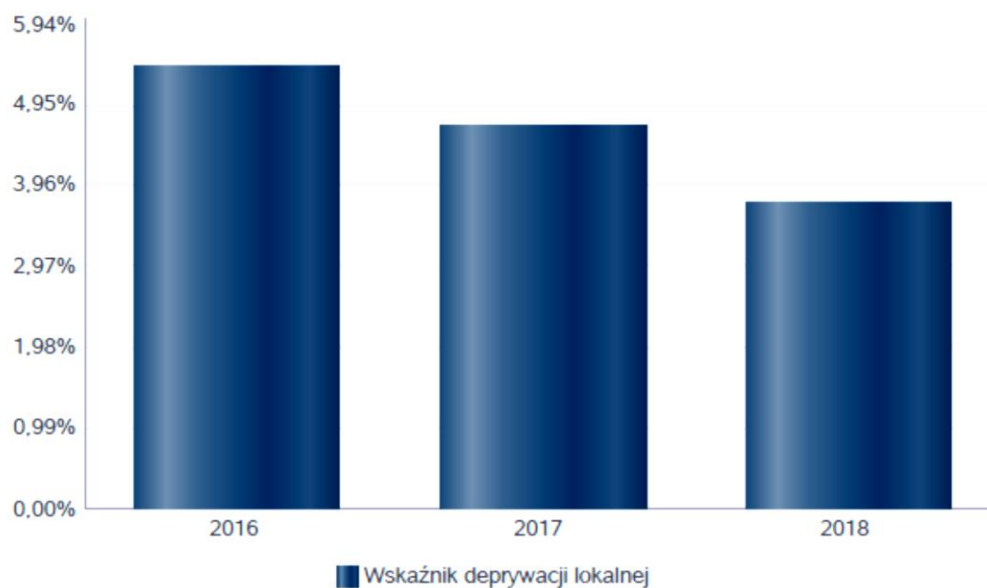
Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	309	144	165
Produkcyjny	373	183	190
Poprodukcyjny	57	36	21

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

III. Wskaźnik deprivacji lokalnej.

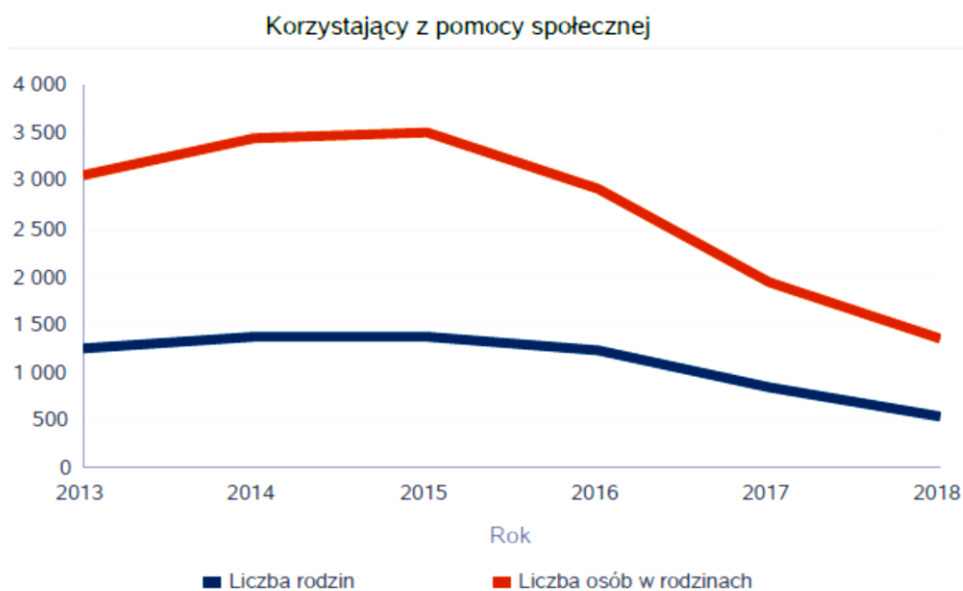
Rok	Wskaźnik deprivacji lokalnej
2016	5,42 %
2017	4,69 %
2018	3,75 %

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

IV. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

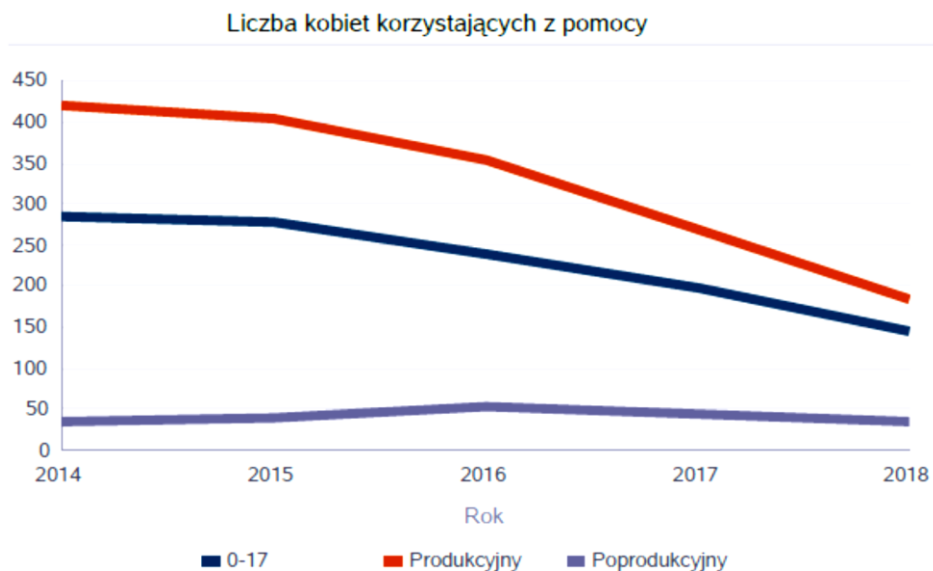
Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2013	1 246	3 062
2014	1 366	3 454
2015	1 370	3 501
2016	1 217	2 920
2017	847	1 933
2018	537	1 356

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

V. Liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej.

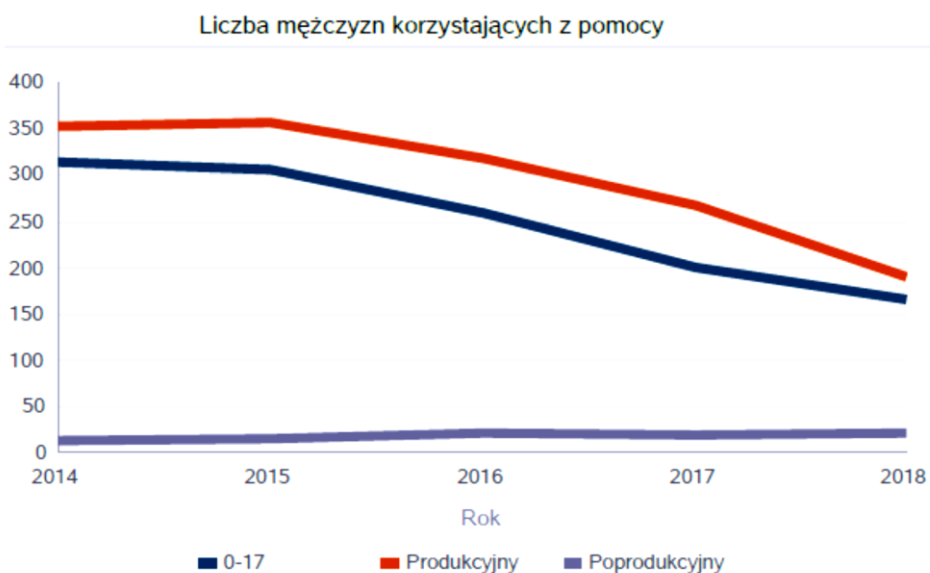
		Liczba kobiet korzystających z pomocy				
Poziom	Wiek	2014	2015	2016	2017	2018
Sztum (pomorskie, Powiat sztumski)	0-17	284	278	239	197	144
	Produkcyjny	419	405	354	269	183
	Poprodukcyjny	34	40	53	45	36
Powiat	0-17	184	171	151	132	106
	Produkcyjny	253	239	216	182	146
	Poprodukcyjny	24	27	33	35	35
Województwo	0-17	223	216	186	148	130
	Produkcyjny	311	284	246	215	177
	Poprodukcyjny	64	68	73	83	79

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

VI. Liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej.

		Liczba mężczyzn korzystających z pomocy				
Poziom	Wiek	2014	2015	2016	2017	2018
Sztum (pomorskie, Powiat sztumski)	0-17	315	307	259	201	165
	Produkcyjny	353	357	319	268	190
	Poprodukcyjny	12	15	20	19	21
Powiat	0-17	203	195	166	145	123
	Produkcyjny	233	217	208	193	154
	Poprodukcyjny	7	9	12	14	12
Województwo	0-17	238	228	197	160	142
	Produkcyjny	310	292	268	251	212
	Poprodukcyjny	21	22	26	31	29

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

VII. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej w 2018 roku.

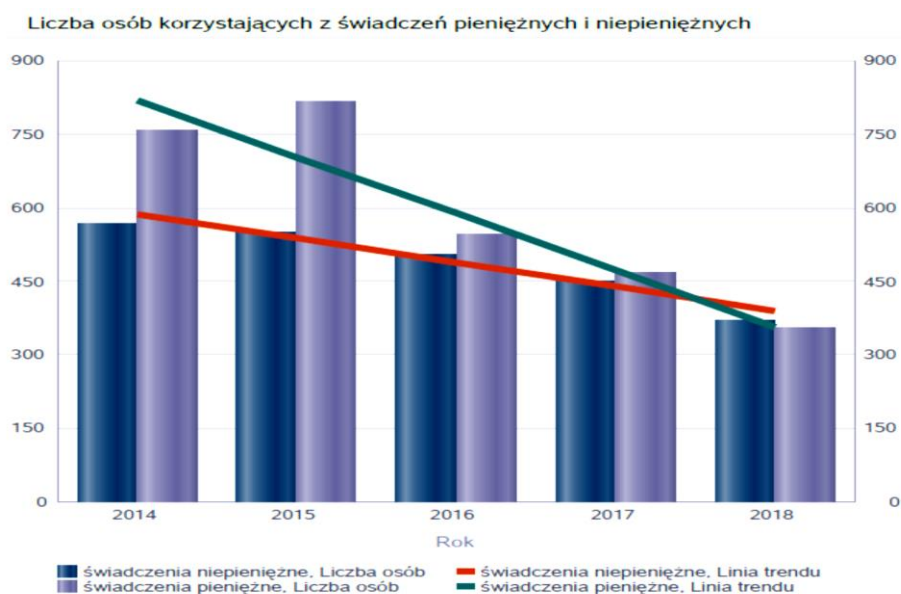
Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
świadczenia niepieniężne	49 718
świadczenia pieniężne	3 216

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

VIII. Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób				
	2014	2015	2016	2017	2018
świadczenia niepieniężne	567	551	504	448	372
świadczenia pieniężne	758	815	546	466	355

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

IX. Liczba rodzin korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

	Liczba rodzin				
Rodzaj świadczenia	2014	2015	2016	2017	2018
świadczenia niepieniężne	344	327	313	283	231
świadczenia pieniężne	593	565	521	442	337

Świadczenia niepieniężne

Świadczenia pieniężne

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

X. Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin w 2018 roku.

Typy rodzin	Liczba rodzin pobierających świadczenia	
	świadczenia niepieniężne	świadczenia pieniężne
jednoosobowe	59	176
wielooosobowe	156	164

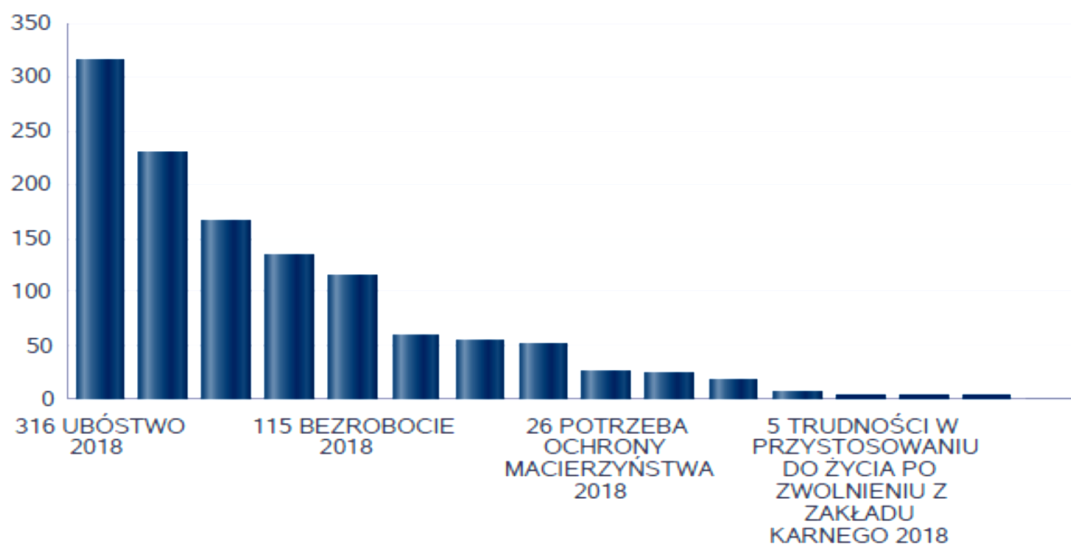
Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

XI. Powody udzielania pomocy rodzinom w 2018 roku.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia - ranking	LICZBA RODZIN - OGÓŁEM
UBÓSTWO	316
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	230
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	165
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	133
BEZROBOCIE	115
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	60
ALKOHOLIZM	54
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIELODZIETNE	53
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	26
BEZDOMNOŚĆ	25
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	19
PRZEMOC W RODZINIE	7

TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	5
NARKOMANIA	4
ZDARZENIE LOSOWE	4
SIEROCTWO	1

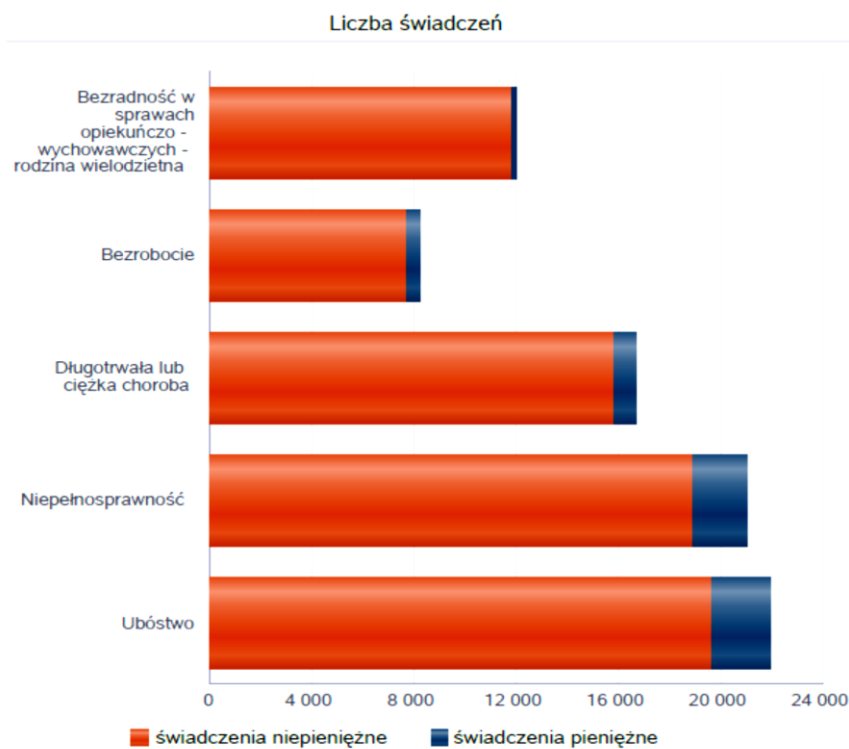
Powody udzielenia pomocy i wsparcia

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

XII. Główne powody przyznania świadczeń w roku.

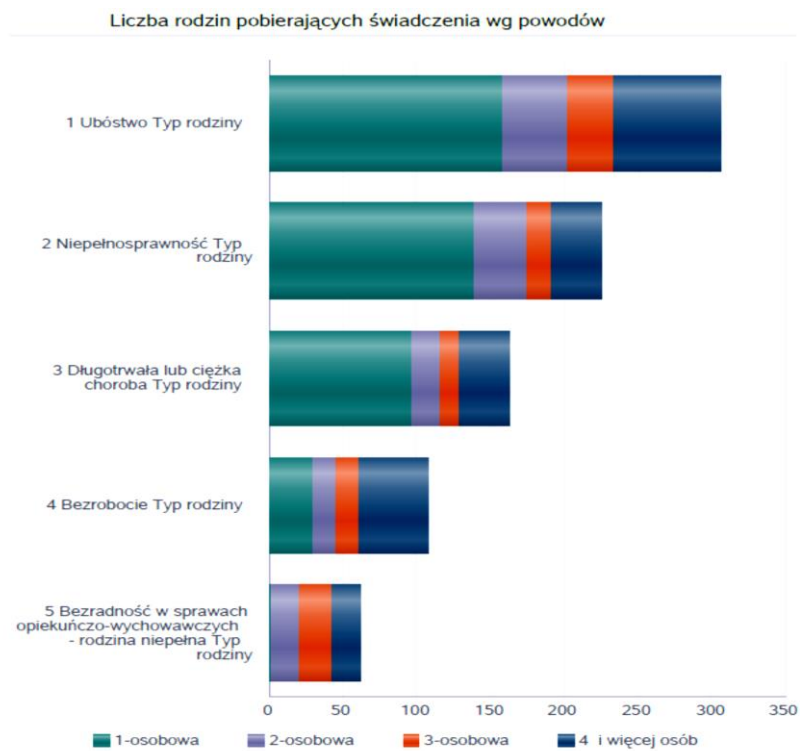
Powód przyznania	Liczba świadczeń		
	Ogółem	świadczenia niepieniężne	świadczenia pieniężne
Ubóstwo	21 962	19 656	2 306
Niepełnosprawność	21 020	18 916	2 104
Długotrwała lub ciężka choroba	16 700	15 791	909
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych - rodzina wielodzietna	11 982	11 780	202
Bezrobocie	8 184	7 736	448

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

XIII. Główne powody przyznawania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych

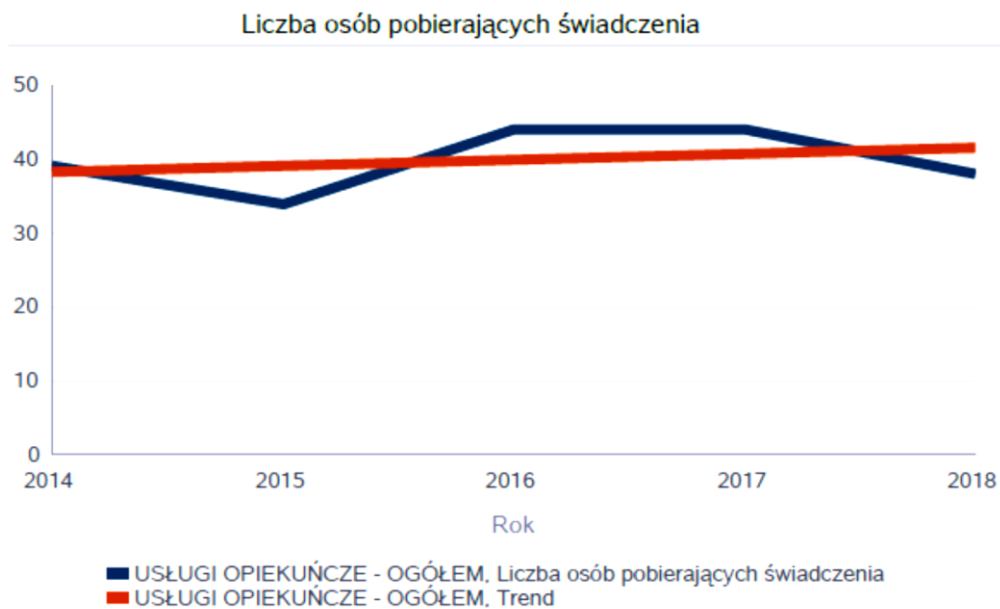
Powód przyznania	Ogółem	Typ rodziny			
		1- osobowa	2- osobowa	3- osobowa	4 i więcej osób
Ubóstwo	306	158	44	31	73
Niepełnosprawność	225	139	35	18	33
Długotrwała lub ciężka choroba	163	96	20	12	35
Bezrobocie	108	30	15	16	47
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna	62	1	19	23	19

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

XIV. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych.

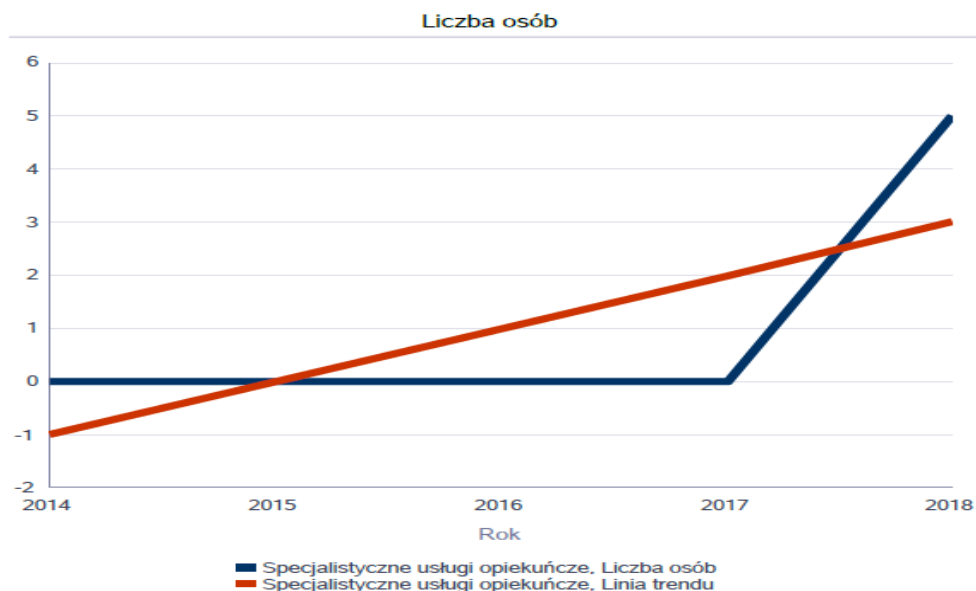
Rok	Liczba osób pobierających świadczenia
2014	39
2015	34
2016	44
2017	44
2018	38

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

XV. Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych.

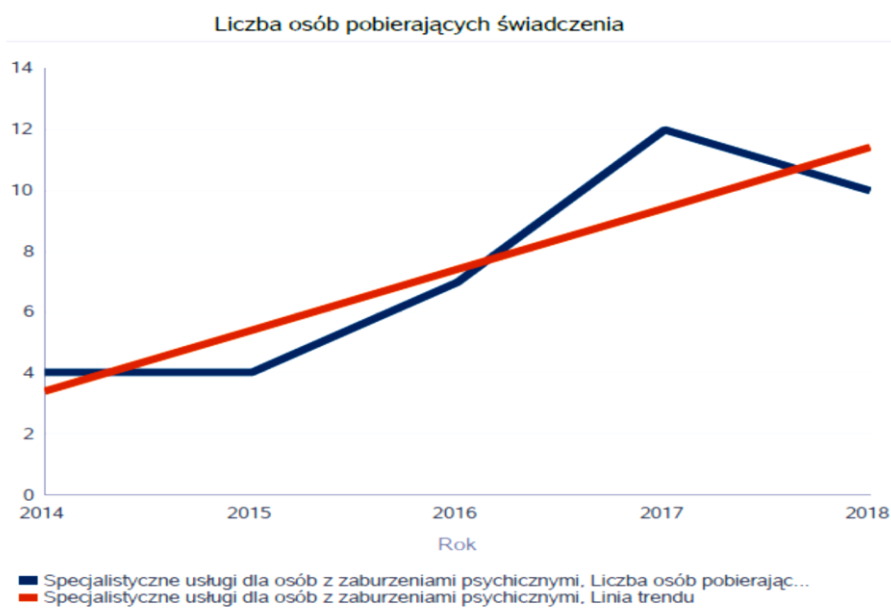
Rok	Liczba osób
2014	0
2015	0
2016	0
2017	0
2018	5

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

XVI. Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Rok	Liczba osób pobierających świadczenia
2014	4
2015	4
2016	7
2017	12
2018	10

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

XVII. Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego.

Rodzaj	Liczba rodzin w latach				
	2014	2015	2016	2017	2018
Poradnictwo specjalistyczne	0	0	0	7	261

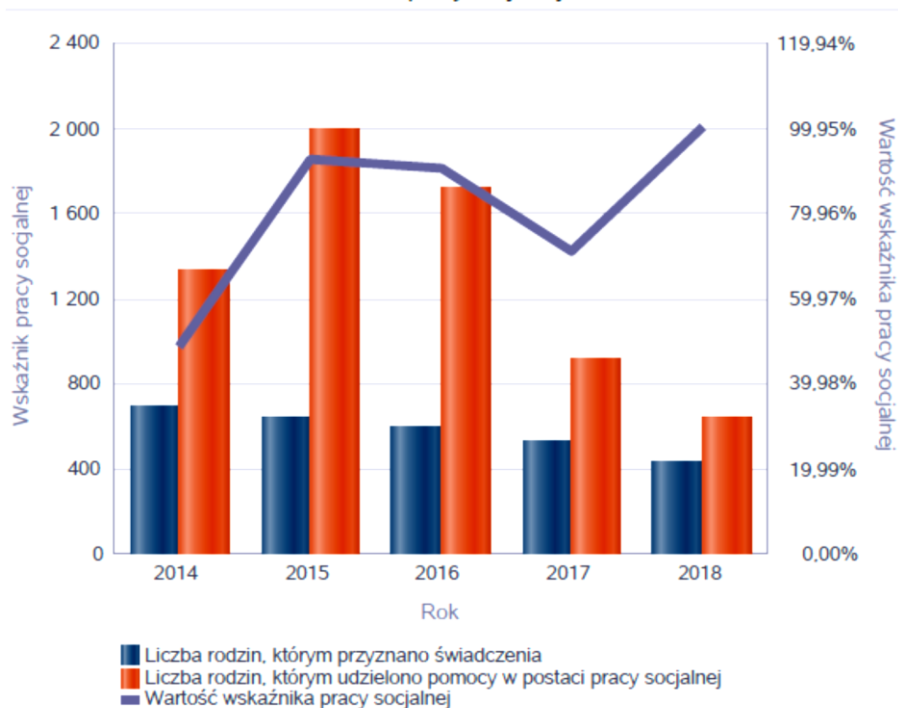

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

XVIII. Wskaźnik pracy socjalnej - wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób objętych pracą socjalną do liczby osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%.

	2014	2015	2016	2017	2018
Wskaźnik pracy socjalnej	48,90%	92,92%	90,55%	71,31%	100,37%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	698	645	603	534	431
Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej	1 336	1 998	1 716	917	645

Wskaźnik pracy socjalnej

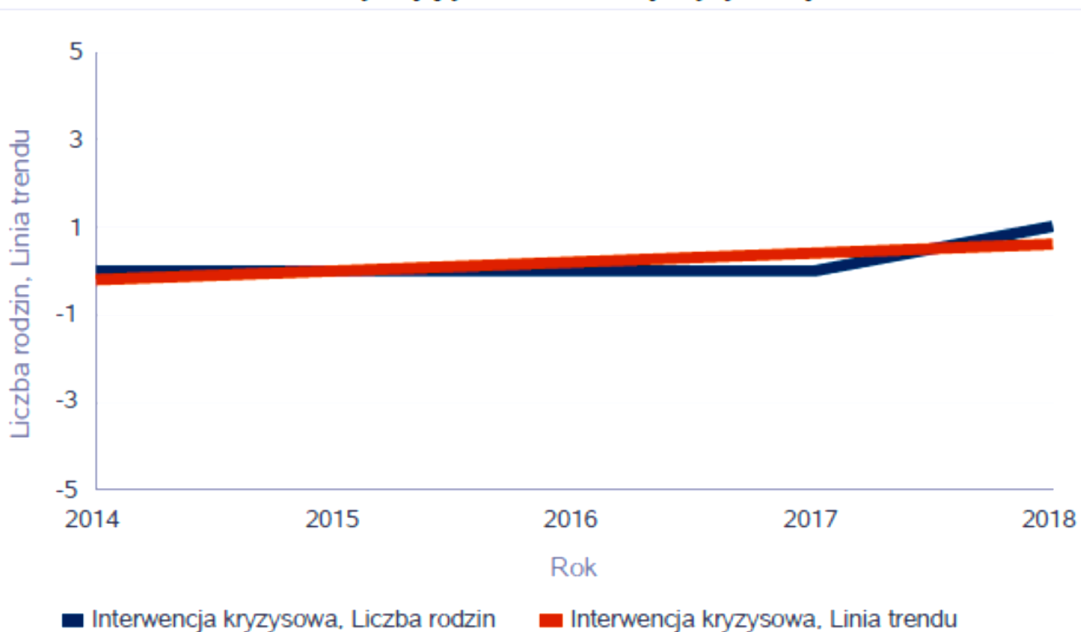

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

XIX. Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej.

Udzielone świadczenia	Liczba rodzin				
	2014	2015	2016	2017	2018
Interwencja kryzysowa	0	0	0	0	1

Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej

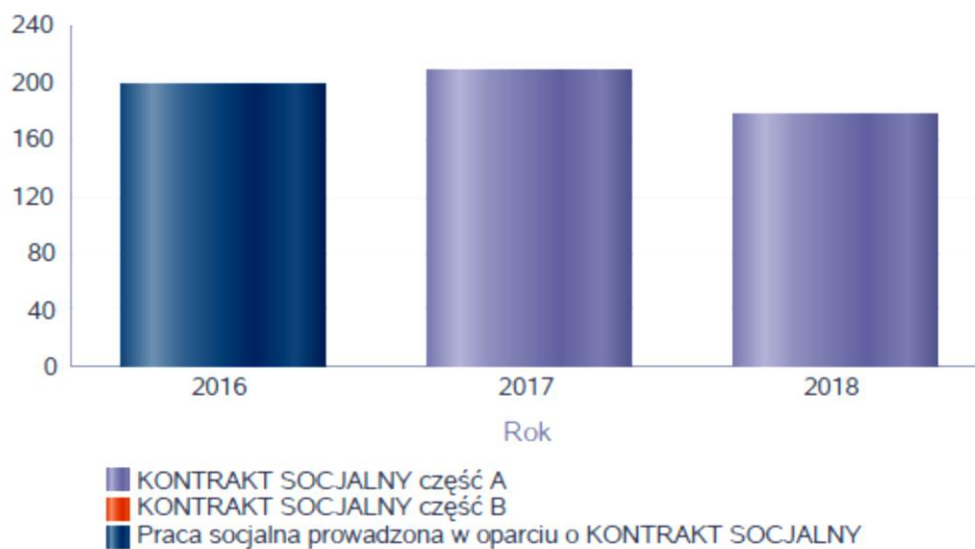

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

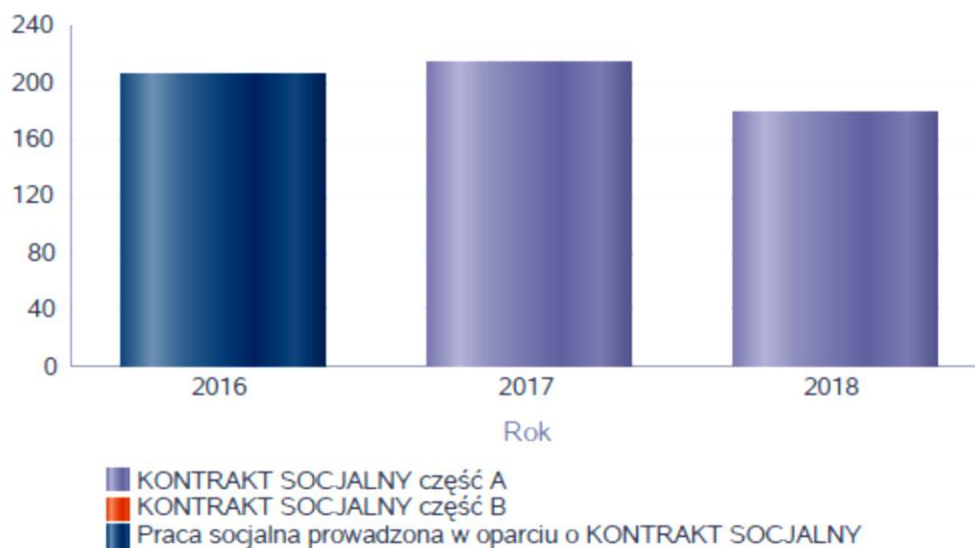
XX. Kontrakt socjalny. Wskaźnik obliczany jako udział osób objętych kontraktem socjalnym typu A i typu B w ogólnej liczbie osób nim objętych.

	2016		2017		2018	
praca socjalna	liczba kontraktów socjalnych	liczba osób objęta kontraktami socjalnymi	liczba kontraktów socjalnych	liczba osób objęta kontraktami socjalnymi	liczba kontraktów socjalnych	liczba osób objęta kontraktami socjalnymi
kontrakt socjalny część a	x	x	208	214	178	178
kontrakt socjalny część b	x	x	0	0	0	0
praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny	199	205	x	x	x	x

Liczba kontraktów socjalnych

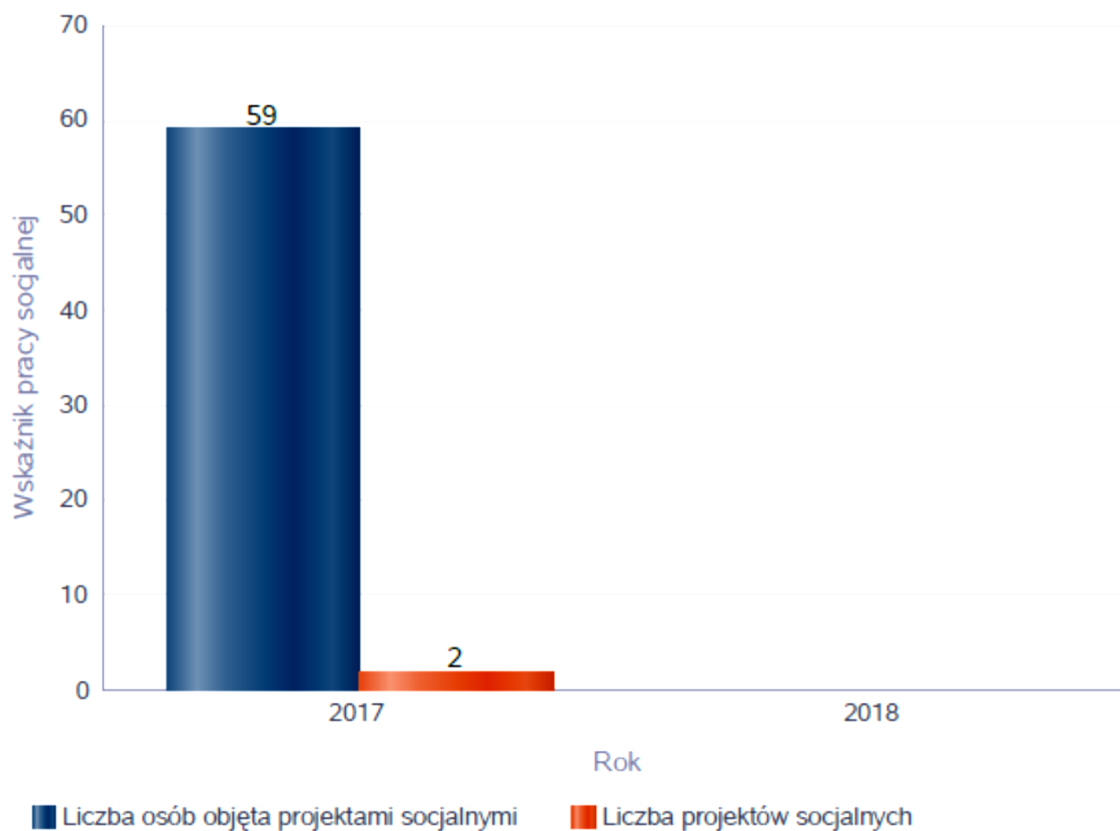
Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

XXI. Liczba projektów socjalnych w odniesieniu do liczby osób nimi objętych.

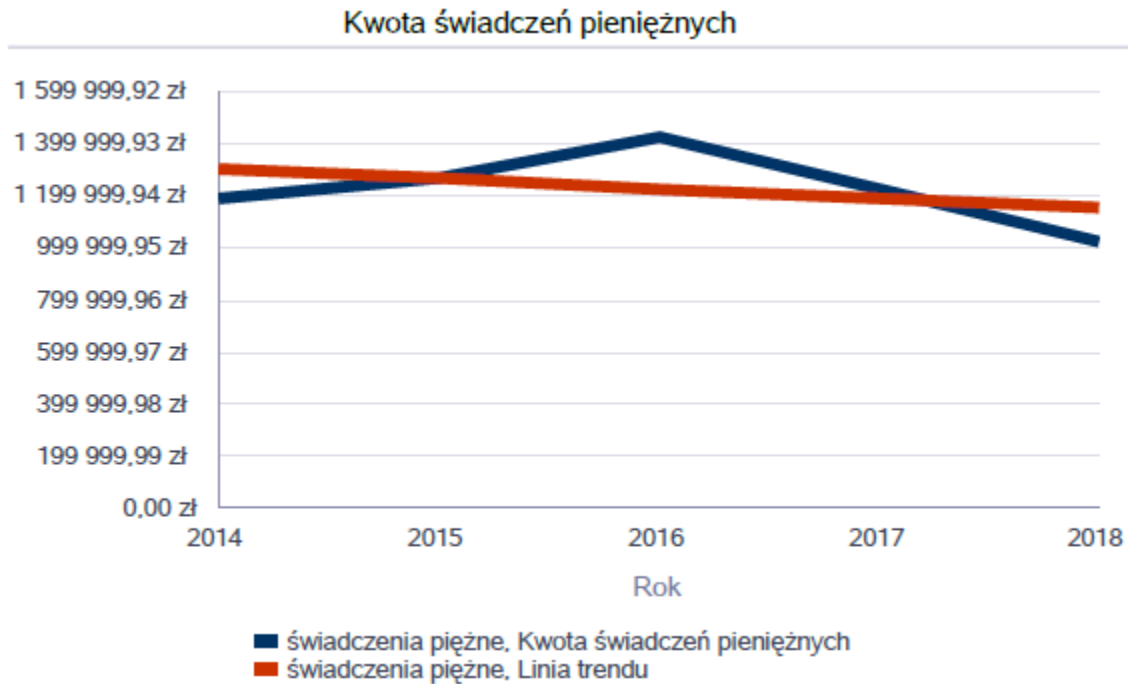
	2017	2018
Liczba osób objęta projektami socjalnymi	59	0
Liczba projektów socjalnych	2	0

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

XXII. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej

Rok	Kwota świadczeń pieniężnych
2014	1 191 112,06 zł
2015	1 266 703,99 zł
2016	1 425 182,46 zł
2017	1 221 469,74 zł
2018	1 024 953,98 zł

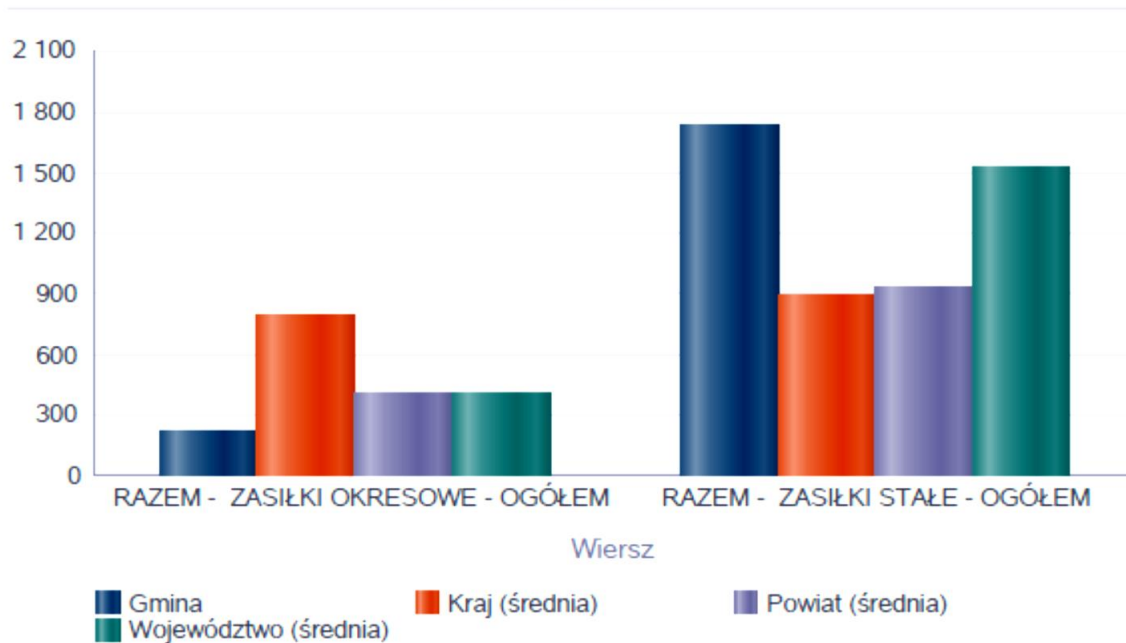

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

XXIII. Podstawowe statystyki dla świadczeń pieniężnych

Poziom	Wiersz	Liczba świadczeń
Gmina	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	212
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	1 735
Powiat (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	403
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	930
Województwo (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	413
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	1 525
Kraj (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	794
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	893

Liczba świadczeń

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

XXIV. Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym w poszczególnych gminach.

Powiat	Wskaźnik finansowy
Sztum (pomorskie, Powiat sztumski)	-0,42
Powiat (średnia)	0,02
Województwo (średnia)	0,00

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

XXV. Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze warunków życia w poszczególnych gminach.

Powiat	Wskaźnik finansowy
Sztum (pomorskie, Powiat sztumski)	0,32
Powiat (średnia)	-0,09
Województwo (średnia)	-0,00

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

2.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR

W ramach realizacji zadań zarówno własnych, jak i zleconych gminne jednostki pomocy społecznej stosują cały wachlarz świadczeń dostosowanych do potrzeb poszczególnych osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. W roku Oceny pomoc społeczna udzielana była w formie świadczeń o charakterze zarówno pieniężnym, jak i niepieniężnym.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

W 2018 roku przyznano łącznie 504 świadczenia w formie pieniężnej. Do powyższych świadczeń należą zasiłki stałe, okresowe oraz celowe. W roku 2017 liczba przyznanych świadczeń była wyższa o 37 %. Analiza danych liczbowych wykazuje, że w latach 2017-2018 najwięcej osób otrzymało zasiłek celowy, zaś najmniej zasiłek okresowy.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2018 roku wydatkował łącznie 174 444,00 zł na **zasiłki celowe** dla 253 świadczeniobiorców. W porównaniu do roku poprzedniego z zasiłku celowego skorzystało 111 osób mniej. Średnia wysokość zasiłku celowego na osobę w roku 2018 wyniosła 689,50 zł (o 74,70 zł mniej niż w roku poprzednim). Z puli wypłacanych zasiłków celowych 8% łącznej kwoty wydatkowane zostało na zasiłki celowe przyznawane w ramach Programu Wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”.

Jako drugą, najczęściej przyznawaną w 2018 roku, formą świadczeń pieniężnych był **zasiłek stały**. W roku Oceny ze świadczenia skorzystało 168 osób, na które wydatkowano łącznie 794 486,00 zł. W roku 2017 liczba tych świadczeń była wyższa o 24 w stosunku do roku Oceny. Zasiłki stałe przyznawane były zarówno osobom samotnie gospodarującym, jak i osobom w rodzinie. W 2018 roku zdecydowana większość zasiłków stałych została wypłacona osobom samotnie gospodarującym, tj. 121 osobom (72% ogółu). Średnia roczna wysokość zasiłku stałego dla osób samotnie gospodarujących w 2018 roku wynosiła 5 551,00 zł. Jest to wartość zbliżona do średniej wysokości zasiłku stałego wypłacanej w roku 2017. Prognozy wskazują, iż w przyszłym roku nastąpi wzrost liczby i kwot świadczeń o 7% względem zasiłków stałych wypłacanych w 2018 roku.

Natomiast pomocy w formie **zasiłków okresowych** w roku Oceny udzielono 83 osobom na łączną kwotę 58 445,00 zł. W 2017 roku liczba świadczeń zasiłków okresowych była wyższa o 50, a kwota aż o 44 130,00 zł. Główną przyczyną udzielanej w 2018 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie, analogicznie do roku poprzedniego (37% świadczeniobiorców). Natomiast na drugim miejscu była długotrwała choroba, która była przesłanką do udzielenia pomocy 30 % świadczeniobiorców. Powyższe wskazuje odmienną klasyfikację przyczyn przyznawania świadczenia w stosunku do powodów udzielania pomocy i wsparcia wszystkim osobom korzystającym (dane przedstawione w części dot. dane o korzystających z pomocy i wsparcia). W klasyfikacji przyczyn udzielania pomocy osobom korzystającym ze wsparcia OPS, długotrwała

i ciężka choroba plasowała się na trzecim miejscu, zaś bezrobocie dopiero na piątym. Natomiast w przypadku powodów wypłacania zasiłków okresowych dominującą przyczyną nadal pozostaje bezrobocie (w 2017 roku- 45 osób, w 2018 roku- 31 osób). Prognozy wskazują, iż w przyszłym roku nastąpi wzrost liczby i kwot świadczeń odpowiednio o 8% i 13% względem zasiłków okresowych wypłacanych w 2018 roku.

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

Wsparciem w formie niepieniężnej w 2018 roku objęto łącznie 378 osób. Liczba ta była o 15% mniejsza niż w roku 2017. Dane prognostyczne wskazują, iż w roku 2019 liczba osób korzystających z pomocy społecznej, którzy zostaną objęci wsparciem w postaci świadczenia niepieniężnego, pozostanie na tym samym poziomie. Do świadczeń niepieniężnych udzielanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2018 roku należą posiłki, schronienie, sprawowanie pogrzebu, odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej, a także wsparcie rodziny przez asystenta oraz rodzinę wspierającą.

Analiza zebranych danych wykazuje, iż w 2018 roku największa liczba osób korzystała z **posiłków** jako formy świadczenia niepieniężnego (316 osób), które w całości zostały przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Liczba osób korzystających z tej formy wsparcia wykazuje z roku na rok tendencję spadkową. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (96%).

Ponadto, jak pokazują wyniki analizy na terenie Miasta i Gminy Sztum, liczba osób korzystających ze **schronienia** znacząco zmalała. W roku oceny ze schronienia skorzystało 14 osób, a w 2017 roku 22 osoby (spadek o 36%). W związku ze spadkiem ilości osób korzystających z tej niepieniężnej formy pomocy, zmalała również kwota przeznaczona na finansowanie schronienia o prawie 43 200,00 zł.

Jednym z zadań własnych gminy jest kierowanie oraz ponoszenie **odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej**. W 2018 roku gmina ponosiła odpłatność za 15 osób na łączną kwotę 432 817,00 zł. W 2017 roku pomocą w w/w formie objęto 18 osób, tj. o 3 osoby więcej niż w roku Oceny. Prognoza na 2019 roku wskazuje, iż wydatki ponoszone na odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej będą wzrastać i wyniosą 488 450,00 zł (wzrost o 13 %).

Istotną rolę w zakresie pomocy niepieniężnej udzielanej mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum odgrywają **asystenci rodziny**. Liczba asystentów rodziny w roku 2017 wynosiła 2 osoby, zaś w roku Oceny liczba asystentów wzrosła do 3. Powyższe wynika m.in. z konieczności udzielania w coraz większym zakresie wsparcia rodzinom z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, która w 2018 roku plasowała się na czwartym miejscu wśród wszystkich przesłanek do udzielania pomocy. Asystenci w ramach wykonywania swojej pracy udzielali wsparcia

28 rodzinom z terenu Miasta i Gminy Sztum. Odnotowano niewielki wzrost liczby takich rodzin o ok. 17%. Dane dotyczące prognozy na rok 2019 wykazują, iż liczba rodzin objętych asystenturą wzrosło. W 2018 roku na wynagrodzenia asystentów rodziny (w tym jednego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę) wydatkowano łączną kwotę 50 119,59 zł. Wynagrodzenie asystentów w roku Oceny finansowane było z 4 źródeł, tj. budżetu MGOPS w Sztumie (kwota 13 944,59 zł), budżetu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie (kwota 12 600,00 zł) oraz środków pozyskanych w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2018 „Asystent Rodziny” (kwota 19 815,00 zł) i środków pozyskanych na realizację projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ- rozwój usług społecznych w gminie Sztum” w ramach RPO WP 2014-2020 (kwota 3 760,00 zł).

Jednocześnie w 2018 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum 2 rodziny pełniły funkcję **rodziny wspierającej**, której zadaniem jest pomoc innym rodzinom w przezwyciężaniu trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz współpraca z asystentem rodziny. W stosunku do 2017 roku liczba tego typu rodzin w Mieście i Gminie Sztum utrzymała się na tym samym poziomie. Prognoza na kolejny rok wskazuje, że ilość rodzin wspierających nie wzrosło.

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2018 poz. 998 ze zm.) gmina ponosi **odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej**. Jak wskazują dane liczbowe w 2018 roku na ten cel jednostki pomocy społecznej przekazały łącznie 152 607,00 zł. W roku 2017 kwota ta była niższa o ponad 65 252,00 zł (wzrost w 2018 roku o 43%). Jednocześnie należy podkreślić, iż odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej corocznie wzrasta.

Ponadto w 2018 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie podejmował szereg działań mających na celu **wsparcie osób bezdomnych**, które otrzymują pełną i fachową pomoc m.in. w formie schronienia, zasiłków celowych i stałych czy poradnictwa specjalistów. W roku Oceny wsparciem objętych zostało łącznie 21 osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum. Natomiast bezdomność była przyczyną udzielonej pomocy w 25 rodzinach, co stanowiło 6% ogółu świadczeniobiorców. W stosunku do roku 2017 liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z powodu bezdomności, spadła o 24 % (8 osób).

Szczegółowe informacje dotyczące osób i rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum, którym przyznano świadczenia w latach 2017-2018, zostały przedstawione poniżej w formie graficznej i tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) i różnią się w niektórych zestawieniach od rzeczywistych wartości. Różnica ta wynika, z innego sposobu wyliczania sprawozdania określonego w objaśnieniach Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	192	168	180
Kwota świadczeń w złotych	2	856 042	794 486	850 000
W tym: (wiersze 3 - 6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	134	121	126
Kwota świadczeń w złotych	4	709 259	671 719	723 820
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	61	50	54
Kwota świadczeń w złotych	6	146 783	122 767	126 180
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	133	83	90
Kwota świadczeń w złotych	8	102 575	58 445	65 800
W tym: (wiersze 9 - 16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	45	31	35
Kwota świadczeń w złotych	10	33 463	23 227	27 250
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				

Liczba osób	11	34	25	26
Kwota świadczeń w złotych	12	25 316	13 629	14 829
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	38	17	19
Kwota świadczeń w złotych	14	19 697	8 065	9 865
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	16	0	0	0
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM				
Liczba osób	19	364	253	230
Kwota świadczeń w złotych	20	278 164	174 444	130 000
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”				
Liczba osób	21	114	45	45
Kwota świadczeń w złotych	22	25 160	14 920	14 920
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				
Liczba osób	23	0	0	0

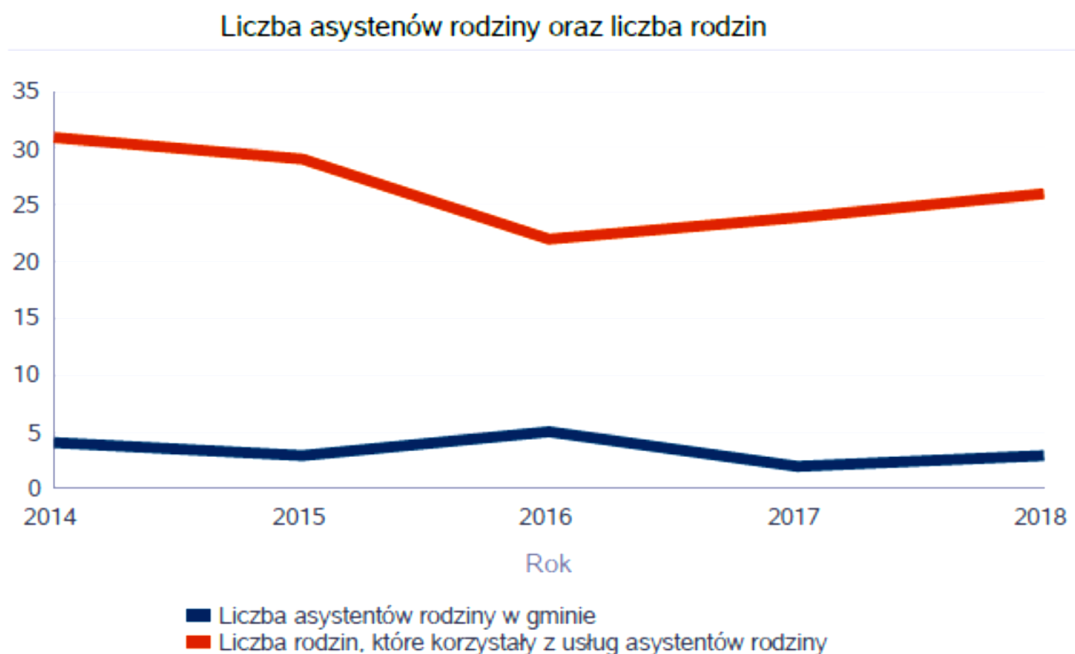
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSIŁEK OGÓŁEM				
Liczba osób	25	372	316	316
Kwota świadczeń w złotych	26	160 967	160 434	160 434
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	347	303	303
Kwota świadczeń w złotych	28	135 257	121 212	121 212
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
POSIŁEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”				
Liczba osób	29	372	316	316
Kwota świadczeń w złotych	30	160 967	160 196	160 196
W tym: (z wierszy 29 – 30)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	358	303	303
Kwota świadczeń w złotych	32	135 257	120 974	120 974
SCHRONIENIE				
Liczba osób	33	22	14	15
Kwota świadczeń w złotych	34	143 257	71 156	97 200
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0

Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba osób	37	6	5	7
Kwota świadczeń w złotych	38	13 700	10 700	15 000
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	18	15	16
Kwota świadczeń w złotych	40	453 564	432 817	488 450
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	24	28	40
Liczba rodzin wspierających	42	2	2	2
Liczba asystentów rodziny	43	2	3	3
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	87 355	152 607	240 000

Źródło: opracowanie własne.

I. Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.

	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba asystentów rodziny w gminie	4	3	5	2	3
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	31	29	22	24	26

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

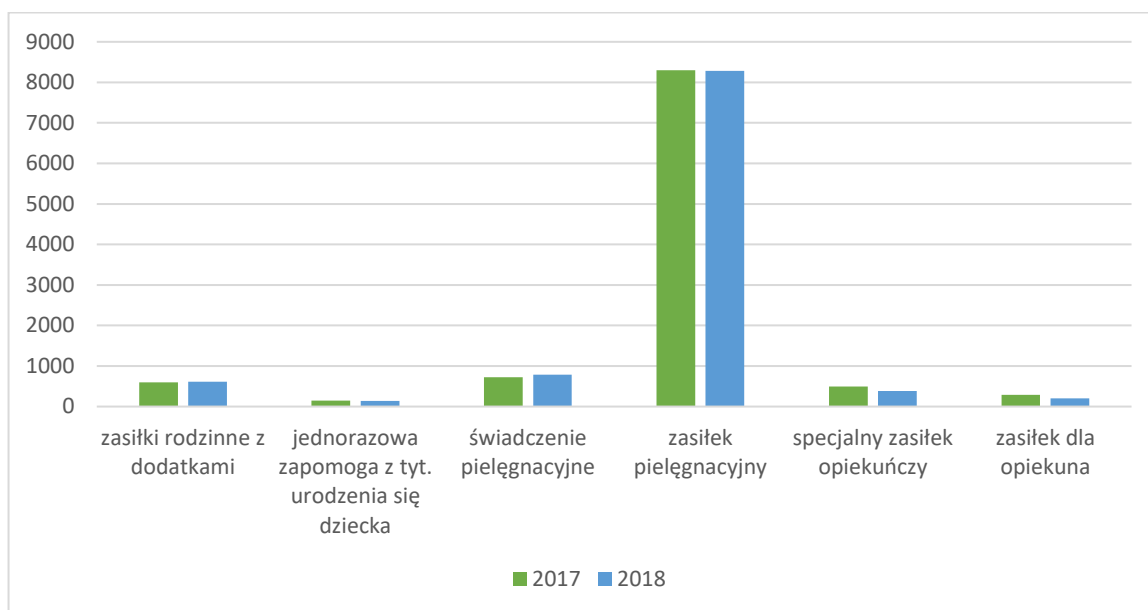
3. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizuje na terenie Miasta i Gminy Sztum zadania zlecone, wynikające między innymi z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. 2018 r. poz. 2220 ze zm.) czy ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. 2017 poz. 2092). Kryterium dochodowe uprawniające do pobierania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wynosi 674 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności kryterium wynosi 764 zł na osobę w rodzinie. W przypadku ubiegania się o specjalny zasiłek opiekuńczy dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć również 764 zł.

W roku Oceny zostało wydanych 2308 decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów. W roku 2018 wypłacono 31327 świadczeń na kwotę 6 037.524,31 zł. oraz opłacono składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe na kwotę 294.352,97 zł i składkę na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 70.078,59 zł. Powyższe dane wskazują, że w roku 2018 nastąpił 4,5% wzrost wypłacanych świadczeń w stosunku do roku 2017. Główną przyczyną tego wzrostu jest od 01.11.2018 r. ustawowa podwyżka zasiłku pielęgnacyjnego z kwoty 153 zł na kwotę 184,42 zł oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłków dla opiekunów z kwoty 520 zł na kwotę 620 zł.

Wykres 7. Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum w latach 2017-2018.

Źródło: opracowanie własne.

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE 500+

Realizując ustawę z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. 2018 r. poz. 2134 ze zm.) w 2018 roku wydanych zostało 1499 decyzji dotyczących świadczenia wychowawczego dla 1.145 rodzin. Wypłacono 22.274 świadczenia na łączną kwotę 11 099 124,00 zł. Ponadto w okresie podlegającym ocenie u 8 rodzin przeprowadzono wywiad środowiskowy w wyniku, którego dokonano zamiany 10 świadczeń z formy pieniężnej na formę opłacania usług. Ponadto u trzech rodzin zastosowano formę wypłaty w postaci bonów. Kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych w porównaniu z rokiem ubiegłym zmalała o 5,5%.

Kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczenia wychowawczego w roku Oceny wynosiło 800,00 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności kryterium wynosiło 1200,00 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe pozostaje na tym samym poziomie od dnia wejścia w życie ustawy tj. od dnia 01 kwietnia 2016 roku.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2018 r. poz. 554 ze zm.) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wydał w 2018 r. 240 decyzji oraz wypłacił 2.644 świadczenia na kwotę 992.002,00 zł. W porównaniu z latami poprzednimi widoczna jest tendencja spadkowa w ilości

oraz kwocie wypłacanych świadczeń. Kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w roku Oceny wynosiło 725,00 zł na osobę w rodzinie. W 2018 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie był organem właściwym dla ok 253 dłużników, w tym ok 56 dłużników z obcych gmin. W roku Oceny przeprowadzono 27 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano 27 oświadczeń majątkowych. W sprawie dłużników alimentacyjnych, którzy nie odebrali korespondencji wysłano 15 wniosków do komorników z prośbą o ustalenie aktualnego adresu zameldowania. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych przekazywano komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność egzekucji, które dotyczyły 27 dłużników alimentacyjnych. Komornikowi oraz organowi właściwemu wierzyciela przekazywano pisemne informacje o działaniach podjętych wobec 21 dłużników alimentacyjnych oraz ich efektach. W stosunku do 5 dłużników zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy informowano właściwy urząd o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego. Ponadto Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie zgodnie z zapisem ustawy w 2018 roku przekazywał miesięczne aktualizacje zadłużeń dłużników alimentacyjnych do pięciu biur informacji gospodarczej, tj. KIDT, KBIG, KRD, ERIF, INFOMONITOR.

DOBRY START

W związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U 2018 r. , poz. 1061) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wypłacił w 2018 roku 2 132 świadczenia na łączną kwotę 639.600 zł. Przedmiotowe świadczenie zostało wprowadzono do katalogu świadczeń dla rodzin od 1 lipca 2018 r. i przysługuje raz w roku w wysokości 300,00 zł na dziecko, bez względu na sytuację finansową rodziny. Osobami uprawnionymi do ww. świadczenia są dzieci realizujące obowiązek szkolny (bez „zerówek”) do ukończenia 20 roku życia.

DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE

W 2018 roku zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 180 ze zm.) wypłacono dodatki mieszkaniowe 388 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 825 450,00 zł. W porównaniu do roku 2017 zmniejszyła się kwota wydatkowana na ten cel o 82 969,00 zł (spadek o 10 %), zaś zwiększyła się liczba odbiorców przedmiotowego wsparcia o 26 gospodarstw (wzrost o 7%). Realizując również zadanie wynikające z ustawy Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 2018 r. poz. 755 ze zm.), tj. przyznawanie i wypłata zryczałtowanych dodatków

energetycznych, w 2018 roku wypłacono 50 gospodarstwom domowym zryczałtowany dodatek energetyczny na łączną kwotę 6319,00 zł. W stosunku do roku 2017 nastąpił minimalny spadek liczby przyznanych dodatków o 3 gospodarstwa domowe oraz zmalała kwota wypłat przeznaczona na ten cel o 649,00 zł.

Szczegółowe informacje dotyczące liczby i kwot przyznanych świadczeń w formie dodatków mieszkaniowych i energetycznych osobom z terenu Miasta i Gminy Sztum w latach 2017-2018 zawarte zostały w poniższej w Tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
		DODATKI MIESZKANIOWE		
Liczba gospodarstw domowych	1	362	388	285
Kwota świadczeń w złotych	2	908 419	825 450	806 130
		DODATKI ENERGETYCZNE		
Liczba gospodarstw domowych	3	47	50	45
Kwota świadczeń w złotych	4	6 968	6 319	7 200

Źródło: opracowanie własne.

KARTA DUŻEJ RODZINY

Wykonując zadania nałożone ustawą z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. 2017 r. poz. 1832 ze zm.) w 2018 roku Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyjął 45 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny. Karty tradycyjne zostały wydane dla 204 osób, z czego 133 karty wydano dla rodziców i 72 karty wydano dla dzieci. Od 01.01.2018 roku, na mocy ustawy o Karcie Dużej Rodziny, wprowadzono możliwość ubiegania się o kartę elektroniczną, w związku z czym przyznano 191 kart.

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

W 2018 roku została wydatkowana kwota 67 601,38 zł na opłacenie składek ubezpieczenia zdrowotnego dla 160 osób niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Należy jednakże podkreślić, iż w 2018 roku opłacano składki na ubezpieczenie zdrowotne z dwóch różnych tytułów. Pierwszym były składki opłacane za osoby pobierające zasiłek stały.

W roku Oceny opłacono 1604 składki dla 155 osób na łączną kwotę 66 949,06 zł, w tym dotacja z budżetu państwa stanowiła 100% tej kwoty (w 2017 r. opłacono 1726 składek dla 177 osób na łączną kwotę 71 809,11 zł). Natomiast drugą grupę osób, za które w 2018 roku opłacane były składki na ubezpieczenie zdrowotne, stanowili uczestnicy projektu pn. Mobilny i aktywny kapitał ludzki w powiatach malborskim i sztumskim - aktywizacja społeczno-zawodowa" współfinansowanego ze środków UE. Składki opłacane były jedynie w okresie ich uczestnictwa w projekcie. W 2018 opłacono 12 świadczeń dla 5 uczestników projektu na łączną kwotę 652,32 zł (w 2017 r. opłacono 222 składki dla 41 osób na łączną kwotę 12 068,00 zł). Wobec powyższego, dokonując analizy zachodzących zmian w zakresie liczby i kwoty wydatków na składki na ubezpieczenie zdrowotne, należy szczególną uwagę zwrócić na składki opłacane za osoby pobierające zasiłek stały. W związku ze spadkiem liczby osób pobierających zasiłek stały (analiza opisana z części dot. Gmina-zadania OPS oraz MOPS,MOPR) zmniejszeniu uległa również liczba opłacanych składek o 7%. Jednakże prognozy wskazują, że w roku 2019 kwota wydatkowana na ten cel będzie wzrastać.

TELEOPIEKA

Od listopada 2014 r. Miasto i Gmina Sztum, za pośrednictwem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, oferuje świadczenie usługi zapewniającej mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum telefoniczną opiekę domową tzw. Teleopiekę zwaną również „Guzikiem Życia”. Teleopieka polega na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osób starszych i osób z niepełnosprawnością w miejscu ich zamieszkania. W 2018 roku z usługi skorzystało 13 osób. Ponadto, w ramach projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020, seniorzy od 2018 roku również mają możliwość skorzystania z usługi całodobowego monitoringu w miejscu zamieszkania, tzw. Telemedycyny. Usługa oferowana w ramach ww. projektu, w odróżnieniu od usługi świadczonej poza projektem, opiera się na zaawansowanej technologii, tj. na urządzeniu II generacji. Urządzenie II generacji obejmuje terminal, który umożliwia kontakt z operatorem z całodobowego Centrum Operacyjno – Alarmowego oraz brelok i/lub opaskę z przyciskiem SOS wraz z czujnikiem upadku. W 2018 r. z Telemedycyny skorzystało 5 uczestników projektu. Wobec powyższego z usług zapewniających nowoczesną i innowacyjną opiekę łącznie w 2018 roku skorzystało 18 osób.

TERAPIA RODZIN

Terapia rodzin skierowana jest do rodzin, w których występuje problem alkoholowy. W ramach ww. formy wsparcia usługi świadczone są w miejscu zamieszkania przez psychologa, asystenta

rodziny oraz terapeuty ds. uzależnień. W roku Oceny wsparciem objęte były 3 rodziny. Rodziny zostały objęte wsparciem specjalistów w okresie luty- lipiec 2018 r. Efektami pracy ww. specjalistów było m.in. przekazanie rodzinom wiedzy dotyczącej prawidłowego stymulowania rozwoju dzieci przy jednoczesnym zachowaniu zasad bezpieczeństwa, dbałości o ich zdrowie fizyczne i psychiczne. Jednocześnie praca terapeutyczna oraz uczenie asertywnych zachowań abstynenckich efektywnie przyczyniły się do ograniczenia spożywania alkoholu przez osoby uzależnione biorące udział w terapii rodzin. W roku 2017 przedmiotowym wsparciem objęte zostały również 3 rodziny.

Szczegółowe informacje dotyczące innych rodzajów pomocy i świadczeń dla rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum, którym przyznano świadczenia w latach 2017-2018, zostały przedstawione poniżej w formie graficznej i tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

I. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego.

Rok	Liczba rodzin
2017	1 244
2018	1 145

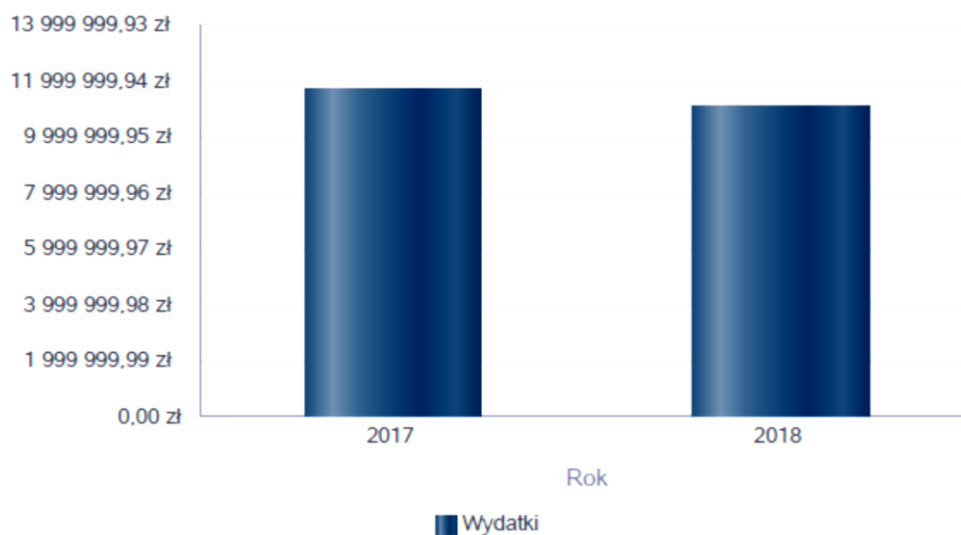

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

II. Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń.

Rok	Wydatki
2017	11 740 486,00 zł
2018	11 099 124,00 zł

Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń

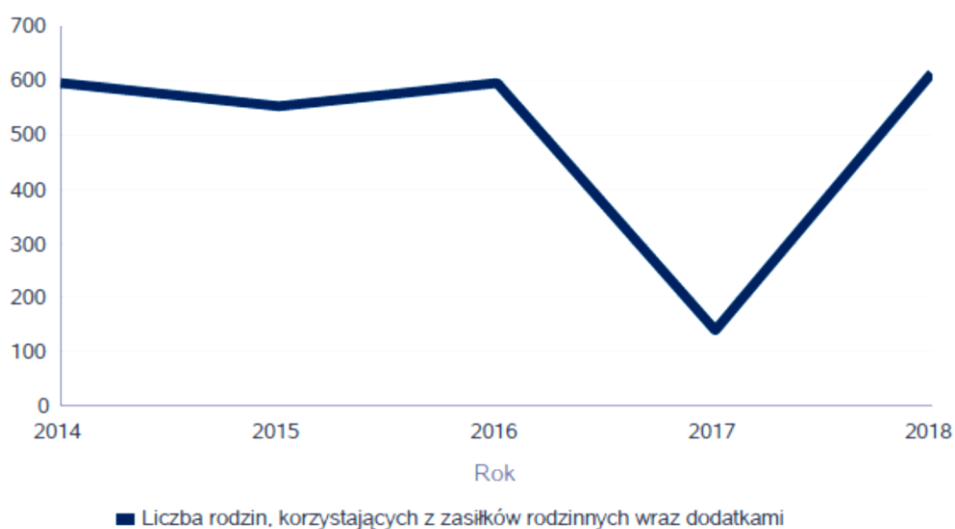

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

III. Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

	Liczba rodzin				
	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin, korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	596	553	595	141	613

Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

IV. Kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku.

Rok	Kwota
2014	5 799 711,00 zł
2015	6 188 416,00 zł
2016	2 448 265,43 zł
2017	2 521 149,32 zł
2018	2 592 028,94 zł

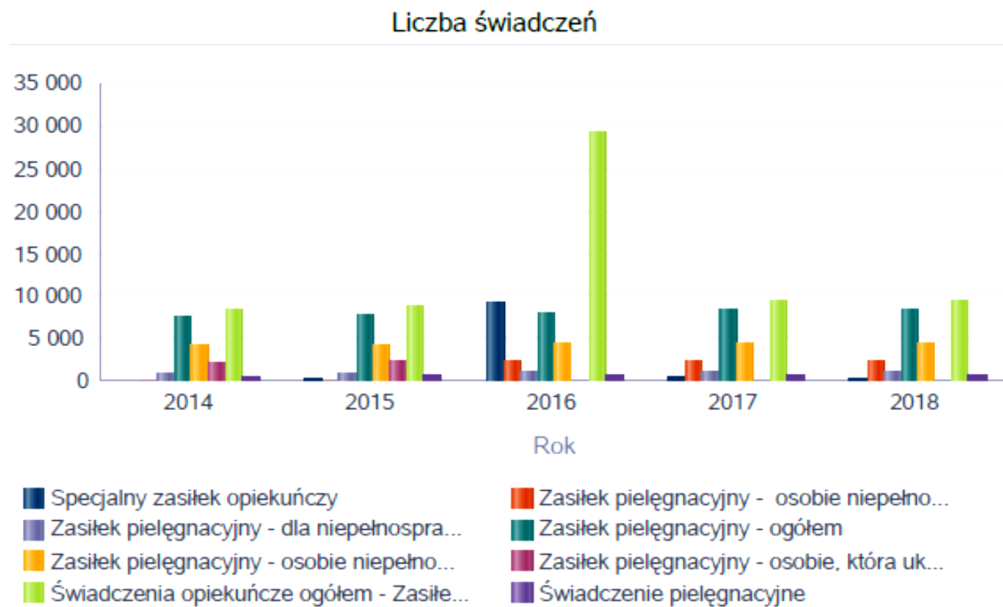

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

V. Liczba świadczeń opiekuńczych: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna.

Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń				
	2014	2015	2016	2017	2018
Specjalny zasiłek opiekuńczy	33	243	9 350	492	380
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	156	118	2 370	2 394	2 408
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	1 052	1 115	1 202	1 170	1 195
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	7 757	7 923	8 175	8 300	8 281
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	4 291	4 329	4 498	4 632	4 595
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	2 258	2 361	105	104	83

Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasitek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasitek opiekuńczy	8 432	8 868	29 080	9 515	9 448
Świadczenie pielęgnacyjne	642	702	737	723	787

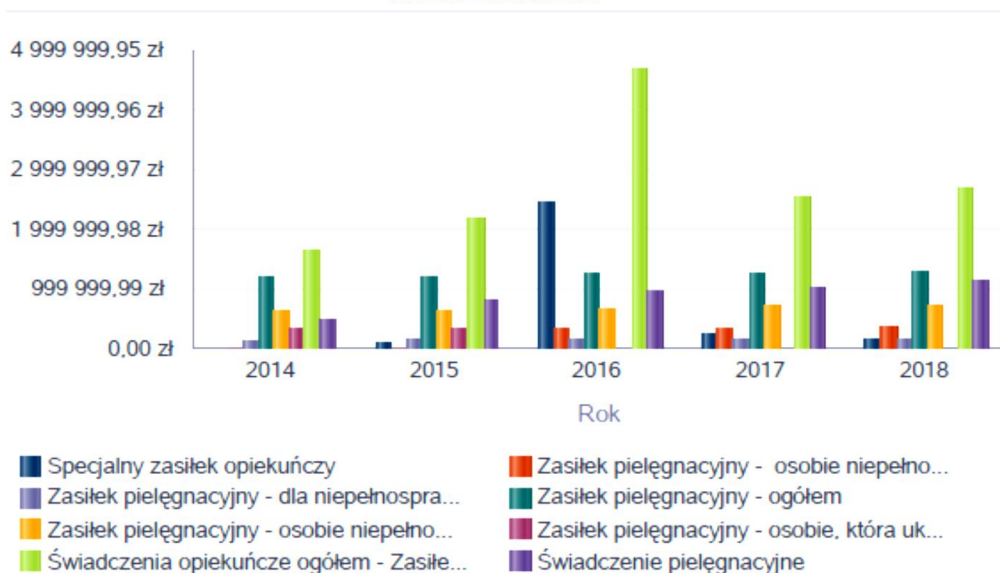
Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

VI. Kwota świadczeń opiekuńczych: świadczenie pielęgnacyjne, zasitek pielęgnacyjny, zasitek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasitek pielęgnacyjny dla osób które ukończyły 75 lat, specjalny zasitek opiekuńczy, zasitek dla opiekuna.

Świadczenie opiekuńcze	Kwota świadczeń				
	2014 (zł)	2015 (zł)	2016 (zł)	2017 (zł)	2018 (zł)
Specjalny zasitek opiekuńczy	16 276,00	123 570,00	2 432 970,00	253 036,00	199 057,00
Zasitek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	23 868,00	18 054,00	362 610,00	366 282,00	380 961,00

Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	160 956,00	170 595,00	183 906,00	179 010,00	188 868,00
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	1 186 821,00	1 212 219,00	1 250 775,00	1 269 900,00	1 309 222,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	656 523,00	662 337,00	688 194,00	708 696,00	726 254,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	345 474,00	361 233,00	16 065,00	15 912,00	13 139,00
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	1 676 141,00	2 175 362,00	4 668 827,00	2 539 474,00	2 669 897,00
Świadczenie pielęgnacyjne	473 044,00	839 573,00	956 237,00	1 016 538,00	1 161 618,00

Kwota świadczeń

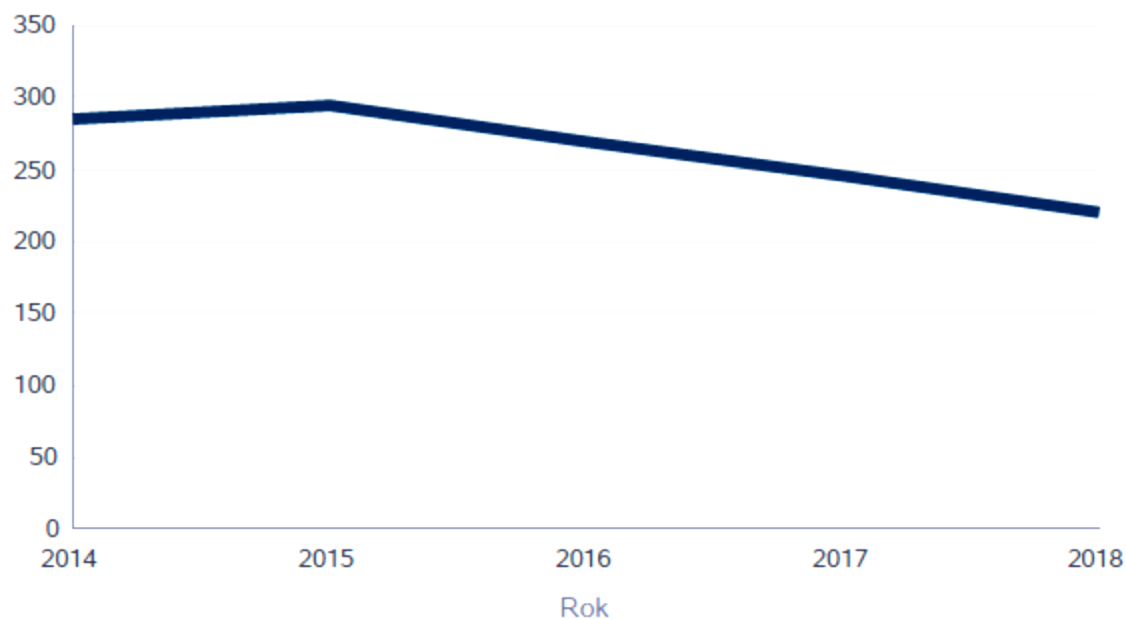

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

VII. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach.

	Liczba osób				
	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	286	294	269	246	219

Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego

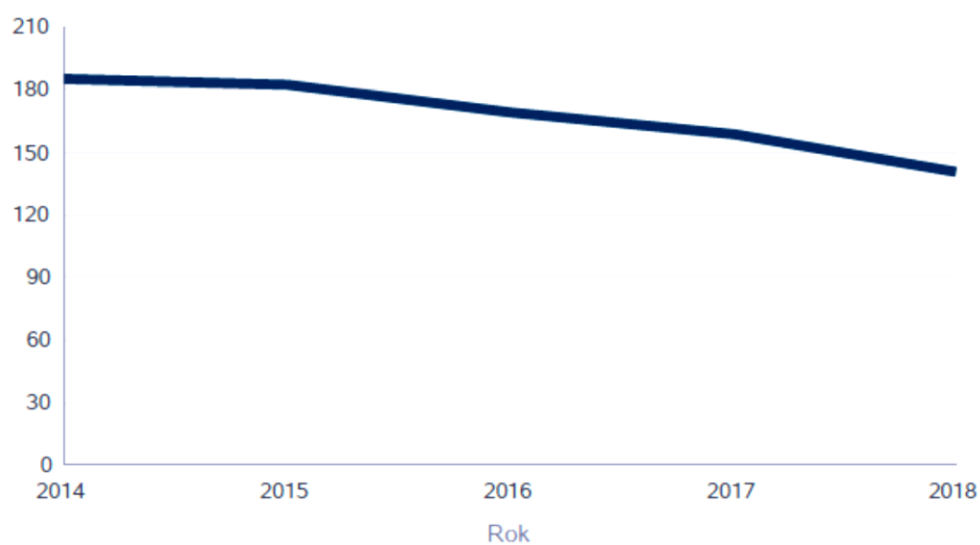

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

VIII. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach.

	Liczba rodzin				
	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	185	182	169	158	141

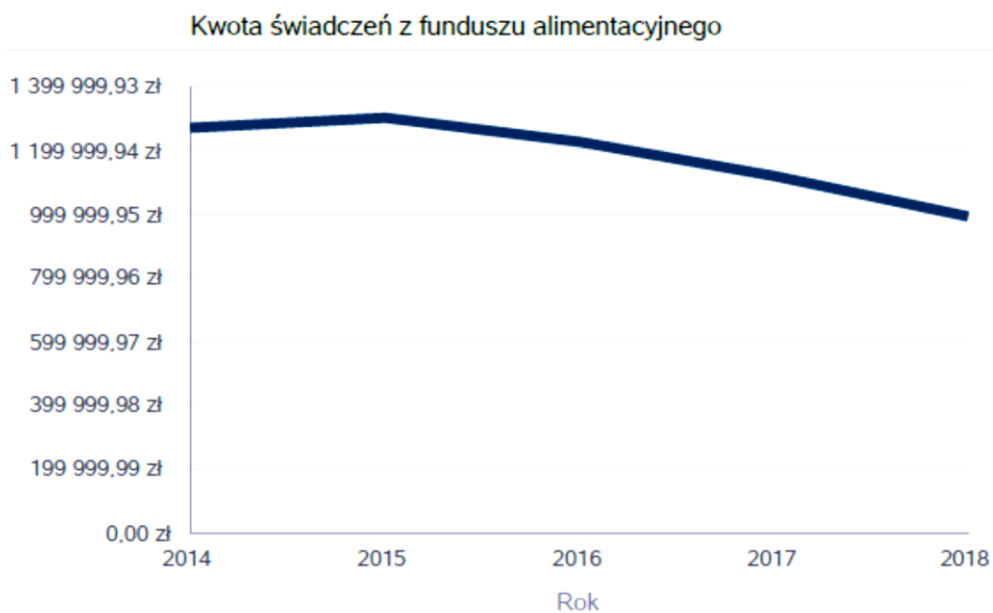
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

IX. Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych latach.

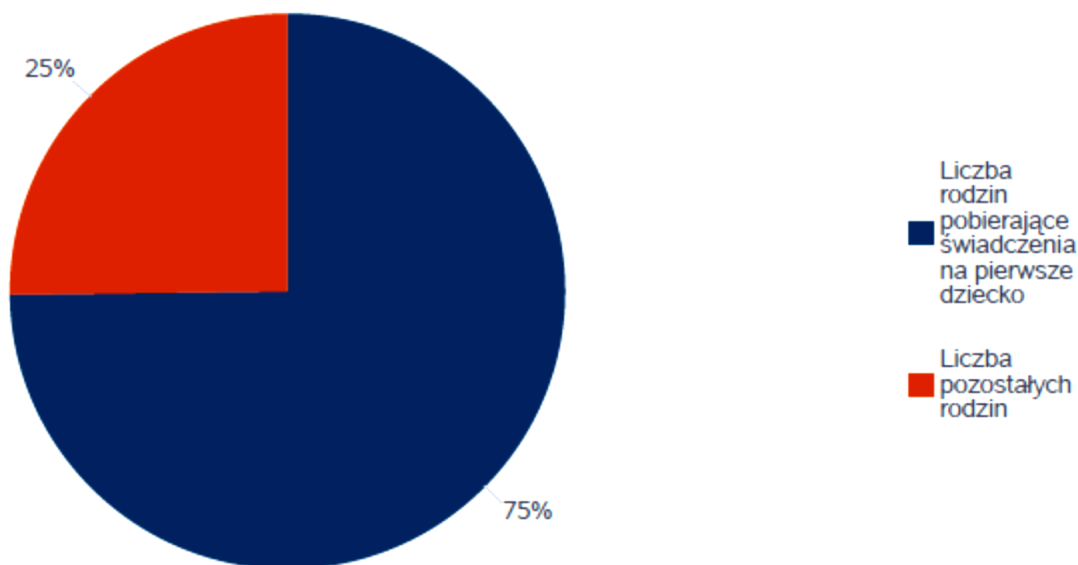
	Kwota				
	2014	2015	2016	2017	2018
Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego	1 275 724,00 zł	1 303 431,00 zł	1 229 920,00 zł	1 123 006,00 zł	992 002,00 zł

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

X. Świadczenia 500+ przyznane na pierwsze dziecko. Udział rodzin otrzymujących świadczenie na pierwsze dziecko w relacji do ogółu rodzin otrzymujących świadczenie.

Liczba rodzin pobierające świadczenia na pierwsze dziecko	Liczba pozostałych rodzin	Wskaźnik
857	289	75%

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

4. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

Zasób instytucjonalny oznacza łączną liczbę instytucji i placówek działających w danym roku kalendarzowym na obszarze jednostki samorządu terytorialnego, utworzonych i finansowanych tylko przez tę jednostkę samorządu terytorialnego. Do zasobu instytucjonalnego na terenie Miasta i Gminy Sztum wlicza się także te instytucje i placówki, które zostały utworzone przez inne podmioty (np. organizacje pozarządowe) i są prowadzone na zasadach zlecenia zadania publicznego (także zlecenia wykonywania usług na rzecz jednostki samorządu terytorialnego). W Mieście i Gminie Sztum w roku 2018 funkcjonowało łącznie 9 placówek szeroko rozumianej pomocy społecznej. Katalog placówek funkcjonujących w ramach zasobów instytucjonalnych Miasta i Gminy Sztum w zakresie pomocy społecznej sklasyfikować można w następujących kategoriach:

- a) placówki oferujące wsparcie seniorom,
- b) placówki oferujące wsparcie osobom niepełnosprawnym,
- c) placówki oferujące wsparcie osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego;
- d) punkty konsultacyjne.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE SENIOROM

Zasób instytucjonalny oferujący wsparcie seniorów, czyli osób w wieku 60+, tworzą w szczególności:

- **Rodzinny Dom Pomocy (RDP).** Od miesiąca grudnia 2017 roku funkcjonuje na terenie Miasta i Gminy Sztum dom świadczący całodobowo usługi opiekuńcze i bytowe dla nie mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu zamieszkujących wspólnie osób wymagających z powodu wieku

lub niepełnosprawności wsparcia w tej formie. W 2018 roku w ww. placówce przebywało 6 osób z terenu Miasta i Gminy Sztum, tj. o 1 osobę więcej w porównaniu do roku ubiegłego. Natomiast roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 249 600,00 zł. W roku oceny nie odnotowano osób oczekujących na skierowanie do ww. placówki.

- Klub Samopomocy. W 2018 roku pozyskano środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020 na utworzenie **Klubu Senior+ „AMATOR”**. Pozyskane środki pozwoliły na adaptację pomieszczeń w Sztumskim Centrum Kultury na miejsce, w którym sztumscy seniorzy aktywnie spędzają czas wolny. Oficjalne otwarcie Klubu Senior+ „AMATOR” odbyło się w dniu 06.03.2018 r. Zakres działalności Klubu został opisany w części poświęconej aktywności konkursowo-projektowej niniejszej Oceny Zasobów Pomocy Społecznej. W roku oceny do Klubu uczęszczało 30 osób starszych, zaś roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 157 484,00 zł.
- Dzienny Dom Pomocy. Od marca 2014 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum funkcjonuje **Dzienny Ośrodek Wsparcia** dla osób powyżej 60 roku życia, który został utworzony dzięki wsparciu finansowemu Miasta i Gminy Sztum w ramach realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, pn. „Dzienny ośrodek wsparcia darem serca dla potrzebujących”. W latach 2014-2018 realizatorem ww. zadania było Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie. Seniorzy przebywający w Ośrodku uczestniczą w zajęciach zwiększających sprawność psychoruchową, rozwijają nowe pasje i zainteresowania. W 2018 roku w Dziennym Ośrodku Wsparcia przebywało 15 osób, tj. o 5 osób więcej w stosunku do roku 2017. Natomiast koszt prowadzenia i utrzymania ww. placówki wzrósł o 169 % w stosunku do 2017 roku i w roku oceny wyniósł 171 637,00 zł. Zwiększenie liczby miejsc w placówce możliwe było dzięki pozyskanym środkom z Unii Europejskiej na realizację projektu rozwijającego zakres usług społecznych pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ- rozwój usług społecznych w gminie Sztum”. Na skorzystanie z tej formy pomocy nadal oczekuje 9 osób i liczba ta wciąż wzrasta. Powyższe ponownie wskazuje na zmiany demograficzne społeczności Miasta i Gminy Sztum oraz wzrastające potrzeby opieki wśród mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Placówki oferujące wsparcie osobom z niepełnosprawnościami to przede wszystkim:

- Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS). Od 2004 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum prowadzony jest **Środowiskowy Dom Samopomocy w Czerninie**. Do końca 2015 roku prowadzony był przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, natomiast od 2016 roku jego prowadzenie przejęło Stowarzyszenie „Do życia przez życie” w ramach

realizacji zadania publicznego. Jest to placówka typu A i B przeznaczona dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz upośledzonych umysłowo, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. W 2018 roku ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie skorzystało 21 osób, tj. o 2 osoby mniej, aniżeli w 2017 roku. Jednakże różnica pomiędzy latami wynika jedynie ze zmian wśród uczestników Domu, gdyż placówka przeznaczona jest dla 20 osób. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki w 2018 roku wyniósł 370 839,00 zł, tj. o 70 106,00 zł więcej (wzrost o 23%) w stosunku do roku 2017. Potrzeby w zakresie miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy są całkowicie zaspokojone.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM NALEŻĄCYM DO GRUPY PODWYŻSZONEGO RYZYKA SOCJALNEGO

Do placówek oferujących wsparcie osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego zaliczyć możemy:

- Klub integracji społecznej. W strukturach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie **Klub Integracji Społecznej** działa od miesiąca czerwca 2014 roku. Został utworzony w ramach projektu pn. „Razem łatwiej – KIS Sztum”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach działalności Klubu udzielana jest pomoc osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych. W 2018 roku wsparcie w ramach Klubu oferowane było dla nowych uczestników KIS w ramach projektu pn. „Mobilny i aktywny kapitał ludzki w powiatach malborskim i sztumskim- aktywizacja społeczno-zawodowa” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej 6. Integracja, Działanie 6.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 6.1.2 Aktywizacja społeczno-zawodowa. W roku oceny ze wsparcia skorzystały 42 osoby, tj. o 25 mniej w stosunku do roku poprzedniego. Działania prowadzone w ramach Klubu opisane zostały w części dot. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.
- **Schroniska dla bezdomnych.** Na terenie Miasta i Gminy Sztum znajdują się dwa schroniska. Pierwsze z nich funkcjonuje przy Stowarzyszeniu na Rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy AGAPE i jest przeznaczone dla 60 osób. Celem działalności placówki jest stworzenie kompleksowego systemu pomocy osobom w kryzysie, m.in. poprzez zapewnienie

schronienia wraz z wyżywieniem bezdomnym mężczyznom oraz prowadzenie działań aktywizujących ich społecznie. Natomiast drugie schronisko, które przeznaczone jest dla kobiet, prowadzi Stowarzyszenie na rzecz Kobiet w Trudnej Sytuacji Życiowej JUNONA w Piekle. Zadaniem schroniska jest niesienie pomocy kobietom będącym w kryzysie: bezdomnym i ubogim, doświadczającym przemocy w rodzinie, starszym, niepełnosprawnym lub zagrożonym ww. problemami. Stowarzyszenie JUNONA dysponuje placówką przeznaczoną dla 30 osób. Placówka stwarza warunki dla kobiet z dziećmi na schronienie i realizację indywidualnie dobranych programów, przy wsparciu wykwalifikowanej kadry. W 2018 roku, na podstawie podpisanych umów, skierowano bezdomne osoby do następujących schronisk: w Sztumie, w Pogorzałej Wsi, w Szawałdzie, w Nowym Stawie oraz w Malborku. Łącznie w 2018 roku skierowano do schronisk 14 osób bezdomnych (2K/12M), zaś koszt ich pobytu w schroniskach w roku Oceny wyniósł 71 155,96 zł.

PUNKTY KONSULTACYJNE

Do punktów konsultacyjnych prowadzonych na terenie Miasta i Gminy Sztum zaliczyć możemy:

- Punkt Konsultacyjny Krokus w Sztumie działający przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie. Specjalistyczne poradnictwo udzielane jest od 1998 roku osobom i rodzinom, które mają trudności lub potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Korzystanie z poradnictwa nie jest uzależnione od wysokości dochodu, ponieważ świadczone jest ono bez względu na jego wysokość. W ramach Punktu Konsultacyjnego w 2018 roku świadczona była pomoc psychologa (33 dyżury, 41 porad), prawnika (50 dyżurów, 132 porady), specjalisty ds. przemocy (31 dyżurów, 43 porady) oraz terapeuty ds. uzależnień (46 dyżurów, 145 porad) dla rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie. Ogółem w roku 2018 ww. specjaliści udzielili 361 porad. Koszt prowadzenia Punktu w roku Oceny wyniósł 25 880,00 zł i finansowany był ze środków Miasta i Gminy Sztum w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
- Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Rodzinnego. W ramach projektu partnerskiego pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020, przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie w 2018 roku utworzony został Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Rodzinnego. Zakres jego działalności obejmuje przede wszystkim udzielanie indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozwiązywania problemów w rodzinie. Uczestnicy ww. projektu realizujący ścieżkę „Wsparcia rodzin” w Punkcie Konsultacyjnym otrzymują zindywidualizowane wsparcie prawnika (17 porad), psychologa (17 porad),

terapeuty (3 porady) oraz mediatora (15 porad). Ogółem w roku 2018 ww. specjaliści udzielili 52 porad, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 4 595,00 zł.

- Punkt Konsultacyjny dla Seniorów i Osób z Niepełnosprawnością. W ramach projektu partnerskiego pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020, przy Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie utworzony został w 2018 roku Punkt Konsultacyjny dla Seniorów i Osób z Niepełnosprawnością. Zakres jego działalności obejmuje przede wszystkim udzielanie indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozwiązywania problemów. Uczestnicy ww. projektu realizujący ścieżkę „Wsparcia seniorów” oraz ścieżkę „Wsparcie osób z niepełnosprawnością” w Punkcie otrzymują zindywidualizowane wsparcie prawnika (27 porad) i psychologa (104 porady). Ogółem w roku 2018 ww. specjaliści udzielili 131 porad, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 11 421,00 zł.

Diagnoza wykazała, iż wzrost zasobów instytucjonalnych w 2018 roku w stosunku do roku poprzedniego odnotowano w przypadku Klubów samopomocy dla osób starszych oraz Punktów Konsultacyjnych.

Szczegółowe informacje dotyczące zasobów instytucjonalnych zostały przedstawione poniżej w formie graficznej i tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) i różnią się w niektórych zestawieniach od rzeczywistych wartości. Różnica ta wynika, z innego sposobu wyliczania sprawozdania określonego w objaśnieniach Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz rozbieżności pozycji w zakresie nazewnictwa jednostek.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
OŚRODKI WSPARCIA – OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	120	155	155
Liczba osób korzystających	2	121	193	193

Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	12	13
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	21	22	22
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	581 520	1035960	1253657
W TYM (z wierszy 1-6):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	20	20	20
Liczba osób korzystających	8	23	20	20
Liczba osób umieszczonych	9	23	21	20
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	0	1
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	4	5	5
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	300 733	370 839	443 738
DZIENNE DOMY POMOCY				

Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	10	15	15
Liczba osób korzystających	14	10	15	15
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	9	12
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	4	7	7
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	63 761	171 637	330 039
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	0	30	30
Liczba osób korzystających	19	0	30	30
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	2	2
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	157 484	143 880

NOCLEGOWNIE I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	90	90	90
Liczba osób korzystających	24	91	128	128
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	12	8	8
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	320 000	336 000	336 00
		OGRZEWALNIE		
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	8	8	8
Liczba osób korzystających	2	5	6	7
Liczba osób umieszczonych	3	5	6	7
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	5	5	5
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	3 522	249 600	268 800
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	0	0	0
Liczba osób korzystających	9	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	10	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0

Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	0	0	0
OSRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	0	0	0
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	16	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0	0
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	0	0	0
Liczba osób korzystających	20	0	0	0

Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	x	x	x
Liczba osób korzystających	24	x	x	x
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	x	x	x
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	x	x	x
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	x	x	x
Liczba osób korzystających	28	x	x	x
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	x	x	x

Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	x	x	x
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	67	42	5
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	0	0	0
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	0	0	0

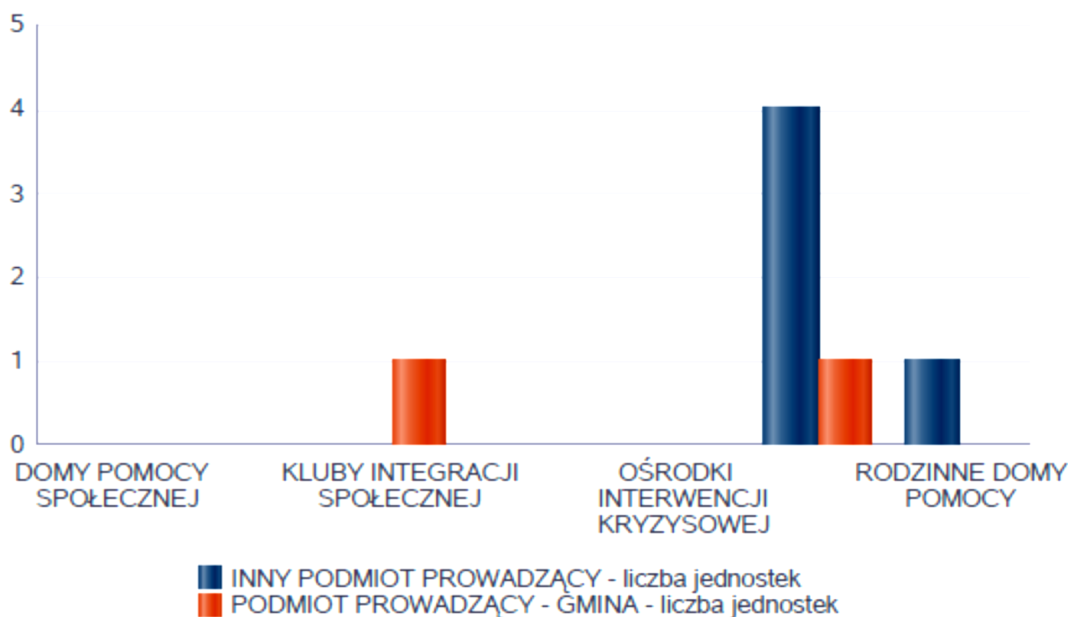
INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA				
Rodzaj instytucji	WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2017	Rok oceny	PROGNOZA
Własne dane	Liczba placówek	0	-	-
	Liczba osób korzystających / uczestników	0	-	-

Źródło: opracowanie własne.

- I. Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w podziale na instytucję prowadzącą w 2018 roku

Jednostka	INNY PODMIOT PROWADZĄCY - liczba jednostek	PODMIOT PROWADZĄCY- GMINA - liczba jednostek
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA	0	0
KLUBY INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	0	1
MIESZKANIA CHRONIONE	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	0	0
OŚRODKI WSPARCIA	4	1
RODZINNE DOMY POMOCY	1	0

Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej

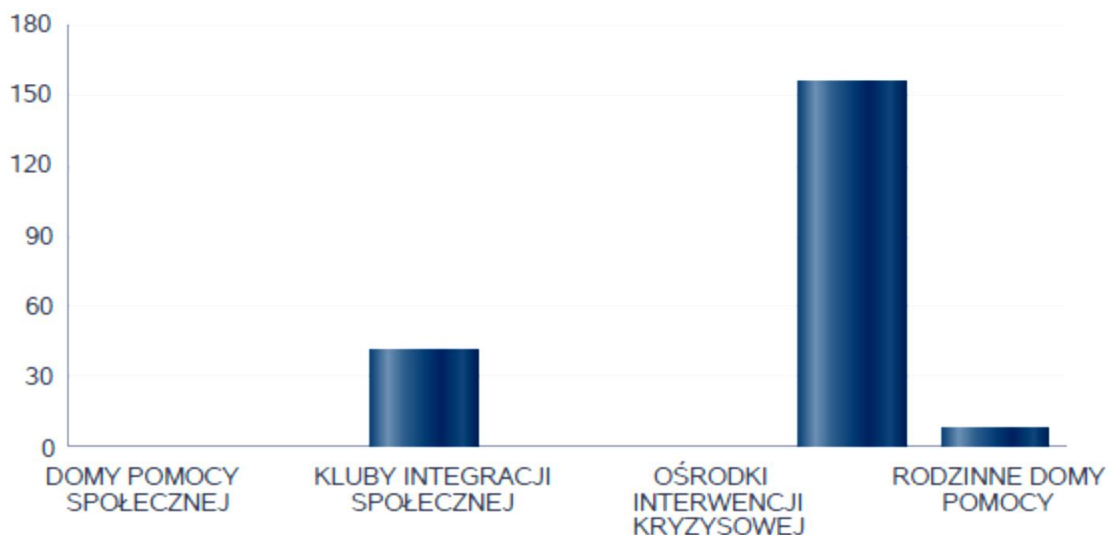
Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

- II. Liczba miejsc i liczba osób korzystających z jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w 2018 roku.

Rodzaj placówki	
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA	0
KLUBY INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	42

MIESZKANIA CHRONIONE	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	0
OŚRODKI WSPARCIA	155
RODZINNE DOMY POMOCY	8

Liczba miejsc i liczba osób korzystających z jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym

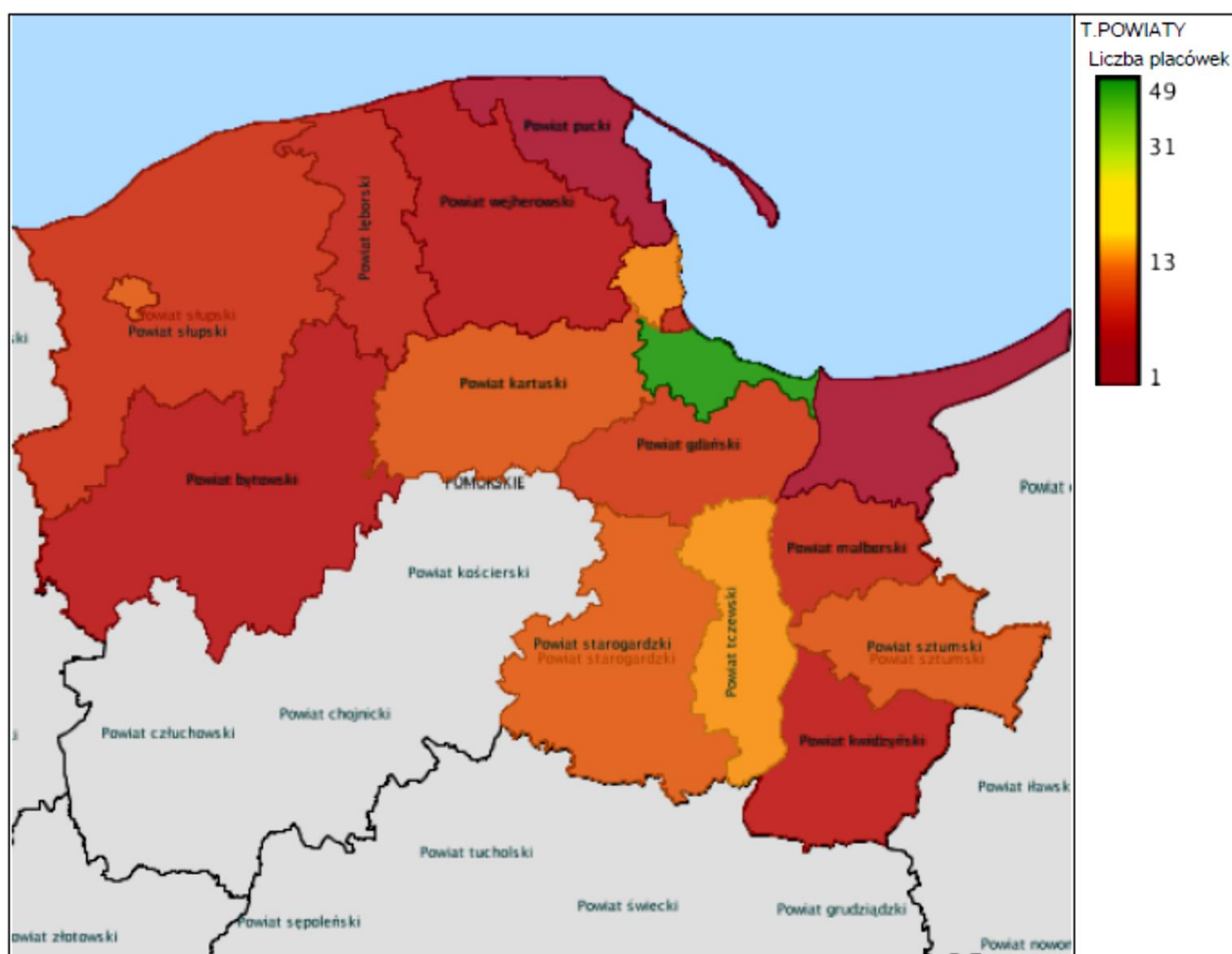

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

III. Rozmieszczenie jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w 2018 roku .

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA	KLUBY INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	MIESZKANIA CHRONIONE	OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	OŚRODKI WSPARCIA	RODZINNE DOMY POMOCY
Powiat bytowski	5	0	0	0	0	0	5	0
Powiat gdański	10	0	0	0	1	0	9	0
Powiat kartuski	13	0	0	1	2	0	10	0
Powiat kwidziński	6	0	0	0	0	0	6	0
Powiat lęborski	7	0	0	2	0	0	5	0
Powiat m. Gdańsk	49	3	0	1	4	0	39	2
Powiat m. Gdynia	18	0	1	0	0	1	16	0
Powiat m. Sopot	8	1	0	0	2	0	5	0

Powiat m. Słupsk	14	0	0	0	3	0	11	0
Powiat malborski	8	0	0	0	0	0	8	0
Powiat nowodworski (pomorskie)	1	0	0	0	0	0	1	0
Powiat pucki	1	0	0	1	0	0	0	0
Powiat starogardzki	14	0	0	0	1	0	13	0
Powiat sztumski	13	0	0	4	0	0	8	1
Powiat słupski	9	0	0	0	0	0	9	0
Powiat tczewski	19	0	1	0	2	0	16	0
Powiat wejherowski	5	0	0	3	0	0	2	0

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

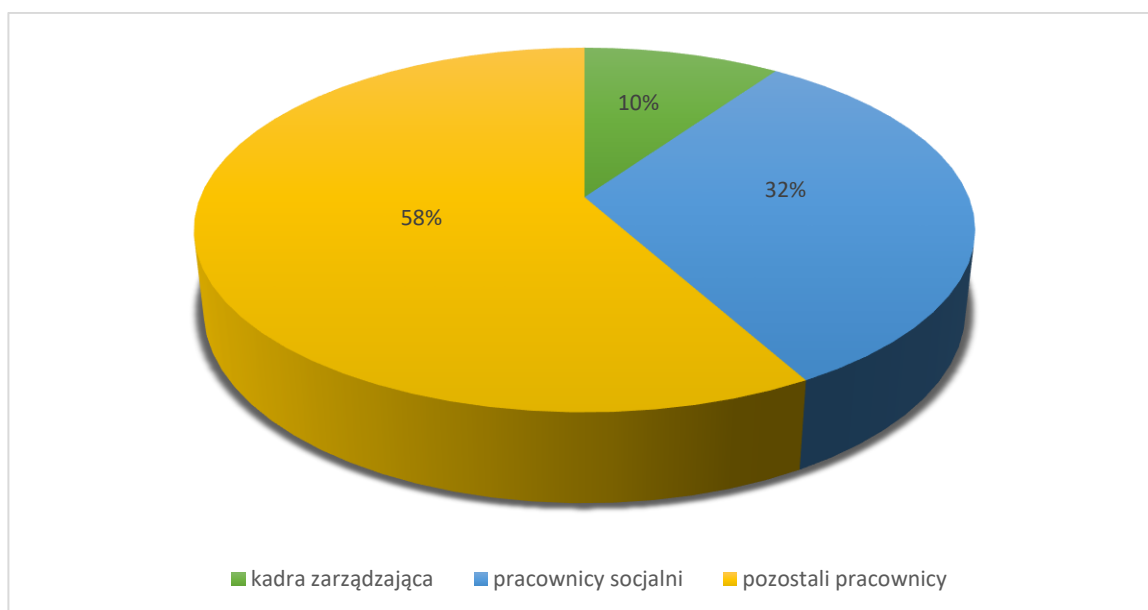
5. KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2018 roku stanowiło 31 pracowników (zatrudnienie pozostało na tożsamym poziomie względem roku ubiegłego), z czego 32 % stanowili pracownicy socjalni (10 osób). Podkreślić należy, że w niniejszej Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej zostały ujęte wyłącznie osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę (w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy). Nie wykazano natomiast osób, które podjęły pracę na podstawie umów cywilno-prawnych.

W skład 31 osobowego zespołu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie wchodziły następujące osoby:

- Dyrektor,
- Zastępca Dyrektora,
- 10 terenowych pracowników socjalnych (1 pracownik na zastępstwo),
- asystent rodziny,
- 7 pracowników Działu Realizacji Zadań Zleconych,
- 4 pracowników Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług,
- 3 pracowników Działu Finansowo-Ekonomicznego,
- 2 pracowników Działu Projektów,
- kadrowa,
- kierowca.

Wykres 8. Kadra Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2018 roku.

Źródło: opracowanie własne.

Pracownicy Ośrodka w 96 % posiadają wykształcenie wyższe. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez uczestnictwo w zalecanych formach doskonalenia zawodowego (udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach itp.), uzupełnianie wykształcenia zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami należy do obowiązków pracowników wynikających z Regulaminu organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie wprowadzonego Zarządzeniem Nr 021.31.2018 Dyrektora MGOPS w Sztumie z dnia 02 lipca 2018 r. Każdy pracownik w 2018 roku uczestniczył w szkoleniu. Powyższe możliwe było m.in. dzięki realizacji projektu pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna – wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, który szczegółowo został opisany w części dot. zespołów pracy socjalnej oraz aktywności projektowo-konkursowej. Ogółem w 2018 roku 31 pracowników wzięło udział w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach. Kwota poniesiona na szkolenia wyniosła ogółem 15 071,00 zł.

Nadzór nad działalnością Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie oraz nad realizacją zadań własnych gminy sprawuje Burmistrz Miasta i Gminy Sztum. Natomiast całokształtem działalności i pracą Ośrodka kieruje Dyrektor przy pomocy Zastępcy Dyrektora, Głównego księgowego oraz koordynatorów wyodrębnionych komórek organizacyjnych. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym MGOPS w Sztumie podczas nieobecności Dyrektora jego zadania i kompetencje przejmuje Zastępca Dyrektora, zgodnie z posiadanymi upoważnieniami. Zastępca Dyrektora zarządza, koordynuje, kontroluje i nadzoruje działalnością wyodrębnionych komórek organizacyjnych Ośrodka, zgodnie z podziałem kompetencji i zakresem obowiązków ustalonym przez Dyrektora. Natomiast koordynatorzy nadzorują i koordynują działalność wyodrębnionych komórek organizacyjnych Ośrodka, zgodnie z zakresem obowiązków ustalonym przez Dyrektora. Główny księgowy prowadzi i odpowiada za gospodarkę finansową Ośrodka. Zastępca Dyrektora, Główny księgowy, koordynatorzy oraz samodzielne stanowiska pracy ponoszą odpowiedzialność przed Dyrektorem za prawidłową realizację powierzonych im zadań uszczegółowionych w zakresie czynności.

W roku Oceny w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie, oprócz Dyrektora, stanowiska kierownicze zajmują Zastępca Dyrektora oraz Główny księgowy. Natomiast strukturę Ośrodka do dnia 30 czerwca 2018 roku stanowiły następujące komórki organizacyjne i stanowiska pracy:

1. Dział Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług, w którym wyodrębniona była Sekcja Aktywizacji i Pracy Socjalnej oraz Sekcja Świadczeń Społecznych,
2. Dział Projektów,
3. Dział Finansowo – Ekonomiczny,

4. Dział Realizacji Zadań Zleconych,
5. Samodzielne stanowiska pracy.

Należy jednak podkreślić, iż od miesiąca lipca 2018 roku wdrożone zostały zmiany organizacyjne w zakresie Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług poprzez wyodrębnienie 4 zespołów, tj. Zespół ds. pierwszego kontaktu, Zespół ds. pracy socjalnej, Zespół ds. usług socjalnych oraz Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną. Przedmiotowe zmiany umożliwiła realizacja projektu pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna -wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach PO WER. Powyższe zostało opisane w niniejszym dokumencie w części dot. „zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej”.

Szczegółowe informacje dotyczące kadry jednostki organizacyjnej pomocy społecznej zostały przedstawione poniżej w formie graficznej i tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

I. Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione.

Zatrudnieni	Liczba osób		
	2016	2017	2018
Ogółem we wszystkich rodzajach placówek	23	21	21
Kierownicy, dyrektorzy, zastępcy	2	2	2

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione

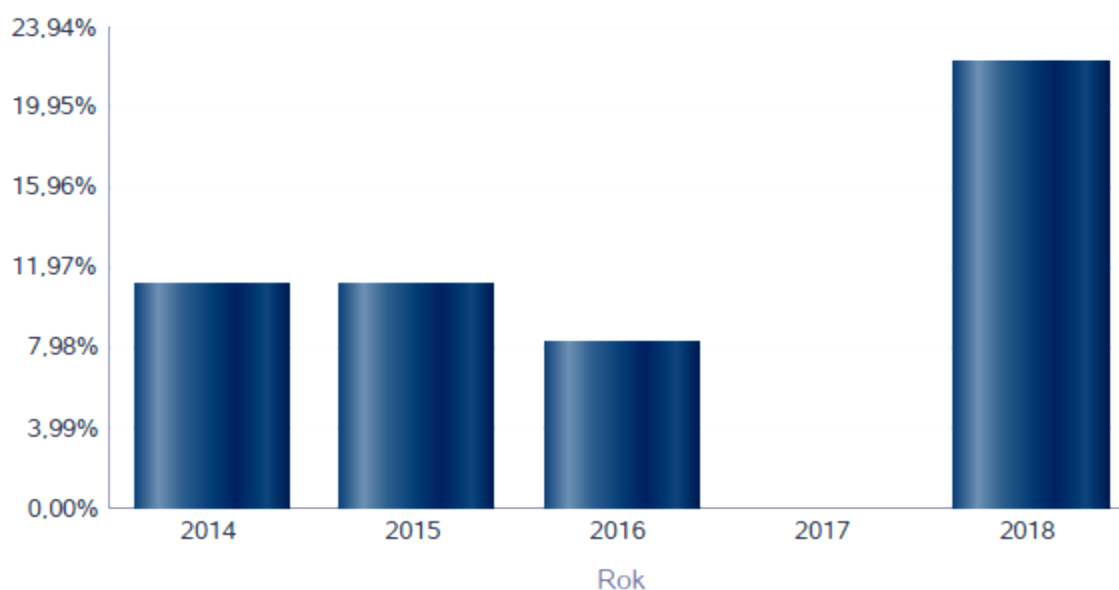

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

- II. Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby pracowników socjalnych posiadających specjalizację I lub II stopnia w zawodzie pracownik socjalny do liczby wszystkich pracowników socjalnych.

Rok	Wskaźnik
2014	11,11%
2015	11,11%
2016	8,33%
2017	0,00%
2018	22,22%

Stosunek liczby pracowników socjalnych posiadających specjalizację I lub II stopnia w zawodzie pracownik socjalny do liczby wszystkich...

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

- III. Warunek ustawowy- poziom gminy (1 pracownik socjalny na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin i co najmniej 3 pracowników socjalnych).

Rok	Czy spełniony warunek ustawowy dot. pracowników socjalnych
2016	Tak
2017	Nie
2018	Nie

Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna.

5.1. ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2018 roku zatrudnienie pomocnicze w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie stanowiły osoby zatrudnione w ramach staży. W 2018 roku w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie zatrudnione były 2 osoby w ramach stażu (w okresie od 01.02.2018 r. do 31.07.2018 r. oraz w okresie od 25.06.2018 r. do 21.12.2018 r.). Stypendium stażowe wypłacane było przez Powiatowy Urząd Pracy w Sztumie z siedzibą w Dzierzgoniu. W stosunku do roku poprzedniego zatrudnienie osób w ramach stażu pozostawało na tym samym poziomie.

5.2. ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 110 a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. 2018 poz. 1508 ze zm.) w ramach struktury organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej może zostać wyodrębniony zespół realizujący zadania tego Ośrodka w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej. W celu usprawnienia realizacji ww. zadań Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2018 roku przekształcił strukturę organizacyjną w zakresie Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług. Powyższe możliwe było dzięki realizowanemu od miesiąca marca 2018 roku **projektowi pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna -wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie”** współfinansowanemu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji - Działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. W dniu 10 kwietnia 2018 roku podpisana została umowa na dofinansowanie ww. projektu. Planowany termin zakończenia realizacji projektu to sierpień 2019 roku.

Głównym celem projektu jest poprawa obsługi osób zgłaszających się do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie poprzez wdrożenie w jednostce usprawnień funkcjonalnych oraz organizacyjnych polegających na oddzieleniu pracy administracyjnej od pracy socjalnej oraz usług socjalnych. Projekt podzielony został na 3 poniżej opisane zadania:

- Zadanie Nr 1 - Przygotowanie jednostki do wdrożenia zmian organizacyjnych – w tym, przygotowanie MGOPS do wprowadzenia zmiany jego funkcjonowania z uwzględnieniem pracy socjalnej oraz usług socjalnych i oddzieleniem ich od działań administracyjnych, obejmujących zarówno strukturę jednostki, jak i jej organizację, a także stworzenie warunków umożliwiających wdrożenie zmiany zgodnie z przyjętymi założeniami. Zadanie zostało w całości zrealizowane w 2018 roku.

- Zadanie Nr 2 - Wdrażanie nowego modelu organizacyjnego funkcjonowania jednostki - jest to kluczowe zadanie projektu, w ramach którego nastąpiło wdrożenie wypracowanych w zadaniu 1 merytorycznych rozwiązań organizacyjnych. W wyniku powyższego od miesiąca lipca 2018 roku w Miejsko-Gminny Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie zadania w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej realizowane były przez 4 zespoły:

- a) Zespół ds. pierwszego kontaktu,
- b) Zespół ds. pracy socjalnej,
- c) Zespół ds. usług socjalnych,
- d) Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną,

Ponadto pracownicy ww. zespołów otrzymują wsparcie w formie superwizji, która w znacznym stopniu wpływa na jakość świadczonej pracy oraz zapobiega wypaleniu zawodowemu pracowników socjalnych.

- Zadanie Nr 3 - Wsparcie szkoleniowe pracowników jednostki – w ramach niniejszego zadania kadra Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie otrzymuje wsparcie szkoleniowe. Od miesiąca maja 2018 roku pracownicy uczestniczą w szkoleniach doskonalących kompetencje i umiejętności niezbędne do wykonywanej pracy oraz zdolności interpersonalne. Powyższe w zdecydowanym zakresie wpływa na poprawę jakości świadczonych usług.

Efektem realizacji ww. zadań będzie poprawa jakości świadczonych usług poprzez:

- poprawę obsługi klienta,
- wzmocnienie działań profilaktycznych i aktywizujących wobec osób i rodzin oraz działań związanych z identyfikacją i monitorowaniem osób korzystających z systemu pomocy społecznej,
- zwiększenie zastosowania wobec klientów Ośrodka Pomocy Społecznej mechanizmów mobilizujących, wpływających na ich postawy oraz wzrost gotowości do aktywnego udziału w życiu publicznym, w tym zawodowym,
- zwiększenie udziału pracy socjalnej w zakresie udzielanego wsparcia oraz zwiększenie poziomu realizacji różnego rodzaju usług socjalnych, niezbędnych dla osób zgłaszających się do pomocy społecznej, zgodnie ze wstępnym rozpoznaniem tych potrzeb,
- indywidualizację pracy z klientem, dostosowania pomocy do potrzeb odbiorców, zwiększenia jej trafności,
- uniezależnienie trybu udzielania wsparcia finansowego od pracownika realizującego pracę socjalną,

- zwiększenie ilości i podniesienie jakości świadczonej pracy socjalnej z klientami OPS w środowisku,
- zwiększenie efektywności oferowanego wsparcia celem usamodzielnienia klienta.

Całkowita wartość projektu wynosi 255 394,12 zł, z czego 84.28% stanowią środki z Funduszy Europejskich, zaś 15,72% z Budżetu Państwa. Poziom dofinansowania projektu wynosi 100%.

6. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W roku 2018 na realizację zadań własnych gminy oraz zleconych jej do realizacji Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł wydatki w łącznej kwocie 25.667.999,33 zł, co stanowiło 93,3% planu rocznego. W ramach tej kwoty na realizację zadań własnych wydatkowano kwotę 5.640.310,63 zł (78,2% planu rocznego), natomiast na realizację zadań zleconych 20.027.688,70 zł (98,6 % planu).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
		OGÓŁEM		
OGÓŁEM (działy)	1	25 123 167	25 514 420	25 166 914
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	25 123 167	25 514 420	25 166 914
		851 - OCHRONA ZDROWIA		
85153 – Przeciwdziałanie narkomanii	3	30 110	35 220	38 500
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	30 110	35 220	38 500
85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	209 918	230 073	251 500

w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	209 918	230 073	251 500
		852 – POMOC SPOŁECZNA		
85202 – Domy pomocy społecznej	7	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	0	0	0
85203 – Ośrodki Wsparcia	9	300 733	370 838	443 738
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	300 733	370 838	443 738
85205 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11	0	15 740	15 610
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	0	15 740	15 610
85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	13	137 054	137 028	160 300
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	137 054	137 028	160 300
85214 – Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	855 872	722 261	750 295
w tym: w budżecie OPS / PCPR	16	855 872	722 261	750 295

85215 – Dodatki mieszkaniowe	17	915 526	831 895	813 330
w tym: w budżecie OPS / PCPR	18	915 526	831 895	813 330
85216- Zasiłki stałe	19	841 360	781 125	850 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	20	841 360	781 125	850 000
85218 – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	21	x	x	x
w tym: w budżecie OPS/PCPR	22	x	x	x
85219 – Ośrodek Pomocy Społecznej	23	1 388 078	1 473 824	1 601 257
w tym: w budżecie OPS/PCPR	24	1 388 078	1 473 824	1 601 257
85220- Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	0	0	0
85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	349 104	469 940	619 100
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	349 104	469 940	619 100
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	217 319	210 170	245 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	30	217 319	210 170	245 000
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0

w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0
85232 – Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 – Pozostała działalność	39	45 675	52 655	60 200
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	45 675	52 655	60 200
853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 – Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0

85324 – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0
85395 – Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	432 729	483 275	235 179
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	432 729	483 275	235 179
854 – Edukacyjna opieka wychowawcza				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 – Rodzina				
85501 – Świadczenie wychowawcze	53	11 839 222	11 240 173	11 082 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	11 839 222	11 240 173	11 082 000
85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	7 444 192	7 596 119	7 122 905

w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	7 444 192	7 596 119	7 122 905
85504 – Wspieranie rodziny	57	28 946	711 477	744 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	28 946	711 477	744 000
85505 – Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85506 – Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85507 – Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 – Rodziny zastępcze	65	57 751	78 908	120 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	57 751	78 908	120 000
85510 – Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	29 578	73 699	120 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	29 578	73 699	120 000

Źródło: opracowanie własne.

7. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2018 roku podejmował wszechstronne działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb zgłaszanych przez odbiorców wsparcia i pomocy społecznej, a także środowiska lokalnego. W związku z powyższym w roku Oceny zrealizowano szereg projektów, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Sztum.

W okresie od października 2013 r. do września 2015 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował projekt pn. **„Większe perspektywy, pewny sukces. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Mieście i Gminie Sztum”** w ramach działania 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - elInclusion”, Oś priorytetowa 8. Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. Głównym celem projektu było przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia cyfrowego mieszkańców Miasta i Gminy Sztum. Na realizację projektu pozyskano ogółem 763 871,53 zł ze środków unijnych. W związku z obowiązkiem utrzymania wskaźników rezultatu, od października 2015 r. rozpoczęto okres trwałości projektu wynoszący 5 lat od zakończenia jego realizacji, tj. do dnia 30.09.2020 r. Zgodnie z powyższym, w 2018 r. zapewniony został dostęp do Internetu szerokopasmowego wraz z dostawą i montażem sprzętu sieciowego dla 120 zestawów komputerowych w 45 lokalizacjach (30 gospodarstw domowych i 15 jednostek podległych Miastu i Gminie Sztum) oraz usługa serwisu sprzętu komputerowego dla 129 zestawów komputerowych w 47 lokalizacjach (30 gospodarstw domowych i 17 jednostek podległych Miastu i Gminie Sztum).

W latach 2016-2018 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w imieniu Miasta i Gminy Sztum realizował partnerski projekt pn. **„Mobilny i aktywny kapitał ludzki w powiatach malborskim i sztumskim – aktywizacja społeczno-zawodowa”** współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej 6. Integracja, Działanie 6.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 6.1.2 Aktywizacja społeczno-zawodowa. Partnerem Wiodącym projektu było Miasto Malbork, a partnerami gminy: Sztum, Malbork, Nowy Staw, Lichnowy, Miłoradz, Stare Pole, Stary Dzierżgoń oraz powiaty malborski i sztumski. Projekt skierowany był łącznie do 465 osób, natomiast w zakresie Miasta i Gminy Sztum w reintegracji społeczno-zawodowej uczestniczyło łącznie 100 osób, z czego 11 osób zostało zrekrutowanych w 2018 r. Uczestnicy projektu objęci zostali wszechstronnym wsparciem indywidualnym i grupowym. Wsparcie świadczone było przez takich specjalistów, jak m.in. psycholog, doradca zawodowy, animator pracy, pracownik socjalny, terapeuta. Ponadto uczestnicy projektu wzięli

udział w warsztatach przedsiębiorczości i ekonomii społecznej, zajęciach edukacyjnych na terenie Sztumskiego Centrum Kultury, warsztatach integracji społecznej, pikniku integracyjnym, a także odbyli staże zawodowe. Całkowita wartość projektu obejmująca Miasto i Gminę Sztum wyniosła 882 320,13 zł, w tym kwota wkładu własnego stanowiła 143 950,00 zł. W 2018 r. wydatkowano kwotę 319 020,71 zł, w tym 10 308,33 zł stanowił wkład własny.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w imieniu Miasta i Gminy Sztum, w latach 2016-2018 realizował jeszcze jedno przedsięwzięcie mające na celu aktywizację osób bezrobotnych, tj. projekt pn. **„Mobilny i aktywny kapitał ludzki w powiatach malborskim i sztumskim – aktywizacja zawodowa”** w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej 5. Zatrudnienie, Działanie 5.2. Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy, Poddziałanie 5.2.2 Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy. Był to projekt realizowany w ramach partnerstwa Powiatu Malborskiego z Powiatem Sztumskim, Miastem Malbork oraz Miastem i Gminą Sztum, a jego celem było zwiększenie szans na zatrudnienie osób bezrobotnych po 30 roku życia z terenu powiatu malborskiego i sztumskiego dla których ustalony został I lub II profil pomocy. W ramach projektu zaktywizowano 538 osób. Całkowita wartość projektu wyniosła 4 850 870,21 zł, w tym 242 543,51 zł stanowił wkład własny.

W okresie od sierpnia do grudnia 2018 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, w imieniu Miasta i Gminy Sztum, realizował projekt w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie pn. **„Razem” – skuteczniej przeciw przemocy**, dofinansowany w ramach Programu Ochronowego Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” – edycja 2018. Projekt skierowany był do dzieci oraz osób dorosłych zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie, osób stosujących przemoc w rodzinie, członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych. Jego celem było podniesienie jakości usług świadczonych przez instytucje realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz zapewnienie większej dostępności do usług przez nich świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie. Główne działania polegały na udzielaniu specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, organizacji spotkaniach terapeutycznych, grup roboczych oraz cyklu szkoleń. Wsparciem w ramach projektu objętych zostało łącznie 230 osób. Całkowita wartość przedsięwzięcia wyniosła 15 739,60 zł, w tym wkład własny 5 739,60 zł. W 2018 r. podjęto kroki w celu pozyskania środków w ramach programu na

realizację kolejnych działań. Planowana wartość zadania wynosi 10 610,00 zł, w tym 5 000,00 zł to wkład własny.

Krokiem w kierunku wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich integracji ze społecznością lokalną była realizacja zadania pn. **„Przełamywanie barier II – oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie Miasta i Gminy Sztum”**. W ramach zadania podjęto w środowisku lokalnym działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym dotyczące specyfiki zaburzeń psychicznych, w tym m.in. opracowano SPOT, zorganizowano warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także warsztaty dla opiekunów osób z niepełnosprawnością umysłową oraz zaburzeniami psychicznymi. Jednocześnie realizowany był szereg działań prowadzących do integracji osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym, m.in. zorganizowany został happening oraz warsztaty integracyjne. Podjęte zostały również działania mające na celu aktywizację społeczną, psychiczną oraz fizyczną osób z zaburzeniami psychicznymi. Osoby te uczestniczyły w zajęciach z elementami alpakoterapii i dogoterapii oraz warsztatach o charakterze manualno-sensorycznym. Całkowita wartość zadania wyniosła 54 854,74 zł, z czego 11 174,00 zł stanowił wkład własny. W celu wzmocnienia fundamentów dotychczas powstałych w zakresie współpracy środowiska lokalnego z osobami z zaburzeniami psychicznymi i na ich rzecz, podjęto kroki w kierunku pozyskania środków na kontynuację działań w ramach Programu Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej „Od zależności ku samodzielności” - edycja 2019 r. Złożona oferta jako jedna z trzech z obszaru województwa pomorskiego znalazła się wśród 46 ofert wybranych do dofinansowania. Planowana wartość zadania wynosi 60 200,00 zł, z czego 12 050,00 zł stanowił będzie wkład własny.

Od października 2016 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie bierze udział w akcji pn. **„Koperta Życia”**, której celem jest zwiększenie bezpieczeństwa udzielenia prawidłowej pomocy lekarskiej w nagłych przypadkach. Seniorzy otrzymują specjalnie przygotowane koperty, w których zapisane są ich dane osobowe oraz najważniejsze informacje o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach na leki oraz kontakt do osób najbliższych. Pakiet z tymi informacjami przechowywany jest w lodówce, czyli miejscu, które jest w każdym domu i jest łatwo dostępne. Koperty dostarczane są nieodpłatnie, a o „Kopercie życia” poinformowani są m.in. ratownicy medyczni w Sztumie. Do 31.12.2018 r. wydanych zostało łącznie 125 pakietów.

Od października 2010 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z inicjatywy Burmistrza Miasta i Gminy Sztum realizuje projekt pn. **„Kawa dla seniora”**. Projekt zachęca osoby powyżej 60 roku życia do wyjścia z domu, spotkań ze znajomymi oraz integracji ze społecznością lokalną.

Spotkania przy kawie czy herbacie są miłą odmianą od codziennego życia. Seniorzy na podstawie dowodu osobistego otrzymują w siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie zaproszenie/bon na kawę/herbatę za symboliczną złotówkę, z których mogą skorzystać w lokalach biorących udział w projekcie. Do dnia 31.12.2018 r. z zaproszenia skorzystało 185 osób.

W 2017 r. Sztumskie Centrum Kultury w imieniu Miasta i Gminy Sztum pozyskało środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020 na utworzenie Klubu Senior+ „AMATOR”. Pozyskane środki w wysokości 140 062,94 zł pozwoliły na adaptację pomieszczeń w Sztumskim Centrum Kultury na miejsce, w którym sztumscy seniorzy mogą aktywnie spędzać czas oraz dysponując wyposażonym zapleczem (z pomocą merytoryczną animatorów) organizować swój czas wolny. Ogólna wartość przedsięwzięcia stanowiła 186 148,67 zł. Oficjalne otwarcie **Klubu Senior+ „AMATOR”** odbyło się w dniu 06.03.2018 r. W 2018 r. udało się pozyskać również środki finansowe na wsparcie finansowania realizacji oferty Klubu Senior+ „Amator”. Głównym celem podejmowanych działań jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów. W zaadoptowanych pomieszczeniach Klubu Senior+ prowadzona była szeroka gama zajęć dla seniorów, w tym m.in. zajęcia manualne, zajęcia plastyczne, zajęcia muzyczno – teatralne, nauka języków obcych. Zorganizowane zostały także wykłady o zróżnicowanej tematyce, a także zajęcia ruchowe. W ramach zadania uczestnicy Klubu Senior+ mogli skorzystać ze zorganizowanych wycieczek czy wyjazdów na spektakle teatralne, kinowe i koncerty. Całkowita wartość zadania wyniosła 188 600,00 zł, z czego kwota 71 280,00 zł stanowiła kwotę dotacji. W ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Sztumskie Centrum Kultury aplikowało o środki finansowe na zapewnienie funkcjonowania Klubu Senior + „AMATOR” w 2019 r. Oferta znalazła się wśród wybranych do dofinansowania. Całkowita wartość zadania wynosi 143 880,00 zł, z czego 87 508,00 zł stanowi wkład własny.

Kolejnym przedsięwzięciem realizowanym w 2018 r. skierowanym do seniorów z terenu Miasta i Gminy Sztum było zadanie publiczne pn. **„TWÓJ CZAS – zostań aktywnym seniorem”** w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014 – 2020 - edycja 2018. Zadanie realizowane było przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w partnerstwie z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztumie oraz Sztumskim Centrum Kultury. W ramach zadania dla 30 seniorów zorganizowano warsztaty w dwóch blokach tematycznych w zakresie profilaktyczno-edukacyjnym, prowadzące do nabycia umiejętności reagowania w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia oraz kształtowania prozdrowotnych postaw. Ponadto zrealizowano cykl warsztatów służących poprawie procesów poznawczych seniorów, nabyciu umiejętności aktywnego i kreatywnego sposobu spędzania czasu

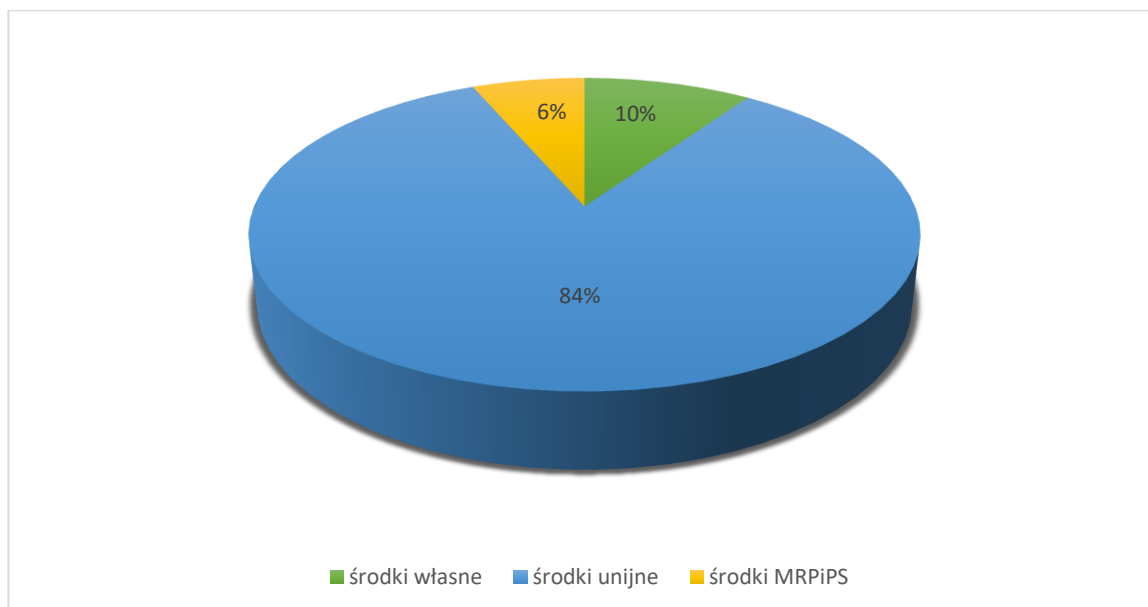
wolnego oraz integracji seniorów. Podjęto także działania integrujące środowisko senioralne poprzez wspólne świętowanie Sztumskiego Dnia Seniora połączonego z dniem otwartym w Dziennym Ośrodku Wsparcia w Czerninie oraz organizację happeningu pn. „Byłem taki jak Ty, będziesz taki jak ja”. Całkowita wartość zadania wyniosła 58 553,36 zł, z czego wkład własny osobowy stanowił 5 900,00 zł. W 2018 r. Spółdzielnia socjalna „Iskra” wraz z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztumie i Sztumskim Centrum Kultury podjęli kroki w celu pozyskania kolejnych środków z Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014 – 2020 - edycja 2019. Wartość partnerskiej oferty wynosi 59 950,00 zł z czego 6 100,00 zł stanowi wkład własny osobowy.

W 2018 r. podpisana została umowa na realizację partnerskiego projektu pn. **„RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum”** ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 6 Integracja, Działania 6.2. Usługi społeczne, Poddziałania 6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Partnerstwo zawiązane pomiędzy Miastem i Gminą Sztum, w imieniu którego działa Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, a Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” i Spółdzielnią Socjalną „Iskra” pozwoli na objęcie kompleksowym wsparciem 131 zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym osób z terenu Miasta i Gminy Sztum. W okresie od kwietnia 2018 r. do czerwca 2020 r. rodziny, seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami skorzystają z szerokiego wachlarza usług, co pozwoli na zwiększenie liczby trwałych miejsc świadczenia usług społecznych. Rodzinom w ramach projektu oferowane jest wsparcie w formie m.in. punktu konsultacyjnego, warsztatów dla rodziców, asystenta rodziny, animatora społecznego, rodziny wspierającej, półkolonii dla dzieci. W ramach projektu zwiększona została liczba miejsc pobytu w Dziennym Ośrodku Wsparcia w Czerninie, a obecnym uczestnikom ww. ośrodka zwiększony został zakres wsparcia. Seniorzy zostali objęci także kompleksowym wsparciem w środowisku w formie usług opiekuńczych oraz usług Telemedycyny, natomiast osoby z niepełnosprawnościami objęte zostały wsparciem asystenta osobistego, a także wsparciem w formie specjalistycznych usług opiekuńczych. Jednocześnie seniorzy i osoby niepełnosprawne mają możliwość skorzystania z wolontariatu, a także indywidualnych porad w punkcie konsultacyjnym. W ramach projektu zrealizowane zostaną także szkolenia dla opiekunów faktycznych osób niepełnosprawnych oraz osób opiekujących się osobami niesamodzielnymi na potrzeby opieki. W 2018 r. wsparciem objęte zostały łącznie 73 osoby. Całkowita wartość projektu wynosi 1 388 988,24 zł, z czego wkład własny stanowi 69 449,41 zł. W 2018 r. wydatkowo 287 991,37 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 278 675,83 zł.

Ponadto, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w okresie od marca 2018 r. do sierpnia 2019 r. realizuje projekt pn. „**Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna – wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie**” ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, oś 35 priorytetowa: II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Projekt został opisany w niniejszym dokumencie w części dot. „Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej”.

Efektom realizowanych w 2018 roku ww. projektów i przedsięwzięć było objęcie wsparciem 751 osób, na co wydatkowanych zostało 832 737,25 zł. W znacznej części działania finansowane zostały ze środków Unii Europejskiej (84% ogólnych wydatków).

Wykres. 9. Udział środków finansowych w realizowanych projektach i przedsięwzięciach na rzecz mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w 2018 roku.

Źródło: opracowanie własne.

8. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

W zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2018 roku **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie udzielił wsparcia lub powierzył realizację zadań publicznych** m.in. takim organizacjom jak:

1. Parafia Rzymskokatolicka Św. Anny w Sztumie – nazwa zadania „Zorganizowanie wigilii dla ok. 200 osób samotnych, bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i najuboższych mieszkańców Miasta i Gminy Sztum,„ – kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 10.700,00 zł, kwota wykorzystana 10.695,50 zł. Celem spotkania była integracja osób samotnych, bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i najuboższych mieszkańców Miasta i Gminy Sztum ze środowiskiem społecznym. W spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele samorządu gminnego oraz przedstawiciele innych instytucji działających na rzecz ww. grup społecznych.
2. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie - nazwa zadania „Dzienny ośrodek wsparcia darem serca dla potrzebujących” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania 108.556,92 zł, kwota wykorzystana 96.308,92 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu ośrodka wsparcia w Czerninie dla 10 osób starszych (w wieku 60 lat i więcej) zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Sztum. Celem zadania było podniesienie jakości i różnorodności usług społecznych dla osób powyżej 60 roku życia, czego rezultatem była poprawa jakości życia tych osób.
3. Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski – nazwa zadania: „Niewidomy Turysta Zwiedza Półwysep Helski” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania, która została w całości wykorzystana, wynosiła 2.000,00 zł. Celem zadania było zwiększenie aktywności i zaradności niewidomych i słabo widzących osób oraz aktywne uczestniczenie dzieci i młodzieży słabowidzących w spotkaniu integracyjnym tj. zorganizowanie wycieczki dla 47 osób niewidomych i słabowidzących na Półwysep Helski.
4. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Zarząd Rejonowy Sztum – nazwa zadania - „Spotkanie opłatkowe” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania, która została w całości wykorzystana, wyniosła 2.000,00 zł. Realizacja zadania polegała na zorganizowaniu spotkania opłatkowego w dniu 12.12.2018 roku, w którym udział wzięły 52 osoby, w tym przedstawiciele samorządu gminnego i powiatowego. Ponadto

w spotkaniu uczestniczyły osoby niepełnosprawne, samotne, starsze z terenu Miasta i Gminy Sztum. Rezultatem spotkania było zintegrowanie wielu grup społecznych poprzez m.in. wspólne śpiewanie kolęd i biesiadowanie.

5. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie - nazwa zadania - „Specjalistyczne usługi opiekuńcze wsparciem dla chorego z zaburzeniami psychicznymi” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji 125 450,00 zł. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są zadaniem zleconym gminie, cała kwota dotacji pochodziła ze środków przyznanych przez Pomorski Urząd Wojewódzki. Celem zadania było zwiększenie samodzielności psychicznej, fizycznej oraz społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi w życiu codziennym.
6. Stowarzyszenie „Do życia przez życie” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno –Wychowawczym w Uśnicach - nazwa zadania „Prowadzenie na terenie Gminy Sztum Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących zaburzenia czynności psychicznych” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 373.174,00 zł, z tego kwota wykorzystana stanowiła 370.838,30 zł. Nadrzędnym celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie jest zapewnienie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi, które mają trudności w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem. Ponadto rezultatem podejmowanych działań względem osób z zaburzeniami psychicznymi jest zapobieganie ich izolacji społecznej i dyskryminacji, rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień, a także wzrost stopnia ich samodzielności i zaradności życiowej.

Natomiast w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2018 roku powierzył realizację zadań publicznych m.in. takim organizacjom jak:

1. Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Oświatowo-Wychowawczych im. Teresy Kras w Lublinie – nazwa zadania Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych lub ubogich z terenu Miasta i Gminy Sztum z realizacją programu profilaktyki uzależnień i przemocy - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 30.000,00 zł. Celem głównym zadania było kształtowanie osobowości i wspieranie wszechstronnego rozwoju młodego człowieka oraz przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom społecznym, w tym profilaktyka uzależnień i przemocy. Ponadto realizacja ww. zadania miała na celu ograniczenie zachowań

ryzykownych wśród dzieci i młodzieży poprzez kształtowanie kompetencji interpersonalnych.

2. Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 12.000,00 zł. W ramach zadania Stowarzyszenie zorganizowało wiele wyjazdów i spotkań, które miały na celu kształtowanie pozytywnych postaw pozwalających na pozostanie w abstynencji, a także integrację wewnątrzrodzinną. Rezultatem działania było zorganizowanie następujących działań: wyjazd terapeutyczno-integracyjny do miejscowości Ocypel dla osób uzależnionych i ich rodzin, wyjazdu na XXVI Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwościowe do Lichenia, wyjazd integracyjny do miejscowości Szymbark oraz zabawę Andrzejkową. Stowarzyszenie również otrzymane środki przeznaczyło na prowadzenie Klubu Abstynenta – miejsce spotkań osób uzależnionych i współuzależnionych, gdzie odbywają się różnego rodzaju rozmowy oraz spotkania z udziałem terapeuty ds. uzależnienia od alkoholu. We wszystkich działaniach organizowanych przez Stowarzyszenie w 2018 roku udział wzięło 130 osób.
3. Parafia Rzymskokatolicka św. Anny w Sztumie - nazwa zadania Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 1.000,00 zł. W ramach zadania zorganizowano pieszą wycieczkę na Jasną Górę. W trakcie trwania pielgrzymki zostały przeprowadzone 3 konferencje o tematyce uzależnień, zdrowego stylu życia oraz pomocy osobom uzależnionym. W pielgrzymce uczestniczyło 40 osób.
4. Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania Propagowanie idei trzeźwościowych na terenie Miasta i Gminy Sztum poprzez organizację „Dnia Trzeźwości” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 2 000,00 zł. W ramach ww. zadania Stowarzyszenie zorganizowało w dniu 08.09.2018 roku Dzień Trzeźwości. Rezultatem działania było podniesienie ogólnej, społecznej wiedzy w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz poznanie celów i działań środowisk abstynenckich. Dzień Trzeźwości ukazał zebranym, że bez alkoholu bądź innego rodzaju używek można promować zdrowy, aktywny styl życia i przy okazji dobrze się bawić. Podczas trwania festynu można było skorzystać z Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, gdzie porad udzielali terapeuta ds. uzależnień i przemocy oraz prawnik. Ponadto w trakcie festynu zorganizowano wiele konkurencji sportowych w różnych kategoriach wiekowych np. turniej piłki nożnej, ringo dla dzieci oraz konkurs rysunkowy dla najmłodszych. W festynie udział wzięło 90 mieszkańców Miasta i Gminy Sztum.

5. Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Zantyr” w Sztumie - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku od 6 roku życia do 16 roku życia (roczniki 2012-2002) z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Miasta Sztum poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 42.500,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu pozalekcyjnych zajęć sportowych w różnorodnych formach dla 258 dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum, w szczególności z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte w zakresie podniesienia poziomu sprawności zdrowotnej i umysłowej dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach pozalekcyjnych, a także promowania zdrowego stylu życia wśród dzieci, zapobieganie agresji i przemocy oraz zwiększenie wiedzy dot. uzależnień i przemocy.
6. Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku od 6 roku życia do 16 roku życia (roczniki 2012-2002) z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Miasta Sztum poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 8 550,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów w piłkę nożną, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum, jak również zorganizowaną pieszą wycieczką do Agroturystyki Klimbergowice. W zadaniu udział wzięło 361 osób (50 osób w treningach, 290 osób w turniejach, 21 osób w pieszej wycieczce). Zakładane rezultaty zostały osiągnięte poprzez rozwój sprawności fizycznej, naukę koleżeństwa oraz nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
7. Klub Sportowy Czernin - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku od 6 roku życia do 16 roku życia (roczniki 2012-2002) z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Gminy Sztum poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 18 000,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów w piłkę nożną, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum. W ww. zajęciach udział wzięło 110 osób. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte poprzez zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, zwiększenie wiedzy uczestników na temat wpływu alkoholu na zdrowie oraz zapoznanie uczestników z pojęciami alkoholu, przemocy i środków psychoaktywnych. Spotkania profilaktyczne odbywały się w formie pogadanek i rozmów indywidualnych.
8. Regionalne Stowarzyszenie Prometeusz Zajezierze - nazwa zadania Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami

z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 8 000,00 zł. W ramach zadania przeprowadzono: zajęcia edukacyjno-profilaktyczne z wykorzystaniem gier planszowych, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z klockami Lego oraz całonocne spotkanie z grami planszowymi tzw. Noce z grami planszowymi. Zakładane cele i rezultaty zostały osiągnięte m.in. upowszechniono zdrowy styl życia wolny od przemocy i uzależnień, dzieci i młodzież uczestniczyli w różnych formach aktywności społecznej, zwiększono wiedzę i umiejętności w radzeniu sobie z problemami uzależnienia. W zajęciach wzięło udział 63 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 roku życia.

9. Spółdzielnia Socjalna Iskra w Sztumskim Polu - nazwa zadania Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 5 220,00 zł. W ramach zadania zorganizowano 3 zajęcia edukacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień oraz promujące zdrowy, aktywny sposób spędzania czasu wolnego w formie wykładu oraz zabaw integracyjnych. Ponadto odbyły się zajęcia nauki jazdy konnej, które zawierały elementy profilaktyczne, na zakończenie działań odbył się piknik integracyjny na terenie Stajni Iskra. Uczestnictwo w zorganizowanych zajęciach przyczyniło się do zwiększenia wiedzy na temat szkód wynikających z nadużywania alkoholu oraz zażywania środków psychoaktywnych, a także rozwijania i wzmocnienia pewności siebie, odpowiedzialności, współdziałania w grupie, zmniejszenie stresu i napięcia. Uczestnikami zadania było 25 dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum.
10. Stowarzyszenie Monar w Malborku – nazwa zadania Wspieranie programów profilaktycznych adresowanych do osób uzależnionych od środków odurzających lub substancji psychotropowych i ich rodzin – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 10 000,00 zł. W ramach zadania prowadzone były spotkania indywidualne i grupowe poprzez poradnictwo dla osób zagrożonych narkomanią, uzależnionych oraz prowadzono grupy motywacyjne, grupy wsparcia. Ponadto prowadzone było poradnictwo dla osób współuzależnionych i zainteresowanych przeciwdziałaniem narkomanii wśród swoich bliskich i znajomych. W ww. spotkaniach uczestniczyło 31 osób. Zakładane cele zostały zrealizowane tj. zmniejszyła się liczba osób zażywających i uzależnionych, a także zwiększyła się świadomość zagrożeń związanych z zażywaniem środków odurzających.

Ponadto na terenie Miasta i Gminy Sztum działa od 2013 roku **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie**, która realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomani. W skład Komisji wchodzi 7 osób, w tym m.in. przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, Komendy Powiatowej Policji w Sztumie, Stowarzyszenia Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie, Sądu Rejonowego w Kwidzynie czy Grupy AA „Nadzieja” w Sztumie. W roku Oceny odbyło się 81 posiedzeń, w tym 12 posiedzeń grupowych. Na posiedzeniach Komisji w 2018 roku uczestniczyły 72 osoby na 169 zaproszonych, których motywowano do abstynencji i leczenia nałogu.

Natomiast od 2016 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum funkcjonuje również **Gminny Zespół Interdyscyplinarny**. Celem współpracy interdyscyplinarnej w ramach powołanego Zespołu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. W 2018 roku odbyły się 4 posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Ponadto Zespół powołuje grupy roboczej w celu podjęcia działań zmierzających do zweryfikowania pozyskanych informacji oraz zaproponowania działań na rzecz pozytywnej zmiany sytuacji rodzinnej. Na spotkania grup roboczych stawiali się sprawcy, jak i ofiary przemocy. W roku Oceny w 130 posiedzeniach grup roboczych brali udział pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, pedagodzy szkolni, dzielnicowi, psycholog oraz kuratorzy zawodowi. W roku 2018 roku wszczęto 60 procedur Niebieskiej Karty, zaś zakończono 47.

W ramach współpracy z innymi podmiotami w miesiącu listopadzie 2018 roku w Sztumskim Centrum Kultury po raz czwarty odbyły się **„Sztumskie Spotkania Profilaktyczne – Krokusy 2018”** pod patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Sztum. Spotkanie stanowiło kontynuację organizowanych od roku 2012 przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie spotkań profilaktycznych, tj. w 2012 roku konferencji pn. „Stop przemocy w rodzinie w Mieście i Gminie Sztum”, w 2013 roku konferencji „Przemocy mówimy nie”, w 2014 roku Kampanii „Biała wstążka” oraz w 2015 r., 2016 r. i 2017 r. „Sztumskie Spotkania Profilaktyczne – Krokusy. Wszyscy obecni przedstawiciele płci męskiej przypięli sobie białe wstążki jako znak osobistej deklaracji dla NIE co do przemocy wobec kobiet. Zasadniczym punktem spotkania był występ Przemysława Kacy, koordynatora projektu Hip-Hop Druga Szansa. Program spotkania miał charakter profilaktyczny, gdzie poruszane były m.in. tematy uzależnień, przemocy, buntu, szczerości i lojalności. Jednocześnie w trakcie spotkania Andrzej Rapita „EndRiu” i Mateusz Różalski „Ellov” wykonywali własne utwory muzyczne z gatunku hip hop mówiące o ww. tematyce.

W roku Oceny po raz czwarty odbył się **Sztumski Głos Profilaktyki**. Celem akcji była integracja mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w działaniach na rzecz bezpieczeństwa publicznego oraz spotkanie się ludzi pomocnych dla innych, potrafiących wspólnie działać, by chronić dzieci i młodzież przed uzależnieniami. Wszystko po to, aby narkotyki, alkohol i przemoc nie zabierały wolności życia dzieciom i osobom dorosłym. Do akcji poprzez wykonanie gestu bicia serca tzw. „Zrywu Wolnych Serc” przyłączyły się placówki oświatowe z terenu Miasta i Gminy Sztum, tj. Szkoła Podstawowa Nr 2 w Sztumie, Szkoła Podstawowa Nr 1 w Sztumie, Zespół Szkół w Gościszewie, Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Uśnicach. Najbardziej uroczyste spotkanie w 2018 roku odbyło się w Zespole Szkół w Czerninie. O godzinie 12.00 przez 60 sekund został wykonany również gest bicia serc tzw. „Zryw Wolnych Serc”. Spotkanie zakończyło się piknikiem integracyjnym, podczas którego młodzież szkolna wręczała upieczone serduszka stanowiącymi symbol akcji. Wydarzenie było doskonałą okazją do tego, aby uświadomić wszystkim negatywne konsekwencje nałogów.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie w 2018 roku również we współpracy ze sztumskimi placówkami służby zdrowia, tj. Szpitalem Polskim, Przychodnią „Zdrowie” i Przychodnią „Medicus” po raz trzeci włączyli się w obchody Sztumskiego Światowego Dnia FAS. Uczestnicy akcji ubrani w żółte koszulki z napisem „**Woda-tak. Alkohol – nie. Kampania STOP FAS**” rozdawali ulotki oraz informowali o skutkach picia alkoholu w ciąży. Światowy Dzień FAS jest swoistą kampanią, która ma na celu uświadomić nie tylko kobiety w ciąży, ale całe społeczeństwo, jakie zagrożenia niesie ze sobą spożywanie alkoholu w ciąży.

WNIOSKI KOŃCOWE I REKOMENDACJE

Pomoc społeczna jest jednym z najważniejszych ogniw polityki społecznej, gdyż skierowana jest do osób zagrożonych i wykluczonych społecznie. Odbiorcami oferowanego wsparcia i pomocy są osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji egzystencjalnej i nie posiadają zasobów, możliwości czy umiejętności samodzielnego ich przezwyciężenia. Dokonana Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018 rok pokazuje, iż pomimo spadku liczby świadczeniobiorców, osoby i rodziny z terenu Miasta i Gminy Sztum korzystające z pomocy społecznej wymagają intensywniejszego i wielowymiarowego wsparcia. W związku z powyższym odpowiedzią na potrzeby mieszkańców jest nie tylko dokonana w 2018 roku reorganizacja struktury Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, lecz również ciągłe dążenie do zwiększania i poszerzania wachlarza oferowanego wsparcia.

Do najważniejszych wniosków wynikających ze sporządzonej Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2018 rok należą:

- Dokonana analiza **struktury demograficznej Miasta i Gminy Sztum** jednoznacznie wskazuje na spadek liczby mieszkańców o 0,9%. W 2018 roku kobiety stanowiły 51% populacji, zaś udział mężczyzn wyniósł odpowiednio 49%. Mężczyźni w wieku zarówno przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym stanowili większość w stosunku do populacji kobiet. Natomiast dwukrotną przewagę osób w wieku poprodukcyjnym stanowią kobiety, co wyraźnie wskazuje na ich długowieczność. Ponadto należy podkreślić, iż z roku na rok wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Biorąc pod uwagę postępujący proces starzenia się społeczeństwa należy podjąć działania zmierzające do poszerzenia i zwiększenia katalogu pomocy udzielanej seniorom, w szczególności kobietom.
- W Mieście i Gminie Sztum w 2018 roku przyznano świadczenia 694 osobom (spadek o 20 % w stosunku do roku poprzedniego), co stanowi 64 % ogółu osób, którym udzielono pomocy i wsparcia. **Świadczenie z pomocy społecznej** w 2018 roku przyznano 431 rodzinom, które liczyły 1057 osób. Aż 63% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. Zmniejszenie liczby świadczeniobiorców spowodowane jest wieloma czynnikami. Przede wszystkim przyczyn poprawy sytuacji ekonomicznej gospodarstw z dziećmi upatruje się w programie „Rodzina 500+”. Wpływ na tę sytuację mógł mieć także dość znaczny spadek bezrobocia na przestrzeni ostatnich lat oraz systematyczny rozwój gospodarczy. Ponadto na poprawę sytuacji życiowej mieszkańców Miasta i Gminy Sztum wpłynęła również realizacja licznych projektów unijnych w zakresie m.in. aktywizacji społeczno-zawodowej. Jednakże w związku z dominującą liczbą osób korzystających długotrwale z pomocy społecznej należy zabezpieczyć środki finansowe na pomoc

materialną i niematerialną kierowaną do grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

- W 2018 roku najczęstszymi **przyczynami udzielania pomocy i wsparcia** były ubóstwo, niepełnosprawność oraz długotrwała i ciężka choroba. Natomiast w 2017 roku do najczęstszych przyczyn udzielania pomocy i wsparcia należały ubóstwo, niepełnosprawność oraz bezrobocie. Zauważyć należy, że od roku 2017 liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezrobocia spadła dość znacznie (o 33 %, czyli 56 rodzin). Powyższe skorelowane jest z poprawą sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz notowanym spadkiem osób bezrobotnych. Natomiast zachodzące zmiany demograficzne, tj. starzenie się społeczeństwa, widoczne są również w dokonanej analizie dominujących w 2018 roku dysfunkcji. Wobec powyższego konieczne jest zintensyfikowanie działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, adresowanych do osób starszych i niepełnosprawnych.
- Osobom, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób przyznawane były **usługi**. W 2018 roku usługi opiekuńcze zapewniono 48 osobom (tożsama wartość dla roku ubiegłego), lecz ich koszt w porównaniu do roku ubiegłego wzrósł o 10%. Analogiczna sytuacja dotyczy przyznawanych specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Ponadto w 2018 roku wdrożono nową formę wsparcia dla osób o szczególnych potrzebach, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze. Powyższe wskazuje na konieczność dalszego zabezpieczenia potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych oraz zwiększenie puli środków finansowych przeznaczonych na ww. cel.
- W 2018 roku przyznano łącznie 504 **świadczenia w formie pieniężnej**, tj. zasiłki stałe, okresowe i celowe (o 37% mniej w stosunku do roku ubiegłego). Przedstawiona w Ocenie analiza wskazuje, iż priorytetową potrzebą, która była zaspokajana przez instytucje pomocy społecznej w 2018 roku, była wypłata środków finansowych z przeznaczeniem na zakup ciepłego posiłku oraz artykułów spożywczych. Natomiast pomoc w formie zasiłków stałych objęła w zdecydowanej większości osoby samotnie gospodarujące (72%). Ponadto główną przyczyną udzielanej w 2018 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie. Mając na powyższe należy stwierdzić, iż pomoc w formie pieniężnej kierowana jest do osób znajdujących się w bardzo trudnej sytuacji finansowej, zaś prognozy wskazują na konieczność zabezpieczenia w kolejnych latach środków na wypłatę zasiłków stałych i okresowych.
- **Wsparciem w formie niepieniężnej** w 2018 roku objęto łącznie 378 osób. Liczba ta była o 15% mniejsza w stosunku do roku ubiegłego. Najczęstszą formą udzielanej pomocy

niepieniężnej były posiłki (84% świadczeniobiorców), które w całości zostały przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (96%). Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż w znacznej mierze formy niepieniężne kierowane są do rodzin, m.in. w formie wsparcia asystenta rodziny czy rodziny wspierającej. Powyższe warunkowane jest również zmianą w klasyfikacji przyczyn udzielanej pomocy, tj. dysfunkcjami rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, które wyznaczają kierunek podejmowanych działań. Natomiast forma wsparcia w zakresie asystenta rodziny trwale wpisuje się w zasoby kadrowe Ośrodka.

- W Mieście i Gminie Sztum w roku 2018 funkcjonowało łącznie 10 placówek szeroko rozumianej pomocy społecznej. W katalog placówek funkcjonujących **w ramach zasobów instytucjonalnych** Miasta i Gminy Sztum wchodzi placówki oferujące wsparcie seniorom, osobom niepełnosprawnym oraz osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego, a także punkty konsultacyjne. Szeroki wachlarz udzielanego wsparcia pozwala w znacznej mierze zaspokoić potrzeby osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie. Diagnoza wykazała, iż wzrost zasobów instytucjonalnych w 2018 roku w stosunku do roku poprzedniego odnotowano w przypadku Klubów samopomocy dla osób starszych oraz Punktów Konsultacyjnych.
- **Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie** w 2018 roku stanowiło 31 pracowników, z czego 32 % stanowili pracownicy socjalni. Podlegające ciągłym zmianom prawo, wprowadzanie nowych zadań dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej (zarówno pracowników socjalnych, jak i administracyjnych) wymaga od ww. osób nieustannego zwiększania posiadanych kompetencji zawodowych. W związku z powyższym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie umożliwia każdemu pracownikowi rozwój zawodowy poprzez finansowanie lub współfinansowanie różnych form podnoszących i wzmacniających kwalifikacje zawodowe. Ponadto w celu podnoszenia skuteczności pracy oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu każdy z pracowników socjalnych oraz asystent rodziny uczestniczy w superwizjach.
- Ważnym celem pomocy społecznej jest zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, poprzez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmacnianie i mobilizowanie do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej. Celowi temu Ośrodek podporządkowuje swoje wszelkie działania wykorzystując możliwości zewnętrzne, przede wszystkim dostępne środki krajowe oraz unijne. W 2018 roku zrealizowano szereg projektów, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Sztum. Efektem realizowanych **projektów i przedsięwzięć** było objęcie wsparciem 751 osób, na co wydatkowanych zostało

832 737,25 zł. W znacznej części działania finansowane zostały ze środków Unii Europejskiej (84% ogólnych wydatków).

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w celu zaspokojenia wszelkich zgłaszanych potrzeb przez osoby korzystające ze wsparcia i pomocy podejmuje **współpracę**, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Efektem nawiązanej i realizowanej w 2018 roku współpracy jest szeroki katalog wsparcia skierowany do osób i rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum, w szczególności osób starszych i niepełnoprawnych. Ponadto współdziałanie różnych podmiotów umożliwiło również w 2018 roku realizację wielu przedsięwzięć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania nałogom.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie stale poszukuje optymalnych, a zarazem innowacyjnych rozwiązań, by wyeliminować bądź zmniejszyć bariery osób alienowanych od społeczeństwa. Stara się zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym podejmując w tym celu działania zmierzające do usamodzielnienia osób oraz ich integracji ze środowiskiem.

Dokonana Ocena Zasobów Pomocy Społecznej w 2018 roku jednoznacznie wskazuje na zmieniającą się grupę odbiorców wsparcia i pomocy społecznej. Z uwagi na wzrastającą liczbę osób starszych i niepełnosprawnych konieczna jest intensyfikacja działań w zakresie rozwoju ich potencjału, zainteresowań i motywowanie do samorealizacji. Mając na względzie powyższe, przy planowaniu budżetu na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, należy zwrócić szczególną uwagę na rozwój i wprowadzanie nowych form aktywizacji osób powyżej 60 roku życia, wzrost nakładów na usługi opiekuńcze oraz potrzebę zapewnienia całodobowej opieki w domach pomocy społecznej oraz Rodzinnym Domu Pomocy.

Jednocześnie istotnym działaniem umożliwiającym usprawnienie realizacji zadań stawianych przed pomocą społeczną było wdrożenie przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie zmian organizacyjnych w zakresie Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług. Pozyskane środki unijne pozwoliły na wyodrębnienie w zakresie ww. Działu 4 zespołów, tj. Zespół ds. pierwszego kontaktu, Zespół ds. pracy socjalnej, Zespół ds. usług socjalnych oraz Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną. Przedmiotowe zmiany umożliwiła realizacja projektu pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna -wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach PO WER. Powyższe pokazuje, iż Miejsko-Gminny

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wychodzi naprzeciw wyzwaniom i zmianom w zakresie polityki społecznej oraz dąży do ciągłego podnoszenia jakości świadczonej pracy.

Ocena zasobów pomocy społecznej sporządzona za 2018 rok odzwierciedla działalność Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie oraz jednostek współpracujących w realizacji zadań z zakresu polityki społecznej. W 2019 roku kontynuowane będą dotychczas realizowane działania oraz podjęte zostaną nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania zdefiniowanych problemów społecznych. Z pewnością jednym z podstawowych kierunków działań jest rozwijanie zintegrowanego, lokalnego systemu wsparcia na rzecz osób i grup społecznych zagrożonych marginalizacją. Natomiast nieodzownym elementem skutecznej, efektywnej i nowoczesnej pomocy społecznej jest budowanie partnerstw w różnych obszarach społecznych.